

6.6.2012

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

11 – 2012

Kokousaika: 6.6.2012 klo 18.00 – 23.26

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

11 – 2012

Mötestid: 6.6.2012 kl 18.00 – 23.26

Mötesplats: Gamla Råduset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges
föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

6.6.2012

---

195 §.....	9
Esityslistan asia nro 6	9
TERVEYSKESKUKSEN JA TYÖTERVEYSKESKUKSEN PÄÄTEARKISTON HANKESUUNNITELMA.....	9
Valtuutettu Karhuvaara	9
Apulaiskaupunginjohtaja Rätty	9
196 §.....	10
Esityslistan asia nro 7	10
SÖRNÄISTENTUNNELIN YLEISSUUNNITELMA.....	10
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	10
Valtuutettu Hakanen	10
Valtuutettu Koskinen.....	12
Valtuutettu Peltola.....	12
Valtuutettu Anttila.....	13
Valtuutettu Soininvaara.....	14
Valtuutettu Rantanen	14
Valtuutettu Sademies.....	15
Valtuutettu Hakanen	15
Valtuutettu Koskinen.....	16
Valtuutettu Anttila.....	16
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	16
Valtuutettu Kantola	17
197 §.....	17
Esityslistan asia nro 8	17
SÖRNÄISTEN KORTTELIN NRO 571 OSAN JA KORTTELEIDEN NRO 10593 JA 10595 - 10598 YM. ALUEIDEN (KALASATAMAN KESKUS) ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12070)	17
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	17
Valtuutettu Hakanen	18
Valtuutettu Koskinen.....	19
Ledamoten Wallgren.....	20
Valtuutettu Helistö (vastauspuheenvuoro)	21
Valtuutettu Koskinen (vastauspuheenvuoro)	22
Valtuutettu Männistö	22
Ledamoten Wallgren (replik).....	23
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)	24
Valtuutettu Soininvaara.....	24
Valtuutettu Kolbe	25

6.6.2012

Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro)	26
Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)	27
Valtuutettu Koskinen (vastauspuheenvuoro)	27
Valtuutettu Rantanen	27
Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)	29
Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)	30
Valtuutettu Koskinen (vastauspuheenvuoro)	30
Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro)	30
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)	31
Valtuutettu Ikävalko (vastauspuheenvuoro)	31
Valtuutettu Brax	31
Valtuutettu Ojala	32
Valtuutettu Arhinmäki	33
Valtuutettu Näre	33
Valtuutettu Hakanen	34
Ledamoten Wallgren	34
Valtuutettu Saarnio	35
Valtuutettu Sademies (vastauspuheenvuoro)	36
Valtuutettu Kanerva	36
198 §	37
Esityslistan asia nro 9	37
SÖRNÄISTEN KORTTELIN NRO 10619 OSAN JA VESIALUEEN ASEMAKAAVAN HYVÄKSYMINEN SEKÄ KORTTELIN NRO 10570 OSAN JA PUISTO- YM. ALUEIDEN (VERKKOSAAREN KELLUVAT ASUNNOT) ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 11956)	37
Valtuutettu Helistö	37
Valtuutettu Rantanen	38
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)	38
Valtuutettu Moisio (vastauspuheenvuoro)	39
Valtuutettu Arhinmäki	39
Valtuutettu Kolbe	40
Valtuutettu Luukkainen	40
Valtuutettu Valokainen	41
Valtuutettu Kanerva	41
Valtuutettu Huru	41
Valtuutettu Saarnio	42
Valtuutettu Pelkonen	42
Valtuutettu Karu	42
Valtuutettu Koskinen	43
Valtuutettu Skoglund	43

6.6.2012

---

199 §.....	43
Esityslistan asia nro 10	43
VALLILAN KATU- YM. ALUEIDEN ASEMAKAAVAN HYVÄKSYMINEN SEKÄ HERMANNIN, VALLILAN, TOUKOLAN JA KUMPULAN PUISTO- YM. ALUEIDEN (VALLILANLAAKSON JOUKKOLIIKENNEKATU) ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 11978)	43
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	43
Valtuutettu Peltola.....	45
Valtuutettu Hakanen	46
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	48
Valtuutettu Moisio	48
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro).....	49
Valtuutettu Arhinmäki.....	49
Valtuutettu Holopainen	50
Valtuutettu Bergholm	52
Valtuutettu Rauhamäki	53
Valtuutettu Valokainen.....	53
Valtuutettu Soininvaara.....	54
Valtuutettu Rauhamäki (vastauspuheenvuoro).....	55
Valtuutettu Ingervo.....	55
Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro).....	56
Ledamoten Torvalds.....	56
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	57
Valtuutettu Ojala	57
Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro).....	58
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	59
Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro).....	59
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro).....	59
Valtuutettu Karhu	59
Valtuutettu Kantola	60
Valtuutettu Huru.....	61
Valtuutettu Vuorinen	62
Valtuutettu Kolbe	62
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava (vastauspuheenvuoro)	63
Valtuutettu Rantanen.....	63
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)	65
Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)	65
Valtuutettu Alanko-Kahiluoto	65
Valtuutettu Hakanen	66
Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)	68
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro).....	68
Valtuutettu Rauhamäki (vastauspuheenvuoro).....	68

6.6.2012

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro).....	69
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)	69
Valtuutettu Luukkainen	69
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)	70
Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro)	70
Valtuutettu Alanko-Kahiluoto (vastauspuheenvuoro)	71
Valtuutettu Bergholm	71
Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro)	72
Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro).....	73
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	73
Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro).....	74
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro).....	74
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	74
Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro).....	75
Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä	75
Valtuutettu Laine.....	75
Valtuutettu Anttila.....	76
Valtuutettu Urho.....	77
Valtuutettu Valokainen (vastauspuheenvuoro)	78
Valtuutettu Kanerva	78
Valtuuston I varapuheenjohtaja Bogomoloff	78
Ledamoten Wallgren.....	78
Valtuutettu Kanerva (vastauspuheenvuoro).....	79
Valtuutettu Sademies (vastauspuheenvuoro).....	80
Valtuutettu Hakanen	80
Ledamoten Wallgren (replik).....	81
200 §.....	81
Esityslistan asia nro 11	81
LAUTTASAAREN TONTTIEN 31134/7 JA 8 ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12022)	81
Valtuutettu Hakanen	81
Valtuutettu Asko-Seljavaara	82
Valtuutettu Karhu	82
Ledamoten Björnberg-Enckell	82
Valtuutettu Urho.....	83
Valtuutettu Helistö (vastauspuheenvuoro)	83
Valtuutettu Soininvaara.....	83
Valtuutettu Kanerva	84

6.6.2012

---

202 §.....	84
Esityslistan asia nro 13.....	84
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN ORGANISAATION UUDISTAMINEN	84
Apulaiskaupunginjohtaja Rätey	84
Valtuutettu Karhuvaara	86
Valtuutettu Ojala	87
Valtuutettu Ingervo.....	89
Valtuutettu Muurinen.....	90
Valtuutettu Peltola.....	92
Valtuutettu Asko-Seljavaara	93
Valtuutettu Ikävalko	94
Valtuutettu Valokainen.....	96
Valtuutettu Rissanen.....	97
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava.....	98
Apulaiskaupunginjohtaja Rätey	99
Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro).....	100
Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava (vastauspuheenvuoro)	100
Valtuutettu Rissanen (vastauspuheenvuoro).....	100
Valtuutettu Vesikansa	101
Valtuutettu Mäki.....	102
Valtuutettu Valpas.....	103
Valtuutettu Loukoila	105
Valtuutettu Helistö.....	105
Valtuutettu Peltola.....	106
Valtuutettu Hakanen	106
Valtuutettu Autti	107
Valtuutettu Skoglund.....	108
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	109
Valtuutettu Urho.....	109
Valtuutettu Malinen.....	110
Valtuutettu Snäll.....	111
Valtuutettu Tenkula.....	111
Valtuutettu Huru.....	112
Valtuutettu Kousa	114
Valtuutettu Peltokorpi.....	115
Apulaiskaupunginjohtaja Rätey	116
Valtuutettu Karhuvaara	117
Valtuutettu Ingervo.....	118
Valtuutettu Alanko-Kahiluoto	119
Ledamoten Torvalds	120
Valtuutettu Laine.....	121
Valtuutettu Hakanen	121

6.6.2012

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	123
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro).....	123
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro).....	123
Valtuutettu Ylikahri.....	123
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	124
Valtuutettu Urho.....	124
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro).....	124
Valtuutettu Valokainen.....	124
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro).....	125
Valtuutettu Valokainen (vastauspuheenvuoro).....	125
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro).....	125
Apulaiskaupunginjohtaja Rätey	125
Valtuutettu Koulumies.....	126
Valtuutettu Anttila.....	127
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	128
Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro).....	128
Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro).....	129
Valtuutettu Autti	129
Valtuutettu Skoglund.....	129
Valtuutettu Huru.....	130
Valtuutettu Hakanen	131
Apulaiskaupunginjohtaja Rätey	131
Valtuutettu Valpas.....	132
Valtuutettu Virkkunen.....	132
Valtuutettu Kantola	133
203 §.....	133
Esityslistan asia nro 14	133
VARHAISKASVATUSTOIMEN ORGANISAATION PERUSTAMINEN.....	133
Apulaiskaupunginjohtaja Rätey	133
Valtuutettu Virkkunen.....	134
Apulaiskaupunginjohtaja Rätey	136
Valtuutettu Asko-Seljavaara	136
Valtuutettu Peltola.....	136
Valtuutettu Peltokorpi (vastauspuheenvuoro).....	137
Valtuutettu Ingervo.....	137
Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro).....	138
Valtuutettu Vesikansa	138
Valtuutettu Urho.....	139
Valtuutettu Arhinmäki.....	140
Valtuutettu Hakanen	140
Valtuutettu Ebeling.....	141

6.6.2012

Valtuutettu Virkkunen (vastauspuheenvuoro)	141
Valtuutettu Kuikka.....	141
Valtuutettu Hakanen	142
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro).....	142
Valtuutettu Ingervo.....	142
Valtuutettu Soininvaara.....	143
Valtuutettu Peltokorpi.....	143
Valtuutettu Virkkunen (vastauspuheenvuoro)	143
Valtuutettu Arhinmäki.....	144
204 §.....	144
Esityslistan asia nro 15	144
KAUPUNGINHALLITUKSEN JOHTOSÄÄNNÖN MUUTTAMINEN JA KAUPUNGINHALLITUKSEN SOSIAALI- JA TERVEYSJAOSTON ASETTAMINEN	144
Valtuutettu Rauhamäki	144
Valtuutettu Ylikahri.....	144
Valtuutettu Kolbe	144

6.6.2012

---

195 §

Esityslistan asia nro 6

TERVEYSKESKUKSEN JA TYÖTERVEYSKESKUKSEN PÄÄTEARKISTON HANKESUUNNITELMA

Valtuutettu Karhuvaara

Kiitos, puheenjohtaja.

Tutustumatta nyt mitenkään erityisesti tämän hankesuunnitelman yksityiskohtiin tai ottamatta niihin sen enempää kantaa, haluaisin kysyä joltain asianomaiselta, joka tästä koko hankesuunnitelmasta jotain tietää, että miten tämä on nyt jo valmiiksi liitetty tähän valtakunnalliseen tietoverkkojärjestelmän uudistamiseen, mitä THL ja Kela yhdessä tekevät?

Apulaiskaupunginjohtaja Rätty

Puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Asia on kollegani Hannu Penttilän esittelyssä, mutta saattaa olla, että tämä asia sinänsä sosiaali- ja terveystoimea liippaa, niin ajattelin vastata tähän. Kyse on siis siitä, että se kanta-arkisto, joka tulee, on sähköinen päätearkisto, jonne sitten aletaan tallentaa niitä asioita, mitä syntyy. Nyt meillä on tällä hetkellä arkistotoimintaa hyvin monessa paikassa, osin hyvin huonokuntoisissa tiloissa, ja siellä on nyt jo arkistoituna valtava määrä paperilla ja muilla erilaisilla painomateriaaleilla, muoveilla olevia röntgenkuvia ja muuta, jotka pitää kanta-arkiston tulemisen jälkeenkin säilyttää. Kyse on suureksi osaksi siitä. Sitten valitettavasti tilanne on sellainen, että meidän terveystoimessa ei sähköisestä potilastietojärjestelmästä huolimatta ole päästy täysin paperittomaan toimintaan edelleenkään, eli edelleenkin tulee jonkin verran arkistoitavaa.

6.6.2012

---

196 §

Esityslistan asia nro 7

SÖRNÄISTENTUNNELIN YLEISSUUNNITELMA

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvä valtuusto.

Tämän mittavan hankkeen osalta on ehkä hyvä pyrkiä havainnollistamaan vielä kerran sitä myös täältä koko näytöltä, jos se vain yhdistetään, tekniikka. Toivottavasti..

Ainakin taakse tuli tuo kuva. Tosiaan tuo varsin pitkähkö tunneli, joka Sörnäisten rantatieltä Hermannin rantatielle menisi kaikkiaan. Se on tosiaan tämä osuus, eli niin yhteys Hakamäentien jatkeelle kuin keskustan tunnelikaan eivät tietenkään ole tässä hankkeessa, ja ne eivät olennaisesti vaikuta tämän hankkeen merkitykseen, joka on erityisesti tuon seuraavassa pykälässä olevan Kalasataman keskuksen kannalta olennaisen tärkeä. Jos ei tätä tunnelia rakennettaisi, niin liikenne puuroutuisi tuohon Kalasataman keskuksen saattoliikenteen sekaan ja monella tavalla olisi aika epämiellyttävä lopputulos.

Käyttäjämäärät tosiaan ovat liikenne-ennusteiden mukaan vuoden 2030 tasossa noin 26 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Se kuva jäi näytämättä, mutta täytyy todeta tässä näitten kuvien yhteydessä, että aikaisemmin suunnittelupöydällä ollut lyhyt tunneli tuli käytännössä toteuttamiskelvottomaksi Kalasataman metroaseman rakentamisen yhteydessä. Eli vaikka valtuustossa olisi hyvää tahtoa toteuttaa tämä tunneliosuus lyhyempänä, niin se ei valitettavasti enää olosuhteiden takia ole mahdollista. Siinä mielessä taas kerran ollaan siinä tilanteessa, että joko tämä tunneli toteutetaan tai sitten tämä liikenne tulee olemaan tuolla olemassa olevalla ja tulevalla katuverkolla, joka tosiaan menisi sitten Kalasataman keskuksen kautta.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut

6.6.2012

Sörnäisten ja Hermannin rantateiden liittymään päätettiin vuonna 2008 suunnitella tuo apulaiskaupunginjohtajan mainitsema noin 600 metrin pituinen tunneli, ja silloin tutkittiin myös pidempää vaihtoehtoa, ja se todettiin silloin kustannussyistä huonoksi ja hylättiin. Nyt meille esitetään tätä pidempää ja hinnaltaan alun perin esitettyyn nähden jopa kolmin-kertaista 1,5 kilometrin tunnelia.

Mikä tässä on sitten muuttunut. Tämän esityksen perusteluissa viitataan 3 asiaan. Kalasataman metroaseman suunnitteluun ja rakentamiseen, missä on tehty ilmeisesti huonoja ratkaisuja, joiden takia tämä tunneli tulee suunniteltua kalliimmaksi. Meille esitetyssä aineistossa en kyllä havainnut, toisin kuin apulaiskaupunginjohtaja äsken esitti, mitään sellaista kohtaa, jossa sanottaisiin, että lyhyempää tunnelia ei voi lainkaan toteuttaa. Tilanne sillä alueella on muuttunut, mutta se voidaan toteuttaa esittelytekstin mukaan, mutta kalliimpana. Todellisuudessa ilmeisesti tämä hintaero tulisi olemaan vielä suurempi, koska tämä nyt esitetty hinta ei sisällä tämän pitkän tunnelin osalta katuverkon liikennejärjestelyjä, eikä vielä ole tehty edes tarvittavia kallioperätutkimuksia.

Toinen perustelu on sitten se, että pidempi tunneli antaa mahdollisuuden lisätä kohta päätettäväksi tulevan Kalasataman alueen rakennusoikeutta. Tätä rakennusoikeutta ollaan muutenkin lisäämässä jo huomattavasti enemmän, eli tämä tunneli ei siinä enää ole mitenkään ratkaisevan suuressa osassa. Ilmeisesti tärkeämpi perustelu maankäytön osalta onkin se, että saastuneesta maanperästä johtuen joitakin alueita Hermannissa ei voida rakentaa, ja siksi halutaan nostaa rakennusoikeutta nimenomaan Kalasataman alueella.

Kolmas perusteltu on päätösesityksen sivulla 4. Tunneliratkaisun liikennemäärien arvio perustuu sen mukaan muun muassa keskustatunnelin vaikutuksiin liikennemääriin samoin kuin Hakamäentielle rakennettavan yhteyden vaikutukseen. Kaupunginhallituksen päätöksen alkuun on lisätty maininta siitä, että tunnelin toteutettavuus ei ole riippuvainen keskustan tunnelista. Tämä ei muuta miksikään sitä, että hanke liittyy ilmiselvästi tähän keskustan tunneliin ja vähän laajempaankin liikenneväyläkokonaisuuteen. Tämä yhteys on tullut esille myös, kun kaupunginhallitus käsitteli Uudenmaan maakuntavaihekaavaa ja siihen annettua lausuntoa, johon nimenomaan haluttiin kaupunginhallituksen enemmistön toimesta sisällyttää myös keskustatunneli.

Esitän, että valtuusto päättää hylätä esityksen Sörnäisten tunnelin yleissuunnitelmaksi ja velvoittaa kaupunginhallituksen valmistelemaan uuden suunnitelman lyhyemmän tunnelivaihtoehdon pohjalta. Kun tässä esityksessä sanotaan lyhyempi tunnelivaihto, niin tässä ei tietenkään valtuustolla eikä minulla ole mahdollisuutta ryhtyä piirtämään

6.6.2012

---

täsmällisiä karttoja, millä tavalla se vaihtoehto sitten toteutuisi, eikä sen tarvitse olla välttämättä täsmälleen samanlainen kuin se vuonna 2008 esillä ollut vaihtoehto.

Kiitos.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Muutama sana tämän hankkeen taloudellisuudesta. Esiteltyjen lukujen valossa hanke todellakin vaikuttaa taloudellisesti mielekkäältä. Hankkeen rakennuskustannuksissahan on ennakoitu 140 miljoonaa euroa, ja alustavan arvion mukaan, kuten Hakanen toi esille, sinne tulee uusia asuntorakennusmahdollisuuksia ehkä noin 200 000 kerrosneliometriä jopa, ja sen käypä arvo laskemalla 700 euroa per kerrosneliometri, mikä on ehkä vähän alhainenkin käypänä hintana, olisi se sama 140 miljoonaa markkaa.

Tänä hanke kuitenkin edellyttää tällaisia rakentamisen aikaisia muutoksia ja katuverkko- ja liikennejärjestelyjä, ja kysyisinkin apulaiskaupunginjohtaja Penttilältä, että onko näistä lisäkustannuksista olemassa kustannusennusteita. Minusta ne kuuluisivat tähän hankkeeseen. Itse en kaikkia liitteitä kyllä kahlannut lävitse, että jos sieltä olisi jotakin löytynyt.

Valtuutettu Peltola

Puheenjohtaja.

Suhtaudun lähtökohtaisesti hyvin kielteisesti autoliikenteen tunneliratkaisuihin. Tämä alue on nyt kuitenkin jo valmiiksi sellainen sumppu, että olen kallistunut sille kannalle, että jonkinlainen tunneli tänne olisi ihan järkevää tehdä. Kustannukset ovat kovat. Minusta tuo 700 euroa huoneistoneliometriä kohti, mitä Koskinenkin oli laskenut, on kuitenkin varsin kova hinta varsinkin, kun eivät asukkaat sitä suoraan tule maksamaan, vaan se tulee kaupungille takaisin, jos tulee sitten erilaisten muiden tuloväylien kautta, ja niitä toki tarvitaan moneen muuhunkin asiaan, esimerkiksi palvelujen rakentamiseen sillä alueella.

Olen kuitenkin nyt hiljaa hyväksymässä sen, että tätä vaihtoehtoa ruvetaan tutkimaan, mutta toivon todellakin, että siinä yhteydessä sitten katsotaan myöskin muut, halvemmat ratkaisut. Erittäin tärkeitä on se,

6.6.2012

---

että samassa yhteydessä suunnitellaan myös joukkoliikenteen yhteyksien järjevä järjestäminen ja että siinä pohjassa käytetään hyväksi Vallilan ja ympäristön asukkaiden ehdottamia nykyisten väylien käyttötapoja. Sillä tavalla pystytään säästämään Vallilan puistoalue tulevillekin sukupolville. Myös tämän Vallilan puistoalueen suunnittelun näkökulmasta on tässä tunnelivaihtoehdossa jotakin järjeä, samoin tietenkin siinä, että se ranta saadaan sitten paljon rauhallisemmaksi ja Sörnäisten rantatie ja Hermannin rantatie edes osittain rauhallisemmiksi kuin mitä se on tällä hetkellä.

Nämä liikennemäärät, joita näissä suunnitelmissa aina pistetään nimenomaan henkilöautoliikenteen lisääntymiseen, ovat sellaisia, että valtuusto pystyy niihin vahvasti vaikuttamaan, ja meillä on kyllä kaikki edellytykset tehdä sellainen joukkoliikenne ja sellaiset liikennerajoitusratkaisut, joilla sitten ihmiset saadaan käyttämään sellaista joukkoliikenne, joka kaiken kaikkiaan lisääsi kaupungin viihtyisyyttä ja tekisi tassa-arvoisemmaksi helsinkiläisten liikkumismahdollisuuksia riippumatta siitä, onko heillä autoa ja pystyvätkö he ylimalkaan autoa käyttämään.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Kun katselin tätä Sörnäisten tunnelin yleissuunnitelmaa, niin huoleni kyllä liittyi tämän tunnelin toiseen päähän eli Sörnäisten rantatien sisään- ja ulostuloaukkoihin, jotka ainakin sen pienen piirustuksen mukaan, joka oli tuosta näytöltä nähtävissä, päättyvät suoraan siihen Lintulahden asuntoalueen reunaan, mikä tulee merkitsemään sitä, että Kallion alueella, missä on kaikista vähiten puistoaluetta ja missä on pitkään odotettu jo asemakaavavaiheessa hyväksytyä Väinö Vähäkallion puistoa, tämä ratkaisu kyllä tulee merkitsemään sitä, että sillä puistolla ei tule olemaan mitään virkistysarvoa. Ihmettelen sitä, että miksi kaupunkisuunnittelulautakunta on päätenyt siihen, että tämä tunneli Sörnäisten rantatiellä päättyy Vilhovuorenkadun ja Käenkujan risteykseen, juuri siihen Lintulahden isojen asuntokortteleiden nurkalle. Sitten tietysti siinä on sen vahvistetun asemakaavan mukainen kurvi, joka sitten sivuaa niitä asuntokortteleita siellä pikkuisen kauempana, koska Sörnäisten rantatietähän sitten käännetään.

Nyt, kun tämän yleissuunnitelman pohjalta ymmärtääkseni tehdään vielä asemakaavan muutosehdotus, jonka pohjalta vasta tarkemmin määritellään, mistä kohtaa nämä suuaukot tulevat Sörnäisten rantatieltä ulos, toivoisin että apulaiskaupunginjohtaja ja lautakunta huolehtisivat siitä, että sitä Sörnäisten rantatien ulostuloaukkoa siirretään enemmän

6.6.2012

---

sinne kohti Kulosaaren siltaa niin pitkälle kuin se liikenteellisesti on mahdollista, jotta voidaan ajatella, että Väinö Vähäkallion puisto, jota todella kovasti kaivataan, voisi toteutua kunnolla.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämän asian historia oli niin yksinkertainen, että ensin suunniteltiin lyhyttä tunnelia, jonka piti olla paljon halvempi kuin pitkä tunneli, ja sitten kun kävi ilmi, että se lyhyt tunneli maksaa lähes saman kuin se pitkä, joka taas on huomattavasti parempi ja tekee mahdolliseksi usean tuhannen henkilön verran asumisen lisäystä. Sinänsä ihmettelen, että miten meillä on kielletty rakentamasta katujen varsiin ikään kuin Mannerheimintiellä ei voisi asua. Mutta oli miten oli, niin näin tapahtui. Tässä mielessä pitkä tunneli on selvästi parempi kuin lyhyt tunneli, jos ne keran maksavat suunnilleen yhtä paljon. Ajatus siitä, että ei olisi tunnelia ollenkaan, tarkoittaa sitä, että seuraava asiakko pitäisi myös hylätä ja luopua koko Kalasataman keskuksesta. Kyllä tämä hanke, niin kallis kuin se onkin, on aivan välttämätön.

Valtuutettu Rantanen

Puheenjohtaja ja valtuustoverit.

Näissä puheenvuoroissa, Yrjö Hakasen aloituspuheenvuorossa itse asiassa jo lähdettiin liikkeelle siitä, että tänne tulee lisää rakennusoikeutta Kalasatamaan, ja tämä on yksi peruste tälle hankkeelle. Onko se paha vai hyvä asia? Minusta se on hyvä asia, koska me tietysti kaupungissa tarvitsemme lisää rakennusoikeutta, ja tuolle paikalle tien sijaan ja tien siirtyessä tunneliin oheisvaikutusten antaessa periksi on mahdollisuus rakentaa lisää, ja se on pelkästään positiivista. Jos tämä lisääntynyt rakennusoikeus sitten vastaavasti auttaa maksamaan tätä investointia, niin silloin tietenkin hanke on järkevä ja kannatettava, ja olen ollut sillä kannalla itse.

Tämä viittaus keskustan tunneliin on tietysti vähän ongelmallisempi, koska keskustan tunnelin liikennepoliittiset oheisvaikutukset, seuraukset ja osin tavoitteetkin ovat sellaisia, joiden suhteen valtuustossa valitsee tietysti aikamoinen jännite, ja itse kuulun siihen leiriin, joka näkee sen liikennetunnelin tiedossa olevilla asetuksilla epäedulliseksi. Mutta näen kyllä niin, että tuossa tekstissä ajatellaan, että jos liikennetunneli, siis keskustan tunneli, toteutuisi, niin silloin tästä voisi olla lisähyötyä,

6.6.2012

---

mutta ne hyödyt, mitkä liittyvät tuon alueen liikenteen järjestämiseen ja lisärakentamiseen toteutuvat joka tapauksessa. Minusta tämän hankkeen kannattaminen ei millään muotoa ole keskustatunnelin tukemista, vaan tämä kannattaa tehdä ihan puhtaasti niillä perusteilla, jotka liittyvät tuon alueen liikenteen järjestämiseen.

Valtuutettu Sademies

Kiitos, puheenjohtaja.

Minua näissä tunnelisuunnitelmissa häiritsee kovasti se, että hyvin huonosti informoidaan siitä, että missä on näiden tunneleiden ilmastointiaukot, kuinka suuret saastemäärät näistä tulee ilmaan ja miten se vaikuttaa mahdollisessa tuuliennusteessa, että kuinka paljon sitä pako kaasua tai muuta saastaa sitten tuuleen mukana kulkeutuu asuntoihin ja muuta. Jokseensakin tuntuu kummalliselta, että tätä puolta ei huomioida ollenkaan, vaikka se ilmaston suojele on sentään aika tärkeä tiiviissä kaupunkirakentamisessa.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Valtuutettu Soininvaara väitti, että tämä lyhyt ja pitkä vaihtoehto ovat suunnilleen samanhintaisia. Meille jaetun aineiston mukaan pitkä vaihtoehto on 2 kertaa kalliimpi kuin lyhyt vaihtoehto. Hintaluokkaa voi verrata tietysti moniin asioihin. Se noin 140 miljoonan hinta, joka ei ole siis kokonaishinta, on noin 1,5 kertaa se, mitä kaupunki käyttää vuodessa joukkoliikenteen tariffitukeen, ja se on vain yksi näistä monista isoista yksityisautoilua lisäävistä liikenneväylä- ja tunnelihankkeista, joita meillä Helsingissä on tehty ja vireillä. Valtuutettu Rantanen voi tietysti toivoa, että tämä ei liity mitenkään näihin muihin hankkeisiin, mutta päätösesityksen mukaan se liittyy. Sivu 4. Se on aivan yksiselitteinen asia. Se on osa sitä kokonaissuunnitelmaa, jota kaupunkisuunnitteluviraston piirissä ei ole koskaan hylätty, vaikka valtuusto on sen hylännyt. Sen suunnitelman mukaan pyritään nyt pala palalta rakentamaan sitä väylä- ja tunneliverkkoa, joka ulottuisi keskustatunnelista Sörnäisten rannan kautta Vallilanlaakson läpi tai ali tai jollain tavalla kohti Hakamäentietä ja niin edelleen.

6.6.2012

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Sademiehelle toteaisin, että tämä on yleissuunnitelma. Yksityiskohtaisessa hankesuunnitelmassa varmasti nämä ilmastointikysymykset otetaan tarkemmin huomioon. Yritin tuossa edellisessä puheenvuorossa apulaiskaupunginjohtaja Penttilältä kysyä näistä liikennejärjestelyistä, joita tässä joudutaan tekemään, ja niiden kustannuksista, mutta hän taisi olla silloin häiritynä eikä sitä kuullut, ja kun en ole näitä liitteitä lukenut, en niitä tietoja tiedä, mutta mikä olisi mahdollisesti niiden suuruus?

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Minäkin toivoisin, että apulaiskaupunginjohtaja Penttilä vastaisi tähän pöytäkirjasta esittämäni kysymykseen, että kun tämä on yleissuunnitelma, ja kun tehdään yksityiskohtaista asemakaavaa ja hankesuunnitelmaa, niin voidaanko Sörnäisten rantatielle suunniteltua sisääntuloaukkoa siirtää lähemmäs Kulosaaren siltaa niin, että voidaan ajatella, että Väinö Vähäkallion puistoalue voidaan toteuttaa kunnollisena. Siihen toivon vastausta.

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa puheenjohtaja ja erityisesti valtuutettu Anttila ja Koskinen.

Valtuutettu Anttilan kysymykseen. Kuten päätösesityksessäkin todetaan, niin tämä on tässä vaiheessa yleissuunnitelmatasoinen päätös, ja varsinainen asemakaava, joka tulee yksityiskohtaisesti käsittelemään sitten tilavarauksia erityisesti näillä kriittisillä tälle väylälle tulevilla alueilla, lukkoonlyö vasta sitten nämä yksityiskohtaiset asiat. Varmaan tätä asiaa on syytä trimmata jo liikenteen takia, koska eihän liikennekään suju, jos se on juuri liittymä siinä, tai ei voi olla liittymää tunnelin aukon kohdalla.

Sitten valtuutettu Koskiselle. Valitettavasti yksityiskohtaisia kustannusarvioita näistä tähän liittyvistä kustannuksista, tarkoittitte sitä, ei itselläni ole, ja niin kuin sanottu, nekin täsmentyvät, mutta ei tämä halpa hanke ole, kuten nyt näette tämän itse hankkeen kustannusarviosta.

6.6.2012

Valtuutettu Kantola

Arvoisa puheenjohtaja.

Kuten valtuutettu Soininvaara täällä jo viittasi tähän asialistan seuraavaan kohtaan, niin siihen ajatteluun Kalasataman metroaseman ympärille rakentuvasta massiivisesta rakennusmassasta, siis suunnitelmasta, on koko ajan liittynyt ajatus siitä, että liikenne on järjestettävä jotenkin eri lailla kuin tällä hetkellä. Ihmisten ja liikenteen määrä lisääntyy, ja jotta siitä nykyisin jo aika ahtaasta paikasta siinä sillan pielessä päästään sujuvasti ohi ja että liikenne yleensä sujuu, niin jotain järjestelyjä on tehtävä. Tunnelit ovat aina kalliita, mutta tässä, minun mielestäni kaikkien on pitänyt ymmärtää alun perin, oli niissä suunnitelmissa ajatus siitä, että jollain lailla maan ali mennään joko pidemmässä tai lyhyemmässä vaihtoehdossa, ja nyt tarvitaan, jotta voidaan koko sitä suunnitelmaa edistää, myös tällainen yleissuunnitelma ja mahdollisuus suunnitella tarkemmin liikenteen sujumista. Olen myös samaa mieltä valtuutettu Anttilan kanssa siitä, että nämä suuaukot ja varsinkin se, että mihin kohtaan ne suuaukot sitten lopullisesti asettuvat, on hyvin tarkka paikka.

197 §

Esityslistan asia nro 8

SÖRNÄISTEN KORTTELIN NRO 571 OSAN JA KORTTELEIDEN NRO 10593 JA 10595 - 10598 YM. ALUEIDEN (KALASATAMAN KESKUS) ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12070)

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa puheenjohtaja.

Hankkeen varsin suuren kiinnostuksen takia ja siksi, että yleisestikin viime aikoina on keskusteltu voimakkaasti korkealle rakentamisesta, näyttäisin tähän alkuun kaupunkisuunnitteluviraston laatiman ikään kuin ajelun tuolta mereltä päin, miltä Helsingin siluetti näyttää kaikkien

6.6.2012

---

näiden korkeallerakentamishankkeiden osalta. Luonnollisesti tämä Kalasatama on niistä eräs keskeisimmistä, ja toivottavasti tämä auttaa hyvään päätöksentekoon. Saakohan tämän auki?

Näin. Eli tämä alkaa tuolta Lauttasaaresta ja päättyy sitten Kalasatamaan. Tuossa on Jätkäsaaren hankkeita. Taustalla punainen tuo hotelli ja torni, josta on keskusteltu viime aikoina.

Välihuuto!

Jätkäsaarta yhä. Oikealla nousee vihreä se Merikorttelin keskelle suunniteltu korkea rakentaminen. Nyt aletaan olla Harakassa ja lähestyä etelärantaa. Kohta näkyy Eteläsatama. Aivan oikealla punaiset ovat nämä tämän kyseisen kaavan tornit. Nyt näkyy Eteläsatama, ja Katajanokka tulee sitten oikealta. Tässä tullaan sitten Kalasatamaan, ja nuo vihreät korkeat rakennukset ovat tämän kaavan mukainen tornialue.

Tässä tosiaan tuo mereltä päin katsottu tärkeä Helsingin horisontti, ja kuten esittelytekstissäkin on todettu, tämä kaavaesityshän perustuu noin vuosi sitten hyväksytyyn Kalasataman kilpailuun, jonka mukainen ratkaisu on nyt laadittu asemakaavaksi.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut. Bästa fullmäktige.

Tämä kaava kasvattaa tuon suunnitellun alueen rakennusoikeuden yli kaksinkertaiseksi. Rakennusoikeuden lisääminen on tulos siitä suunnittelu- ja rakentamiskilpailusta, johon apulaiskaupunginjohtaja viittasi. Siihen tuli yksi ainoa tarjous, ja tuo SRV Yhtiöiden tarjous poikkesi siis rajusti kilpailun lähtökohdista ja perustui tähän rakennusoikeuden kaksinkertaistamiseen. Kyse on miljardiluokan hankkeesta. Tällä rakennusoikeuden kaksinkertaistamisella SRV Yhtiöt saisivat satojamiljoonia lisää myytävää. Kaupunkisuunnittelun pitäisi perustua asukkaiden tarpeisiin ja kaupungin kokonaisuuteen.

Arvoisat valtuutetut.

Kuka teistä uskaa, että asukkaiden ja kaupungin kokonaisuuteen on ratkaistu, kun rakennusoikeus yli kaksinkertaistettiin? Esittelytekstin mukaan kaupunki saa SRV Yhtiölle myytävistä tonteista ja käyttöoikeuksista 115 miljoonaa euroa. Tämä summa ei kata edes kaupungille hankkeen toteuttamisesta aiheutuvia menoja. Keskuksen julkisten osien rakentamiseen investoidaan ainakin 50 miljoonaa. Sörnäisten tun-

6.6.2012

---

neli oli joku summa, 135 miljoonaa plus ?. Ehkä lähellä 200 miljoonaa. Lisäksi kaupunki vähentää SRV Yhtiöiden riskiä lupaamalla ja sitoutumalla vuokraamaan osan liiketiloista 20 vuodeksi pääoma-arvoltaan 30 miljoonalla.

Tornit tuossa Kalasataman alueella nousevat 20 ja 33 kerrokseen. Käytännössä ne voivat olla tätäkin korkeampia, koska asemakaavakarttaan on lisätty SRV Yhtiöiden vaatimuksesta oikeus ylittää kerrosluku tarvittaessa kahdella. Näin korkeaan rakentamiseen ja vielä meren rannalla liittyy erittäin paljon ongelmia. Yleisten töiden lautakunta varoittaa pitkistä varjoista ja tuulisuudesta. Kaupunginmuseon mielestä pääkaupungin historiallista siluettia muutetaan ja ilman asiaan kuuluvaa yleiskaavatason käsittelyä. Ympäristölautakunta on huolissaan päästöistä ja meluista.

Helsingin Energian lausunto paljastaa sekin mielenkiintoisen asian. Asemakaavaa varten tehdyt Hanasaari B:n ja siinä vieressä olevan ja tulevaisuudessakin seisovan huippulämpökeskuksen päästöjen leviämismallit ovat suorastaan harhaanjohtavia. Niissä ilmoitetaan päästöjen keskiarvo, joka on laskettu jakamalla normaalivuoden energiatuotanto tasan kaikille vuoden tunneille. Jokainen, joka tietää, mikä on huippulämpövoimalaitos, ymmärtää, että tässä ei enää edes yritetä kertoa asiaa niin kuin se on. Huippulämpövoimalaitos ja myös Hanasaari B toimivat vain silloin, kun on tarvetta, huippulämpövoimalaitos hyvin harvoin vuoden mittaan. Ne todelliset päästöarvot ovat jotain muuta kuin mitä meille kerrotaan, ja tuulesta riippuu sitten, kuinka paljon ne tulevat niihin asuntoihin sisään.

Hyvistä joukkoliikenneyhteyksistä huolimatta tähän hankkeeseen liittyy sitten myös tämä yksityisautoilun lisääminen. Esitän, että valtuusto hylkää esitetyn asemakaavan ja kehottaa kaupunginhallitusta valmistelemana uuden esityksen, jossa on selvästi vähemmän rakennusoikeutta ja jossa tornien suurin korkeus on nyt esitettyä matalampi.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

En kannata hankkeen hylkäämistä, mutta tästä korkeasta rakentamisesta muutama sana. Helsinkiin, kuten muuallekin Suomeen, on viime aikoina esitetty useita 20– ? kerroksisia rakennushankkeita. Tästä johdetaan Helsingin kaupungin talous- ja suunnittelukeskus Taske on ollut tässä edistysellinen ja katsonut, että on paras laadituttaa yli 16-kerroksisten rakennusten viranomaismenettelyä koskeva rakentamis-

6.6.2012

---

tapaohje, jolla ohjataan rakennushankkeeseen ryhtyvien suunnittelijoiden ja viranomaisten toimintaa. Tavoitteena oli laatia rakennushankkeisiin liittyvien osapuolten käyttöön yhdenmukainen ja tasapuolinen ohjeisto, jolla voidaan edesauttaa ja ohjata hankkeiden kehittämistä, suunnittelua ja hyväksymismenettelyä sekä toteutusta siten, että eri osapuolet tulevat eri hankkeiden eri vaiheissa yhdenmukaisesti ja tasapuolisesti kohdelluksi. Selvitystyön lopputuloksena on laadittu korkean rakentamisen rakentamistapaohje, joka muodostuu niin sanotusta palvelupolusta sekä 37 ohjekortista. Todettakoon, että rakennuslautakunta hyväksyi eilen edellä mainitun rakentamistapaohjeen, eli se on nyt käytössä.

Lopuksi haluan vielä kiinnittää huomiota korkeiden rakennusten paloturvallisuuskysymykseen eli ihmisten turvallisuuteen. Suomessa on vähän kokemusta yli 16-kerroksisten rakennusten paloturvallisuudesta. Myöskään Suomen rakentamismääräykset eivät ota huomioon kaikkia yli 16-kerroksisten rakennusten erityispiirteitä. Täten suunnittelussa tulee näiltä osin ottaa huomioon myös tutkimusten ja ulkomaiset kokemukset korkeiden rakennusten turvallisuussuunnittelussa. Rakennustapaohjeiden suunnittelussa oli myös mukana kaupunkisuunnitteluvirasto.

Ledamoten Wallgren

Bästa fullmäktige, arvoisa valtuusto.

Maailma on täynnä provinssikaupunkeja, jotka ovat täynnä hallitsemattoman kaupunkisuunnittelun tuloksena syntyneitä torneja. Tämän takia maailma on täynnä toisiaan muistuttavia, banalisoituvia provinssikaupunkeja. Toivon, että Helsingistä ei tehdä sellaista, ja koen, että valtuuston ohjaava rooli on ollut tässä heikko. En syytä teitä muita niin paljon kuin itseäni siitä, että en ole ollut riittävän aktiivinen tässä tornikaupungin rakentamisessa. Nyt olen kuitenkin heräämässä tähän todellisuudessa, että Helsinkiä ollaan symbolisella tasolla kaupunkikuvallisesti muuttamassa erittäin raskaasti minunkin tekemilläni päätöksillä, joita en ole riittävästi ollut mukana ohjaamassa ja miettimässä.

Tämä koskee kaikkia näitä yli 16 kerroksen torneja, joita suunnitellaan sinne tänne täysin kaoottisesti. Näkisin, että olisi kolme mahdollisuutta vielä ryhdistäytyä valtuustona ja ottaa ohjaketkä käsiimme. Ensimmäisenä tämä Kauko Koskisen mainitsema, tämä on herkullinen tilaisuus, rakennuslautakunnan eilinen käsittely. Taske on tässä aktiivinen, kiitos Taskelle. On tehty ohjeita, ajateltu asioita, mutta ne ohjeet ja ajatukset olisi hyvä saattaa tänne meidän poliittisen ohjauksen kohteeksi ja arvi-

6.6.2012

---

oitavaksi. Näkisin, että kaupunginhallitus tekisi meille palveluksen, jos se päättäisi tuoda tämän rakennuslautakunnan eilen hyväksymän ohjeen tänne arvioitavaksi, jotta voisi antaa suuntaa tälle tornien rakentamiselle, joka minun mielestäni siis edustaa tälle ajalle, tälle globalisaatiolle hyvin tyypillistä ja heikkoa kaupunkikehittämistä. Tämä on lähtökohtaisesti ? yksittäiseen hankkeeseen.

Toinen ja tavallaan loogisempi mahdollisuus tarttua tähän on tietenkin se, että me palaamme tähän asiaan strategiakeskusteluissa syksyllä ja tulevalla valtuustokaudella, mutta se voi olla joidenkin hankkeiden kannalta liian myöhästä.

Kolmas vaihtoehto, jossa sitten on kansalaisen aktiivisuus. En tiedä, onko täällä nyt aktiivisia kansalaisia paikalla vai seuraako kukaan meidän kokouksia, mutta jos on, niin minä näkisin, että tämä on aika herkullinen pala kansanäänestykselle tällainen tornien rakentaminen. Halutaanko Helsinki, jonne tulee näitä pilvenpiirtäjiä sinne tänne, vai halutaanko joku toisenlainen kaupunkikehitys? Tämä on sellainen asia, joka olisi helppo ja herkullinen aktiivisuuden kohde, mutta kun sitä ei ole ollut, niin minä en voi sitä polkaista, eikä se ole minun roolinikaan.

Kiitos.

(Puheenjohtajan välikysymys.)

En kannattanut.

Valtuutettu Helistö (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Wallgrenille ihan hyvästä puheenvuorosta, mutta minä vähän varoittaisin nyt myös siitä, että meillä niin totuttu korkeiden rakennusten kritisointi ainakin toistaiseksi ja minun näkökulmastani on tapahtunut koko lailla, miten sanoisin, en nyt sano valheellisella tavalla, mutta hyvin yksioikoisella tavalla. Tuossa sanotaan, että rakentamalla korkeita rakennuksia, esimerkiksi kuten Tallinnassa, tuhoamme jotain kansallismaisemaksi tai Helsingin yleiseksi maisemaksi kutsuttua kokonaisuuksia. Apulaiskaupunginjohtaja näytti nyt yhden, tosin aika alkeellisen, videohavainnollistuksen..

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Eikö tämä ole kaksi minuuttia?

6.6.2012

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Meni jotenkin pitkäksi se alku, että minä lopetan lyhyesti. Mietitään nyt vakavasti, että onko se korkea rakentaminen nyt kaupunkikuvallisesti niin kamalaa.

Valtuutettu Koskinen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluan vain todeta, että tämä rakentamistapaohje on enemmän tällainen teknillinen ohje suunnittelijoille ja teknisille suunnittelijoille, ei niinkään arkkitehdille. Turha ehkä sitä on kaupunginhallituksessa tai valtuustossa käsitellä.

Valtuutettu Männistö

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Helsingissä on tärkeää rakentaa nykyistä tiiviimmin kaikkialle sinne, missä siihen on kaupunkikuvalliset mahdollisuudet ja muut edellytykset. Yhdyskuntarakenteen tiivistämisellä on nimittäin monia positiivisia puolia. Ensinnäkin rajallisen tonttimaan ollessa vallalla täällä Helsingissäkin, niin se mahdollistaa enemmän asuntoja per tonttinieliö, mutta siinä on monta muutakin etua. Joukkoliikenne saadaan järjestettyä paremmin, ja tätä kautta ihmisten liikkumiseen käyttämä aika vähenee. Toisaalta erinäköiset kasautumisedut, oli kyseessä sitten palvelut, työpajat tai muut, kaupunkirakenteessa voimistuvat. Hyvänä esimerkkinä tästä on vaikkapa USA:n Manhattan, jota pidetään kaikkein houkuttelevimpana asuinalueena etenkin luovan luokan keskuudessa tuolla mannerella. Lisäksi Manhattanilla yli 80 % asukkaista käyttää kevyttä liikennettä tai joukkoliikennettä kulkiessaan aamuisin töihin ja iltaisin takaisin kotiin.

Sen takia, että Helsingissäkin on virinnyt keskustelu korkeasta rakentamisesta ja se on ollut varsin monien poliittisten suuntien tavoitteena ja toiveena tämän meidän tonttimaamme käydessä rajalliseksi, on toteutettu kokonaistarkastelu etenkin kantakaupungin ympäristössä tapahtuvien kaavojen osalta korkeasta rakentamisesta. Tämä on ollut äärettömän tärkeää. Se valmistui vajaa vuosi sitten, ja siinä on tunnistettu tarkkaan ne alueet, minne Helsingin kantakaupungin liepeillä voidaan kaavoittaa korkeampaa rakentamista. Toisaalta on myös tunnistettu,

6.6.2012

---

ettei haluta, että näitä hankkeita kohdellaan vain yksittäisinä torneina, se ei kaupunkikuvallisesti ole perusteltua, tai että näitä hankkeita käsitellään vain yksittäisinä hankkeina. On tunnistettu, että esimerkiksi Keski-Pasilan, Kalasataman ja Jätkäsaaren alueille voidaan kaavoittaa selkeästi tehokkaammin rakentamista ilman, että se loukkaa näitä historiallisen kantakaupungin kaupunkikuvallisia arvoja.

Myös kansalaisten tuki on aika vankkumatonta, kiitos osaltaan tämän käydyn poliittisen keskustelun varmasti. Helsingin Sanomien selvityksen mukaan ylivoimainen enemmistö kaupunkilaisista kannattaa tehokasta ja korkeaa rakentamista silloin, kun se on kaupunkikuvallisesti ja laadullisesti tarpeeksi korkeatasoista. Merkittävä määrä kaupunkilaisista kannattaa sitä jopa tänne ihan kantakaupunkiin, minne me emme sitä ole katsoneet perustelluksi kaavoittaa, joten tästäkin näkökulmasta kehitys on hyvä huomioida.

Mitä sitten tulee Kalasataman keskukseen. Tässähän hyväksikäytettiin ensimmäistä kertaa näin isossa hankkeessa tällaista kilpailullista neuvottelumenettelyä, jossa alkuvaiheessa kiinnostuneita toteuttajia hankkeella oli 3 kappaletta, sitten edelleen niistä yksi, jonka kanssa neuvotteluja vietiin eteenpäin, sitoutui hankkeeseen sen edetessä, ja viime keväänä tämä valtuusto antoi tahtotilailmaisun tälle hankkeelle ja sitoutui osaltaan siihen, että näillä ehdoin hanke voidaan toteuttaa. Tässä on merkittävä positiivinen puoli sen lisäksi, että kaupunki nettoaa kymmeniä miljoonia euroa rahaa ja muun muassa terveysaseman ja asuntoja tuhansille uusille helsinkiläisille, kun kaikki tiedämme, että asuntopula on akuutti ongelma. Sen lisäksi tällä hankkeella on sidottu aikataulu, eli tuo toteuttajataho on sitoutunut aloittamaan rakentamisen ensi vuonna, ja sillä on myös sidottu aikataulu siitä eteenpäin. Tämä hanke on rakentunut 2018 mennessä. Sen takia toivon, että kaikki sitoutuvat tähän hankkeeseen täälläkin tänään ja päästään rakentamaan hienoa, tehokasta, tiivistä, ennen muuta asumiseen keskittyvää hanketta metroaseman ympärille Kalasatamassa.

Ledamoten Wallgren (replik)

Tässä on helppo yhtyä Männistöön siinä, että on yhteisenä tavoitteena kohtuuhintaisen asumisen mahdollistaminen. Se edellyttää tiivistä kaupunkirakentamista. Tämä lähtökohta on ihan selvä, hyvin järkevä ja perusteltu, mutta tämä korkeiden talojen ja tornien rakentaminen on kuitenkin erilliskysymys, jonka vaikutus kaupunkikuvaan on dramaattinen, ja väitän, että olisi parempi, että valtuusto ohjaa harkiten tätä asiaa, kuin että Männistö ja muut viittaavat Hesarin joihinkin lukijakyselyihin ja sen perusteella ohjaavat kaupunkikuvan kehitystä.

6.6.2012

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Männistö perusteli korkeaa rakentamista sillä, että ihmiset pyrkivät nimenomaan korkeisiin ja keskitettyihin kaupunkeihin. Haluan vain huomauttaa, että hetikään kaikki, mihin ihmiset yleisesti pyrkivät, ei ole heille itselleen hyödyllistä, puhumattakaan että se olisi kestävä kehitystä. Vähän täytyisi jotakin kaupungin strategiaa tavoitteitakin yrittää tässä kaavoituksessa toteuttaa ja nimenomaan pyrkiä myöskin säilyttämään luontoa, lisäämään kestävä taloutta, kilpailutalouden sijasta sitä pitäisi tietenkin toteuttaa. Yksi tärkeä asia olisi tietysti se, että Helsingissä olisi kohtuuhintaista asumista. Tämä alue ei kyllä varmaankaan tule olemaan kohtuuhintaisen asumisen toteuttaja.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensin tuohon edelliseen vastauspuheenvuoroon. Ei ole sillä tavalla, että jos haluamme edistää kohtuuhintaisuutta Helsingissä, niin meidän pitäisi rakentaa mahdollisimman vähän houkuttelevia asuinalueita. Kyllä niistä asunnoista tulee halpoja, mutta se tarkoittaa, että kaikkien muiden asuntojen arvo taas nousee, koska niihin vähemmän houkutteleviin ei haluta muuttaa. Jos me teemme tänne lisää houkuttelevia asuinalueita, niin kaikkien muitten asuinalueitten ikään kuin hintataso laskee. Ennen kaikkea meidän pitää tehdä tänne lisää asuntoja, koska joka tapauksessa jokainen pyrkii asumaan jossakin, ja tämä vaikuttaa hintatasoon.

Tämä itse kyseinen hanke. Ensimmäkin ajattelen tästä asiasta aika samalla tavalla kuin Lasse Männistö. On erittäin hyvä, että tällainen keskittymä, joka tuo paljon aktiviteettia tänne, tulee muuten sitten nostamaan Kallion arvostusta huomattavan paljon, koska se tuo keskustaa Kallioon päin ja siitä tulee keskustamainen asuinalue sen jälkeen. On minusta erittäin hyvä, että tällaiset keskittymät rakennetaan Helsinkiin ratikkaverkon äärelle eikä jonnekin Perkkään pelloilla, jonne ne saattavat myös mennä. Kun tähän viereen toivottavasti, voi olla että ei tule, mutta mahdollisesti tulee, tämä Pasilan pilvenpiirtäjäalue, niin meillä on yhtäkkiä kantakaupungin osuus ikään kuin tässä kaupunkirakenteessa kohonnut ja tehostunut aivan olennaisesti, ja se on hieno asia.

Sitten seuraava kysymys on se, että saadaksemme aikaan paljon kerosneliöitä, tarvitsee rakentaa korkealle. Umpikorttelit ovat aina te-

6.6.2012

---

hokkaita, ja tämä ei ole kovin paljon sen tehokkaampi kuin Punavuori, mutta Punavuortahan ei nykyisin saa enää rakentaa, koska Punavuoressa ei ole tarpeeksi autopaikkoja eikä niitä sinne mahdu.

Joka tapauksessa, tästä tulee joko hieno tai sitten ei. Nyt minä olen hyvin huolissani siitä, että tässä asemakaavamääräyksessä ei ole sanottu, mistä materiaalista julkisivu rakennetaan. Sitä ei pitäisikään olla asemakaavamääräyksessä, vaan tämän kaltaiset asiat pitäisi ratkaista rakennuslupaa myönnettäessä, mutta kun korkein hallinto-oikeus on Suomessa päättänyt, että minkälainen rytiskö tahansa, näyttäkööt ihan miltä vaan, kunhan se täyttää kaavamääräykset, sille on annettava rakennuslupa, niin me emme voi käyttää sitä järjestelmää kaikissa muissa maissa, että asemakaava on suurpiirteinen, rakennusyhtiö tekee sitten suunnitelman ja sen jälkeen katsotaan, hyväksytäänkö tämä. Tästä puuttuu, tähän saa panna vaikka karkeaa betonia, ja se on kyllä erittäin huolestuttava seikka. Toivon, että rakennusliike ajattelee hieman asiaa pitemmälle ja toteaa, ettei sellainen mene kaupaksi, koska ei kukaan halua asua näyttävässä tulossa, joka on näyttävästi ruma. Korkeintaan opetushallitus on joskus halunnut tällaista.

Sitten täytyy sanoa, että me tietysti kaupunkisuunnittelulautakunnassa olemme voineet tutustua tähän paljon paremmin kuin valtuutetut pystyvät tutustumaan, se on kai työnjaon mukaista, mutta kyllä tämä niin monimutkainen kompleksi on, että kyllä siellä voi sivulla 78 alaviitteessä olla jotakin, mitä me emme ole huomanneet.

Valtuutettu Kolbe

Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kaupunkikuvasta keskusteltaessa äly ja tunteet risteilevät osin henkilökohtaisesti ja osin yhteisönä jaamme tiettyjä arvoja ja muistoja, jotka kiteytyvät talojen korkeuteen, rakennusmateriaaleihin, tiheyteen ja niin edelleen. Itse haluaisin nähdä ja muistuttaa siitä, että jo 1930-luvulla esimerkiksi arkkitehti Oiva Kallio piirsi suurenmoisia suunnitelmia siitä, miten juuri tämä alue olisi kaupungin itäinen portti ja eräänlainen tällainen pilvenpiirtäjien raamittama entré, joka markkeerasi jo 1910-luvulla esitettyjä unelmia siitä, että Helsinki suurkaupunkina tulee laajenemaan sekä itään että länteen. Se, että olemme 80 vuotta tämän unelman toteuttamista ajaneet ja vasta nyt päässeet siihen realisoitumisvaiheeseen, kertoo tietenkin jotakin Helsingin kaupunkisuunnittelu- ja poliittisten prosessien ikään kuin luonteesta.

6.6.2012

Se, että tätä hanketta verrataan Tallinnaan, Moskovaan, Varsovaan tai muulle Keski- ja Itä-Eurooppaan nouseviin 90-luvun markkinatalouden pilvenpiirtäjiin, tuntuu varsin tönköltä, koska tiedämme, että kaavoitus-kulttuurit näissä kaupungeissa ja Helsingissä poikkeavat ratkaisevat toisistaan. Meillä ei ole tätä develop freedomia, joka leimaa monien kaupunkien rakentamista tällä hetkellä täällä lähialueillakin, vaan edelleenkin poliittinen kontrolli, lausuntomenettelyt, virkamiesvalmistelu ja poliittinen keskustelu ohjaavat hyvin tarkasti ja tiukasti sitä, mitä kaupunkiin nousee.

Myytti siitä, että Helsinki on ollut aina matala, elää vahvana. Totta kai olemme sisäistäneet Engelin horisontin, sen näkymän, joka avautuu mereltä Kauppatorin äärelle, jossa Suurkirkko tai Nikolain kirkko muodostaa sen edelleenkin tärkeän helsinkiläisen brändielementin. Sekin nousee ylöspäin, se täytyy muistaa, että ylöspäin nousevuuden viesti on läsnä helsinkiläisessä rakentamisessa. Sitten tulivat jugend-rakennukset, 50-luvulla autotalo, 70-luvulla Itä-Pasila, ja kaikki nämä alueet ovat jättäneet meidän muistiimme jälkiä juuri tämän ylöspäin pyrkivyytensä ansiota. Se, että nyt 2000-luvun alussa saadaan Kalasataman alue eräänlaisena markkeerauksena juuri tästä 30-luvun suurkaupunkiutopiasta, tuntuu aika luontevalta. Uusi alue vaatii uutta markkeerausta. Itse näen tämän alueen en vain keskustaa Kallioon siirtävänä vaan nimenomaan itäisen Helsingin porttina sekä ulospäin että sisäänpäin.

Jaan valtuutettu Soininvaaran huolen julkisivumateriaalista. Jos katsotaan Pasilaa ja Merihakaa, niin tiedämme, että betoni synnyttää vahvoja tunteita puolesta ja vastaan. Betonin 70-lukulainen kauneus on muuttunut 90-luvun rumuudeksi, ja tässä suhteessa rakennusliikkeellä on todella erittäin suuri vastuu onnistumisesta. Se on tärkeää rakentajalle itselleen ja se on erittäin tärkeää Helsingille ja Helsingin imagolle tänään tässä ja nyt. Toivottavasti tämä kerrostalo tai korkeahko kerrostalo, en näe niitä pilvenpiirtäjinä millään tavalla, mutta Helsingin mitta-kaavassa kysymys on korkealle tavoittelevasta rakentamisesta, muodostuu ja muodostaa ympärilleen kaupunkirakennetta, joka symboloisi parhaita piirteitä tästä ajasta ja josta voisimme olla ylpeitä tulevaisuudessa.

Kiitos.

Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

6.6.2012

Pyydän valtuustolta anteeksi, että olen antanut äsken tuosta kaavan sisällöstä väärää tietoa. Se johtuu siitä, että en ollut siinä viimeisessä käsittelyssä mukana, ja sitten kun kysyin, miten tälle julkisivulle kävi virastopäälliköltä, niin virastopäällikkö ilmeisesti on kuullut kysymykseni väärin, koska vastasi, että se ei mennyt läpi. Siellä on nyt itse asiassa lueteltu hirvittävä määrä erilaisia julkisivumateriaaleja, ja siinä on olennaista, että betoni puuttuu siitä. Tosiaankaan betonista tätä ei voi tehdä, ja ne kaavamääräykset ovat nyt varsin sitovia.

Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Juuri näin niin kuin valtuutettu Soininvaara korjasi. Täällä on varsin tiukat säännökset siitä, että näitten rakennusten julkisivujen tulee olla paitsi kaupunkikuvallisesti korkealaatuisia, materiaalina tulee käyttää joko lasia, metallia, tiiltä, klinkkeriä tai luonnonkiveä. Sen lisäksi on annettu noitten julkisivujen värin osalta erikseen määräykset ja vielä noitten tornien yläosan kallistuksen osalta aika tarkat kulmamääräykset, joten tässä on poikkeuksellisen tarkasti nyt myös kaavatasolla säännelty näitten rakennusten ulkomuotoa ja korkeatasoisuutta. Tältä osin ei ole syytä huoleen valtuutetuilla.

Valtuutettu Koskinen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Rakennuslautakunta ne luvat sitten myöntää, ja meillähän on kaupunkikuvaneuvottelukunta, joka ne käy lävitse todella, että kyllä me kaavoja joudumme noudattamaan. Sen mukaan mennään ja pyritään parhaaseen mahdolliseen kaupunkikuvaan.

Valtuutettu Rantanen

Puheenjohtaja, valtuustotoverit.

Olen paljossa samaa mieltä valtuutettu Thomas Wallgrenin kanssa, ja hän on oikeassa siinä, että korkeaan rakentamiseen ja ylipäänsä tällaiseen näyttävään huomiotalousrakentamiseen liittyy tässä ajassa ja meidän kaupunkikeskustelussamme vähän hybriksisiäkin piirteitä. Männistön puheenvuorossa viittaus Manhattaniin oikeastaan tahattomasti vähän antoi tätä samaa kuvaa. Ajatus siitä, että me haluamme

6.6.2012

---

ikään kuin huomiotalousrakentamisella muodostaa Helsingistä kiinnostavan muille tänne tuleville tai osoittaa omaa vahvuuttamme ja voimakkuuttamme, on tietyllä tavalla vähän vaarallinenkin ajatus, koska usein se saattaa viestiä pikemminkin huonosta itsetunnosta, että yritämme esittää, että Helsinki olisi jotain muuta kuin mitkä Helsingin parhaat puolet ovat. Minun mielestäni Helsingin keskeinen brändi on se, että se on keskikokoinen eurooppalainen pääkaupunki, joka on tietyn mittakaavainen, ja sen takia se myös kiinnostaa niitä ihmisiä erityisesti, jotka itse asuvat täysin toisella tavalla mitoitetuissa kaupungeissa.

Tämä tästä brändikeskustelusta ja korkeasta rakentamisesta noin yleensä. Asiallisesti itse olen sitä mieltä, että kyllä Helsinkiinkin korkea rakentaminen sopii. Pitää vain vähän miettiä, mikä on se meidän oikea tapamme tehdä sitä. Oleellista on, että kun tehdään korkea rakentamista, silloin pitää minusta korostaa sen alueen tiettyä erityispiirrettä. Meidän aikaisemmat kokemuksemme Itä-Pasilasta ja Merihaasta ovat minun mielestäni ihan onnistuneita. Ne ovat selkeästi omaleimaisia alueita, joissa asukkaat myös viihtyvät, ja se muodostaa kaupungissa tietyn blokin, joka ei missään tapauksessa kummassakaan kohdassa ole mikään negatiivinen blokki, vaikka jotkut voivat käyttää sitä esimerkkinä hyperurbanista, vaikka se alkaa olla jo vähän vanhanaikainen käsite näihin ? liitettynä. Minun mielestäni niiden omaleimaisuus ja se erityisyys myös korkeuteen liittyen on kummankin kohdalla ihan onnistunut.

Aina kun tehdään nyt, nykyisessä mittakaavassa selkeästi erottuvaa ympäristöä, niin nousee vääjäämättömästi se puoli, että kaupunkikuvaliset ja esteettiset tekijät pitää ottaa huomattavan paljon voimakkaammin huomioon. Se ei aina ratkea ihan näillä kaavamääräyksillä, se täytyy kyllä sanoa. Joissain tapauksissa, jos on hyvin tiukat kaavamääräykset, me tuotamme myös hirveän tylsää ja keskivertoa arkkitehtuuria niin sanoakseni tai asiat menevät jotenkin muuten pieleen. Cirrus on minusta hyvä esimerkki. Tärkeä rakentaa tietyn tyyppinen näköalapaikka, joka on maamerkinä, mutta sitten se lopullinen toteutus epäonnistui juuri sen takia, että meidän tällaiset kaavalliset ja hallinnolliset järjestelmät riisuivat lopulta siitä alkuperäisestä suunnitelmasta kaiken sen, mikä olisi ollut arkkitehtuurisesti talossa kiinnostavaa. Nyt se talo on kiinnostava vain ja ainoastaan korkeutensa takia, ja se on minun mielestäni lattea.

Samalla tavalla, jos mietitään näitä uusia alueita, tähän kohtaan minusta sopii erityisen hyvin hyvin suunniteltu alue, mutta tietysti lopulta suunnittelusta vastaa rakennuttaja, ja se vaikuttaa, kuinka paljon se käyttää ikään kuin päätösvaltaansa ja resurssejaan, ja myös arkkitehtisuunnittelu vaikuttaa, että onko se maamerkki meidän mielestämme tai

6.6.2012

---

yleisesti ihmisten mielestä hyvä vai huono. Maku tietysti muuttuu aina vuosien kuluessa. Toivotaan, että se menee hyvin. Nuo kaavamääräykset ovat ainakin hyvä pyrkimys siihen, että kannetaan huolta siitä ulkoasusta, mutta niin kuin sanoin, joissakin kohdin ne tiukat kaavamääräykset ei välttämättä ole hyvän laadun tae, vaan ne saattavat jopa tuottaa tasapaksua ja ei kiinnostavaa.

Kun puhutaan betonista, niin tähän minun täytyy sanoa nyt asuntotuotantotoimikunnan puheenjohtajana, että betonilla on nyt vähän liiankin huono maine joissakin tapauksissa. ABB on saanut viime vuonna kahdesta betonijulkisivusta erityispalkinnot, ja ne ovat kumpikin mielestäni esteettisesti erittäin hyviä. Kun me puhumme betoniarkkitehtuurista, me näemme sitä 70-luvun ikään kuin elementtirakentamisen viimeistelemätöntä pintaa, mutta tänä päivänä betonirakentamisessa tehdyt julkisivut voivat sisältää aivan hyvin esimerkiksi muita materiaaleja upotettuna siihen tai niiden pinta voi muistuttaa jotain ihan muuta kuin mistä me täällä nyt puhumme. En nyt kuitenkaan esitä, että betoni palautettaisiin siihen listaan, jolla näitä tornitaloja pitäisi tehdä.

Jos me haluamme oikeasti taata hyvä lopputulos arkkitehtuurisesti, meidän pitäisi tällaisten merkittävien kohteiden kohdalla mielestäni harjoittaa arkkitehtikilpailuja ja sitä kautta taata, että se tulos olisi korkealaatuinen, eikä niin, että sille grynderille, joka sen lopulta rakentaa, riittää että se täyttää ne kaavamääräykset. Nyt mennään vähän eri järjestyksessä, mutta minä ehkä hyväksyn sen tässä tapauksessa, koska minusta tämä hanke on sinänsä kannatettava.

Kiitos.

Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

En tiedä, käsittikö valtuutettu Rantanen viittaukseni Manhattaniin tahallisesti vai tahattomasti väärin, mutta korjataan nyt vielä. Kun kuvailin Manhattania esimerkkinä käyttäen noita tiiviin yhdyskuntarakenteen etuja, yhä väitän, että tiiviissä yhdyskuntarakenteessa esimerkiksi kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen kulkutapaosuus aamuliikenteessä on korkeampi kuin haja-asutusalueella. Manhattanilla se on yli 80 %, mihin Helsinki ei vielä läheskään pääse. Niin ikään Manhattan on vain esimerkkinä todetakseni kasautumisetujensa johdosta USA:n kaikkein houkuttelevimpia asuinalueita, ja nyt kysynkin valtuutettu Rantaselta, kiistättekö nämä yhdyskuntarakenteen tiiviiden positiiviset puolet. En

6.6.2012

---

millään tavalla viitannut siihen, että Helsingin tulisi kaavoituksessa ottaa mallia laajemmin tästä kyseisestä alueesta, jota esimerkkinä käytin.

Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Kannatan tässä Tuomas Rantasen kommenttia siitä, että huomiotalousrakentaminen ei tee Helsingistä metropolia vaan enemmänkin säälitävän. On tunnettu, että kilpailu korkeimman rakennuksen kaupungista edeltää yleensä pörssiromahdusta.

Ilman muuta metroasemien päälle on rakennettava tiiviisti, se on ihan selvä juttu, mutta sen sijaan tornien sijoittelu sinne tänne on sitten lapsellista. Myös Kalasataman vertailu Manhattaniin, jossa itse olen asunut neljä vuotta, ontuu aika lailla, koska siellä katutaso elää eikä katutasossa ole suljettu kauppakeskus, mikä nyt näyttää olevan Helsingin kaupunkisuunnittelun idea: tornit ja kauppakeskus. Se tappaa kaupungin, sillä kaupunkikuvaa ei määrittele se, miltä se sattuu näyttämään, ja suosittelisin, että valtuusto ei ryhtyisi täällä nyt suunnittelemaan materiaaleja, vaan kaupunki riippuu siitä, millaista elämää se synnyttää. Myös Pariisi ja Rooma elävät, vaikkei siellä ole kauhean korkeaa rakentamista.

Valtuutettu Koskinen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun oli tästä arkkitehtikilpailusta puhetta, niin kyllähän tämä rakennuttaja joutuu ne asunnot myymään ja käyttämään parasta mahdollista suunnittelijaa ja voi myös kilpailuttaa ne.

Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Männistölle vain nopea vastaus. En tietenkään kiistä tiiviin kaupunkirakentamisen etuja, mutta tämä vain livahtaa aina tuohon symbolipuheeseen, ja Karin Taipale oikeastaan käytti sen puheenvuoron, jonka olisin tässä kohtaa käyttänyt.

Kiitos.

6.6.2012

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Vaikka korkeissa kaupungeissa epäilemättä pystytään liikkumaan sisäisesti joukkoliikenteellä, se ei ollenkaan todista sitä, että korkeat kaupungit olisivat erittäin ekotehokkaita. Päinvastoin, mitä enemmän meillä on korkeita kaupunkeja ja mitä globaalimpi kilpailutalous meillä on, sitä enemmän syntyy globaalialia liikennettä, joka on kaukana ekotehokkuudesta.

Valtuutettu Ikävalko (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Olisin kiittänyt Karin Taipalettä hyvästä puheenvuorosta. Se on todellakin se ehkä keskeisin elementti, mikä tästä keskustelusta on uupunut, että Helsingissä katutaso harvoin elää, kuten Manhattanilla. Se on nähty esimerkiksi Ruoholahdessa, missä haaveiltiin aikoinaan, että katutaso olisi alkanut elää yhtä aikaa kaupunginosan kanssa, mutta näin ei monestakaan syystä käynyt. Nyt ainakin itselläni on suurin pelko, että jos me lähdemme tuonne Pasilaan, Kalasatamaan ja muualle rakentamaan tällaisia korkeita taloja omaavia alueita, niin siellä se katutaso ei lähde elämään. Sen sijaan sinne tulee varjoisia alueita, tuulitunneleita, epäviihtyisiä alueita, joita ihmiset ehkä mahdollisesti jopa karttavat ainakin tiettyinä vuorokaudenaikoina, ja silloin todellakaan ei olla lähellä sitä Manhattania, mistä haaveillaan. Sen lisäksi meillä on aika erilainen ilmasto ja muutenkin kulttuuri kaiken kaikkiaan, ja sekin kannattaisi huomioida keskustelussa.

Valtuutettu Brax

Arvoisa puheenjohtaja.

Pyysin puheenvuoron valtuutettu Wallgrenin puheenvuorosta, koska hän aloitti aivan samankaltaisilla ajatuksilla, joita itse ajattelen esimerkiksi lähestyessäni Tallinnaa mereltä käsin. Sen takia minusta on niin tärkeää, että tässä suunnitelmassa ja samoin Pasilan suunnitelmassa on jätetty riittävä rako meidän klassiseen tähän keskusta-alueeseen ja sen matalaan siluettiin. Mielestäni molemmissa näissä, sekä tässä että Pasilassa, ollaan järkevästi myös erittäin hyvien joukkoliikenneyhteyksien lähellä, tässä vielä sitten suoraan myös mahtavien pyöräteiden, merenrannan ja mahdollisuuksien liikkua muun muassa valtuutettu Wallgrenin erittäin hyvin tuntemalle lintujen suojelualueelle ja koko sinne Arabianrannan suuntaan. Jos jonnekin korkeatasoisesti suunniteltu-

6.6.2012

---

ja hienoja korkeita rakennuksia, nimenomaan rakennuksia eikä yksittäistä töröhammasta, suunnitellaan, niin mielestäni kaupunkisuunnittelu on lähtenyt aivan oikein juuri Kalasatamasta ja Keski-Pasilasta.

Ja huoleni, arvoisa puheenjohtaja, tässä yhteydessä, jos sallitte tämän lauseen Keski-Pasilasta, niin onkin se, että apulaiskaupunginjohtaja eräässä yksityisessä keskustelussa sanoi, että Keski-Pasila ei näytä lähtevän liikkeelle. Mielestäni nämä kaksi osittain myös juttelevat toisensa kanssa ja ovat ikään kuin samalla janalla tätä kaupunkia, ja kovin mielelläni kokeilisin nyt näiden kahden alueen kanssa, minkälaista hienoa uutta modernia arkkitehtuuria näissä otetaan huomioon.

Sen sijaan kaikki, mitä valtuutettu Wallgren sanoi, mielestäni pätee siihen yksittäiseen hotellitörötysajatuksen Jätkäsaarella, mutta jos me pääsisimme nyt tässä ja Pasilassa liikkeelle ja katsomaan, niin korkeatasoisella suunnittelulla voitaisiin ratkaista ehkä myös ne arkkitehtikunnan huolet siitä, että meidän pohjoinen valo, joka tulee suurimman osan vuotta hyvin matalalta, tekee ne mahdolliset varjoiset, epäviihtyisät tilat korkeiden rakennusten välissä vielä poikkeuksellisen hankaliksi suunnitella. Näissä voitaisiin hakea myös ratkaisua tämän matalan viiston pohjoisen valon problematiikkaan korkeassa rakentamisessa. Siksi kannatan tätä kaavaa, vaikka mielestäni ne huolet, mistä Wallgren aloitti puhumaan, ovat totta. Nyt ne ovat mielestäni vältetty, koska olemme riittävän kaukana keskustasta ja silti erittäin hyvällä ja keskeisellä paikalla.

Valtuutettu Ojala

Kiitos, puheenjohtaja.

Voisin melkein sanasta sanaan yhtyä valtuutettu Braxin puheenvuoroon. Itse näen nimenomaan tämän kaavan osalta, että jos ja kun Helsingissä joidenkin paikkojen korkea rakentaminen sopii, niin mielestäni erinomaisen hyvin se sopii juuri tähän Kalasatamaan. Toinen on myös varmasti Keski-Pasila. Olen tosi pahoillani siitä, että Länsisatamaan ollaan nyt sitten tämä korkea hotellirakennus rakentamassa, ja toivon, että todellakin hyvin harkitaan jatkossa, että sinne ei muuta korkeaa rakentamista enää tulisi. Kalasataman vaikutus tämän aika massiivisen rakentamisen jälkeen tulee varmasti olemaan kyllä koko itäistä Helsinkiä vahvistava, ja tässä mielessä uskon, että me voimme tämän kaavan hyvillä mielin hyväksyä. Kyllä täytyy sitten se kuitenkin tietysti myöntää, että siitä tulee tiettyjä liikenteellisiä paineita, jotka jo osittain tuossa edellisessä asiassa käsiteltiin, mutta varmasti sitten on myöskin oltava rehellinen siinä, että se jatko sieltä eteenpäin sitten kohti Ara-

6.6.2012

---

bianrantaa, joka tulee myöskin täällä osittain käsittelyyn tänään, tulee ratkaista sillä tavoin, että se on ekologisesti kestävä ja ettei se myöskään meidän hienoja kaupunkipuistojamme tuhoa.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Keskustelu korkeista rakennuksista, pilvenpiirtäjiä Helsingissä nyt ei ole eikä ole tulossa näilläkään kaavoilla, tuntuu jumiutuvan sellaisiin loke-roihiin joko ehdottomasti korkeita rakennuksia vastaan tai ehdottomasti niiden puolesta. Minä olen ehdottomasti oikeissa paikoissa korkeiden rakennuksien puolella. Ajatellaan vaikkapa Kalasatamaa tai Keski-Pasilaa, jotka tässä ovat nyt tulleet esille, niin ne ovat paikkoja, joihin hyvin korkea rakentaminen sopii.

Minkä takia me tarvitsemme myös korkeaa rakentamista kaupungissa? Me tarvitsemme lisää asuntoja, ja silloin, kun meillä on pulaa maasta, kysymys on myös siitä, rakennammeko paljon asuntoja hyvien joukko-liikenneyhteyksien äärelle vai rakennammeko entistä enemmän alueelle, jolle on huonommat yhteydet, ja toisaalta joudumme nakertamaan meille tärkeiden kaupunkipuistoja, metsiä ja kallioita. Itse valitsen mieluummin sen, että rakennamme ylöspäin, kuin sen, että nakerramme sieltä täältä puistoja, kallioita vain sen vuoksi, että puiden pitää olla korkeampia kuin kerrostalojen.

Tärkeää on tietysti se, että nämä rakennukset ovat arkkitehtonisesti hyviä niin kuin kaikki rakennukset, erityisesti tietysti tällaiset korkeat rakennukset, jotka ovat maamerkkejä. Silloin ei välttämättä edes arkkitehtuurikilpailu riitä, jos Helsingin kaupunki ei pidä itse kaupunkikuvasta riittävästi huolta. Jos ajatellaan vaikkapa Vuosaaren Cirrusta, niin minun käsittääkseni siitä järjestettiin jonkun tason arkkitehtuurikilpailu ja siitä oli hienot suunnitelmat, mutta rakentamisvaiheessa näistä luovuttiin ja annettiin tehdä hyvin, miten minä nyt sanoisin, tylsää ja sopimatonta rakentamista. Kysymys nyt onkin siitä, että meidän pitää pitää kiinni siitä, että kun rakennetaan korkeasti, niin kuin kaikessa rakentamisessa, niin se pitää olla laadukasta ja hyvännäköistä ja arkkitehtuurikilpailujen tulokset pitää myös toteuttaa.

Valtuutettu Näre

Kiitos, puheenjohtaja.

6.6.2012

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilän näyttämä Helsinki-siluetti oli kovin kulmikas. Onko niin, että suomalaiset arkkitehdit eivät osaa käyttää riittävästi kaariviivainta uusia asuinalueita suunnitellessaan, vai johtuiko havainnekuvan legopalikkamaisuus vain sen teknisestä toteutuksesta? Tornien symbolinen merkitys teknis-rationaalisena kaupunkielementti korostuu, jos niissä ei ole mitään pehmentävää, pyöreää ulottuvuutta. Pitääkö tässä tornirakentamisessakin toteuttaa suomalaiselle arkkitehtuurille ominaista ankeaa mekanistista jähmeyttä? Maailman metropolit ovat täynnä esteettisempää torni- ja pilvenpiirtäjä rakentamista. Arkkitehdit voisivat mennä vaikka Bangkokiin katsomaan.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Mielestäni nyt ei ole kysymys siitä, rakennetaanko Kalasataman alueella tehokkaasti ja tiiviisti, ei edes siitä, rakennetaanko korkeampaa kuin mitä Helsingissä perinteisesti on tehty. Tähän on alun perinkin tehty selvästi keskimääräistä tehokkaampi asemakaava. Nyt on kysymys siitä, että tuo alun alkaen suunniteltu tehokas ja tiivis rakentaminen halutaan yli kaksinkertaistaa. Nämä jopa 35 kerrokseen nousevat tornit eivät tulleet tähän kaavaan kaupunkisuunnittelun ideaaleista, asukkaiden tarpeista tai joistakin muista suunnittelijoiden esiin nostamista asioista, vaan ne tulivat rakennusliike SRV Yhtiöiden vaatimuksesta. Suurin osa lisäyksestä ei suinkaan ollut asuntotuotantoa vaan liiketilaa, toimistotilaa ynnä muuta kaupallista tilaa, osa vieläpä sellaista, jolla kyseinen yhtiö siirtää osan rakentamisen riskistä kaupungille sitouttamalla kaupungin maksamaan 20 vuoden ajan niistä tiloista käypää vuokraa.

Näin siis kilpailu, joka järjestettiin, tuotti tuloksen, joka ei vastannut tämän valtuuston aikoinaan kilpailulle määrittelemiä lähtökohtia. Muutos tapahtui vain sen takia, että tämä yhtiö sitä vaati. Minusta tässä on nyt se paikka, jota valtuutettu Wallgren peräänkuulutti, ratkaista kuka tämän kaupungin suunnittelua oikein ohjaa. Onko se valtuusto, onko se asukkaiden tarpeet vai onko se yhden rakennusliikkeen ja mahdollisesti sen näiden parin muun kanssa yhdessä koplaaman kuvion taloudelliset intressit?

Ledamoten Wallgren

Bästa ordförande, arvoisa valtuusto. Tack så mycket.

6.6.2012

Manhattan on maailman komeimpia ja ihanimpia paikkoja, mutta se edustaa tiettyä aikakautta, ja me emme enää elää siinä. Se on maailman paras museo sille aikakaudelle ja elää vielä, sykkii ja on hieno, mutta sitä me emme saa tänne, vaikka kuinka haluaisimme. Nähdäkseni tätä tornirakentamista perustellaan kolmesta lähtökohdasta käsin: ekologisuudella, asuntopulalla ja sitten tällaisilla fantasioilla siitä, mikä on symbolisesti hienoa huomiorakentamista. Mielestäni ei ole osoitettu, että Helsingin asuntopulaan ja ekologisuuteen näillä suunnitteilla olevilla torneilla on merkitystä. Tämä onkin se ongelma, että näihin todellisiin puutteisiin ei ole käyty käsiksi kuitenkaan tätä kautta, vaan tätä tornien rakentamista on ohjannut kuitenkin tällaiset toisaalta taloudelliset hyötynäkökohdat joillakin firmoilla ja muilla, sitten toisaalta tällainen mielestäni vanhentunut fantasia siitä, mikä on nykyaikaista kaupunkirakentamista.

Sen takia näen, että tähän on menty vähän hallitsemattomasti, mutta tämän sanottuani, kun olen kuunnellut tänään keskustelua, haluan kiittää valtuustoa, Laura Kolbea, Tuija Braxia, Karin Taipaleta ja muita korkeatasoisesta keskustelusta, joka saa minut oikeastaan vakuuttumaan siitä, että tämän valtuusto tahtotilan on tämäntyyppisten ratkaisujen kannalla. Itselläni ei ole tällaista harkittua kantaa tähän. Kiitän kaikkia niitä, jotka ovat paneutuneet paremmin, ja yritän oppia tämän päivän keskustelusta lisää.

Kiitos

Valtuutettu Saarnio

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä keskustelu, jota tästä kaavasta on käyty, on ollut hyvin mielenkiintoista, ja minä olen ollut sen takia hiljaa, että minä olen niin monena vuosikymmenenä ollut erilaisia alueita rakentamassa Helsingissä. Tulee aina mieleen se, kun amerikkalaista arkkitehtiä ajelutettiin ympäri Helsinkiä ja ylpeänä 60-luvulla näytettiin Roihuvuorta, joka on todella mallikas alue. Hän totesi vain, että hyvin kaunis ja mielenkiintoinen alue, mutta miten nuo talot ovat noin päin tuolla metsässä. Ne olivat nelikerroksisia, matalia taloja. Hän olisi jo silloin nostanut niitä pystyyn, mutta se on Roihuvuori, ja Roihuvuori pysyköön matalana. Se on erittäin kaunis alue, olen asunutkin siellä.

Tässä mielessä tulee mieleen se, että meillä on nyt mahdollisuus tällaista uutta aluetta toteuttaa, ja haluaisin kanssa kiittää, niin kuin Tho-

6.6.2012

---

maskin, Tuija Braxia tästä puheenvuorosta, joka vertasi tätä Tallinnaan siinä mielessä, että me teemme nyt sitä kokonaan toiseen kohtaan kuin rikkoaksemme tätä ehyttä keskustaa. Tämä on minusta hyvä lähtökoh- ta, ja toivoisin, että valtuusto pitäytyisikin tämänkaltaisessa työssä ja olisi nöyrä tälle ympäristölle, mihin asioita toteutetaan, mutta yhtä lailla toivoisin sitä, että kun me tällaisia alueita suunnittelemme, me samalla miettisimme, miten niissä eletään. Itä-Pasilan ongelma on mielestäni se, että siellä on liian paljon taloja, jotka tyhjenevät illaksi. Se on illalla kuollut kaupunki. Toivottavasti näistä alueista ei tule kuollutta kaupun- kia vaan niin kuin Karin Taipale totesi, toivottavasti näissä myös ka- tuelämään kiinnitetään huomiota ja mietitään sitä ympäristöä, mikä siel- lä kadunvarressa sijaitsee. Se tarkoittaa kyllä ihan uudenlaista suunnit- telua ja uudenlaista ajattelua, rohkeutta tukea esimerkiksi pieniä liikkei- tä, siis pienyrittäjiä, sekä kaupan että eri käsiammattien aloilla ja niin poispäin. Tässä minusta on haastetta saada tämä kaupunki elämään. Kyllä sitä ylöspäin saadaan ja leveällä, mutta koska kaupunki saadaan elämään. Tällä hetkellä suosittelen kaikille, jotka haluavat rauhassa lenkkeillä, sunnuntaiaamuisin Aleksanterinkatua ja Senaatintoria.

Valtuutettu Sademies (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä Saarnio toi esille hienon kysymyksen, miten näissä torneissa eletään. Tänään keskustelin 5-vuotiaan pikkutyön kanssa, ja hän esitti kiusallisen kysymyksen. Hän kysyi: ”Miksi ei voida rakentaa niin suurta taloa, että ihmiset asuisivat siellä ylhäällä ja ajaisivat hissillä töihin sin- ne alemmaksi, eikä tarvitsisi kulkea lainkaan tuolla kadulla ja ruuhkas- sa?”. Pisti hieman mietityttämään, tulikohan tässä nyt tällaisen jättipil- venpiirtäjän rakentamisohje.

Kiitoksia.

Valtuutettu Kanerva

Arvoisa puheenjohtaja.

Tonttien kiinteistövero pienissä taloissa merkitsee jopa 20–25 %:n osuutta yhtiövastikkeesta, joka siis siirtyy vuokriin. Korkeassa rakenta- misessa se jakautuu erittäin suurelle asukasmäärälle ja vielä korke- ammassa menettää merkityksensä. On asukkaiden kannalta taloudelli- sesti edullista tämä korkea rakentaminen.

6.6.2012

---

198 §

Esityslistan asia nro 9

SÖRNÄISTEN KORTTELIN NRO 10619 OSAN JA VESIALUEEN ASEMAKAAVAN
HYVÄKSYMINEN SEKÄ KORTTELIN NRO 10570 OSAN JA PUISTO- YM. ALUEIDEN
(VERKKOSAAREN KELLUVAT ASUNNOT) ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 11956)

Valtuutettu Helistö

Asia siis koskee tätä Kalasataman alueen pohjoispuolella olevaa Verk-
kosaarenrannan kelluvien asuntojen asuntokaavaa, jonka toivotan ter-
vetulleeksi mielihyvin Helsinkiin. Minun mielestäni on varsin asiallista,
että saadaan koko lailla uudenlainen asumismuoto merelliseen Helsin-
kiin, joka toistaiseksi on tuhlannut merenrantojaan tämänkaltaiselta
asumiselta.

Minä olen yleisesti vähän pettynyt koko tuohon Kalasataman alueen
kokonaisuuteen siinä mielessä, että vaikka me olemme nyt ansiokkaas-
ti kaavoittamassa uutta merellistä kaupunginosaa, niin edelleenkin
meillä ei ole tässä asemakaavassa tai asemakaavakokonaisuudessa
yhtään asuntolaiva-asemakaavaa. Menemättä nyt sen syvemmälle tä-
hän asuntolaivakaavoituksen problematiikkaan, niin tämän kelluvien
asuntojen asemakaavaan haluaisin tehdä ponsiesityksen, joka omalta
osaltaan toivottavasti vähän virtaviivaistaisi tämän merellisen Helsingin
ranta-alueiden kaavoitusta myös asuntolaivoille edullisesti.

Muotoilin tämän ponteni näin:

Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen valtuusto
edellyttää, että kelluvien asuntojen lisäksi kaupunki suhtau-
tuisi myönteisesti myös asuntolaivojen saamiseksi Helsin-
kiin.

Miksi ehkä tällainen vähän turhaltakin kuulostava muotoilu? Se johtuu
siitä, että nuo meidän ranta-alueemme ovat hallinnollisesti hyvin hanka-
lasti liikuntaviraston ja osin sataman, pääosin heidän hallitsemia, ja niin
kuin tiedetään, niin asemakaavoittaminen on muutenkin kovin hankalia
rakennusmääräyksiä ja hyvää rakentamistapaa kunnioittavassa Hel-
singin kaupungissa. Mutta ehkä tällainen ponsi.

6.6.2012

Kiitos.

Valtuutettu Rantanen

Puheenjohtaja, valtuustoverit.

Kannatan toveri Helistön tekemää ponsiesitystä ihan siitä näkökulmasta, että minusta on järkevää selvittää tässäkin yhteydessä myös näitten asuntolaivojen mahdollisuutta. Itse suhtaudun näihin kelluviin rakenteisiin hiukan epäröiden tai epäillen, mutta olen sitä mieltä, että on hyvä, että sitä selvitetään ja tutkitaan. En ole vielä nähnyt kauhean onnistuneita ratkaisuja, mutta ehkä tulen näkemään. Asuntolaiva-asetelmassahan on kyse pikkuisen toisesta. Se on myös jonkinlaista kaupunkikuvallista ja vähän romanttistakin elementtiä, mikä muistuttaa merellisyydestä tietysti huomattavasti enemmän kuin mitä pelkät kelluvat rakenteet. Ei niidenkään kohdalla näissä meidän sääolosuhteissa tietysti kovin helppoihin ratkaisuihin päästä, ja on aivan varmaa, että se tulee olemaan erittäin kallista asumista siinä muodossa, kun se toteutuu, mutta hyvillä ratkaisuilla voidaan tietysti kaupunkikuvallisesti tehdä – itse asiassa ne voivat olla ihan jännittäviä ja kiinnostavia yksityiskoh-
tia.

Ihan kaikilta osin en jaa Helistön näkemystä siitä, että on paha asia, että meillä rantojen käyttöä kontrolloidaan eri tavoin. Olen pitänyt hyvänä periaatteena sitä, että rannat ovat yleisessä käytössä ja ihmiset pystyvät kävelemään rantoja pitkin ja näkevät merelle, mutta Helistö ei varmaan tätä tarkoittanutkaan, niin kuin olin juuri sanomassa. Tutkitaan näitten asuntolaivojen sijoittamista ehkä yhteen tai korkeintaan kahteen paikkaan – mehän vain etsimme mahdollisuuksia, moninaisuutta ja kaupungin monimuotoisuutta näillä ideoilla. Siitä tässä on kyse, ja minun mielestäni kannattaa nyt tässä yhteydessä vielä selvittää tuo asuntolaivakysymyksen ja pohtia sitä tuossa rinnalla, ja siksi tämä ponsi on kannatettava. Toivottavasti kaikki sitä kannattavat.

Kiitos.

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Kannattaisikohan asuntolaivoja ensiksi kokeilla napa-alueilla? Siellä olisi vähän kestävämpi pohja. Meidän jäät kun ovat kovin liikkuvaista

6.6.2012

---

sorttia, mutta ei se tietysti ekologisesti kestävää olisi se napa-alueenkaan asuntolaiva.

Valtuutettu Moisio (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Nyt, kun tässä kuitenkin tätä Helsingin aluetta suunnitellaan, niin haluan kannattaa myös valtuutettu Helistön hyvää pontta. Jos oikein muistan, niin samansuuntainen ponsi on kerran täällä valtuustossa jo aikaisemmin hyväksyttykin, ja on tosi sääli, jos se on juuttunut johonkin ratkaisiin. Kaupunginhallituksessa tästä on jossain vaiheessa keskusteltukin, ja silloin oli puhetta siitä, että näitä alueita pyritään löytämään, ja toivoisin, että tämä Helistön ponsi nyt sitten vauhdittaa näiden asuntolaiva-alueiden löytymistä.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Vähän samaan tapaan kuin valtuutettu Rantanen, niin itse asiassa itsekin pohdin, että ensisijaisesti mieluummin näkisin asuntolaivoja kuin kelluvia asuntoja. Molempia on maailmalla nähnyt ja niihin tutustunut, niin itse asiassa jos ajatellaan kaupunkikuvallisesti ja -ilmeellisesti, niin asuntolaivat ovat paljon toimivampia kuin tällaiset kelluvat asunnot. Ne ainakin, mitä minä olen nähnyt – ei tarvitse mennä Tukholmaa pidemmälle – ovat vähän kuin veden päälle rakennettuja tällaisia hyvin tiiviisti tehtyjä mökkikyliä, eikä niistä tule sellaista iloista ulospäinsuuntautunutta mieltä. Sen vuoksi minusta tämä on hyvä ponsi, että näitä paikkoja pohditaan ja etsitään ja eihän se tarkoita sitä, että nämä rannat, joille asuntolaivoja sijoitetaan, yksityistetään niille asuntolaivoille. Päinvastoin, ne pitää olla jatkossakin käytössä ja itse asiassa ne voivat tuoda jopa sosiaalista kontrollia ja avata joitain sellaisia rantoja, jotka eivät aikaisemmin ole olleet käytössä.

Muistan, että jokunen vuosi sitten käytiin kovaa vääntöä Kaisaniemen puiston reunasta ja siitä, että voisiko siihen sijoittaa muutamia asuntolaivoja. Jos ajattelee Pitkäsillasta länteen sitä Kaisaniemen puiston pohjoispuolta, niin ei se ranta nyt ihan hirveän laajasti ole ihmisten käytössä tällä hetkellä. Ei se ainakaan nyt voisi vähentää, jos sinne tulisi asuntolaivoja. Toinen on Herttoniemen rannan suunnalta esimerkiksi Kipparlahden alue, jossa on tällä hetkellä pikemminkin laivan raatoja ja joka on upea alue. Se, että sinne sijoittaisi muutaman asuinlaivan, voisi

6.6.2012

---

avata sille upealle alueelle ihan toisella lailla ihmisille reittejä. Sitä kautta minusta on hyvä, että tällaisella ponnella yritetään vauhdittaa sitä ajatusta, että positiivisesti suhtaudutaan siihen, että voitaisiin löytää sellaisia paikkoja, minne ne asuntolaivat sopisi, ja saataisiin elämää entistä enemmän rannoille.

Valtuutettu Kolbe

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämäntyyppistä keskustelua käytiin todella, niin kuin valtuutettu Arhimäki oikein muistaa, Töölönlahden tai siitä Kaisaniemen puiston varresta, jonne kaavoitettiin muutama vuosi sitten aika reippaanlaisestikin asuntolaivoja tai kelluvia asuntoja. Itse en oikein näe tätä suurta eroa semanttisesti näiden välillä, että mikä se laivaulottuvuus siinä tosiasiasa on. Ehkä perämööttori tai purje mahdollistaa sen liikkumisen, aivan, mutta tuskin se kuitenkaan on kovin todennäköistä. Arktiset olot ovat tosiasia, mutta tiedämme myös, että Norjassa ja Ruotsissa on kehitetty erilaisia ratkaisuja, ja tämä olisi aikamoinen haaste ja kiehtovakin mahdollisuus katsoa, miten me pystymme selviämään tästä hankkeesta, että tällainen pohjoiseurooppalainen, pohjoismainen ulottuvuus voisi tulla paikalle. Joet ja kanavat jäätyvät Alankomaissakin, jossa on aikamoinen kokoelma asuntolaivakokemusta.

Jokunen vuosi sitten myös Porissa kokeiltiin tai rakennettiin loma-asuntoja kelluvina, ja ehkä voisi nyt palauttaa mieliin tämänkin kokeilun toteutumisen kestävyiksi ja seurauksia. Kannatan tässä Helistön pontta. Tekniikka kehittyy ja mahdollisuus tämäntyyppiseen rakentamiseen ymmärtääkseni paranee koko ajan näilläkin leveysasteilla.

Kiitos.

Valtuutettu Luukkainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Merikarhun tyttärenä minäkin mieluusti kannatan tätä Kimmo Helistön tekemää pontta. Tämä on erittäin hyvä ja tärkeä. Itsekin soisin mieluummin, että meillä olisi enemmän asuntolaivoja kuin kelluvia asuntoja, koska asuntolaivoilla on tavallaan sellainen suomalainen funktio ja perinne, mutta nämä kelluvat asunnot eivät ole mitenkään koskaan olleet Suomessa aiemmin käytössä. Totta kai niitäkin voidaan sitten ottaa, mutta kyllä nämä asuntolaivat ovat tosi ihania, ja toivoisin kyllä, et-

6.6.2012

---

tä tämä ponsi menee läpi ja myös johtaa joihinkin toimenpiteisiin, että niitä oikeasti saadaan. Tietenkin silloin täytyy miettiä ne kaikki vesi-, jätevesi- ja energiakuviot ja kaikki se, mikä niihin liittyy, mutta se on sitten sitä käytäntöä ja tekniikkaa. Tärkeintä on se, että löytyisi oikea paikka ja sitten tämä periaate hyväksyttäisiin.

Varsinkin kun Helsinki on merikaupunki ja sellaisena esiintyy ja haluaa olla, niin kyllä myös tämä merellinen asuminen pitäisi sitten siinä olla ihan luonnollista ja normaalia.

Kiitos.

Valtuutettu Valokainen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä Kimmo Helistön ponsi, aloite – anteeksi, oliko se ponsi – on hyvä. Totta kai tämä elävöittää, ja nykyisessä, menneessä ja tulevassa asuntotilanteessakin tämähän on loistava ratkaisu. Ainoastaan vain jotkut kateelliset voivat miettiä, että nuo elävät tuossa laivassa, mutta tuo on lyhyesti ja ytimekkäästi ihan okei. Talvi tuo omat ongelmansa, mutta sehän tuo joka paikkaan. Kyllähän me tunnemme tämän stadin lumenluonnin täällä kaupungin kaduillakin.

Valtuutettu Kanerva

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen asunut laivoissa 75 kuukautta. Se on yli 6 vuotta. Siitä puolet ajasta liikkuvissa laivoissa, puolet ajasta eli kolmisen vuotta jäissä seisovissa laivoissa, joissa on keskuslämmitys, vesi, keittiö, eräässä tyypissä oli pianokin, kaikki mitä tarvitaan, eikä missään arktisella ollut vaan täällä Suomessa. Näin yksinkertaista se on.

Valtuutettu Huru

Kiitos, puheenjohtaja.

Huolimatta siitä, että pelastuslaitos, palomiehet ja pelastajat pystyvät aikamoisiin urotekoihin, niin eivät vielä tähän mennessä palomiehet ole vetten päällä kävellyt, joten kannattaa sitten huomioida myös tämä näkökulma.

6.6.2012

Kiitos.

Valtuutettu Saarnio

Kiitos. Arvoisa puheenjohtaja.

Minusta tämä asia pitää selvittää. Meillä on tietysti nämä arktiset olosuhteet, jotka poikkeavat jostain Hollannin kanavien tilanteesta, ja muuta, mutta toisaalta kannattaa muistaa, että meillä on Suomessa myös rakennettu jäänsärkijät, jotka pärjäävät tuolla maailman merillä. Ei tämä siihen säähommaan voi kaatua. Sen sijaan kyllä kannattaa kaupunkikuvallisesti tämä miettiä aika tarkkaan, ja haluan vain muistuttaa siitä, että vaikka henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että asuntolaivasumisen mahdollisuuksia pitää selvittää, niin toivottavasti nyt kuitenkin sitä ei enää tungeta siihen lahdelle, mihin ei tuolta sillan alta mahdu kuin soutuveneellä.

Valtuutettu Pelkonen

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä salissa on käyty virkistävää keskustelua valtuutettu Helistön ponnien innostamana, ja kannatan itse myös tätä pontta. Voisin mielelläni kuvitella asuntolaivassa asuvani, ja fakta on, että Helsingin merenrannoista on aivan liikaa käyttämättömässä tilassa, ja tämä herättää hämmästyttä myöskin monissa Helsingissä vierailijoissa. Kannatan ehdottomasti sitä, että tätä asiaa tutkitaan.

Valtuutettu Karu

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Tuo oli vaikea tehtävä, mutta siitä on nyt suoriuduttu.

Kimmo Helistö liikkui hyvällä asialla, ja tähän on pakko siinä mielessä antaa puoltava tai puhaltava hyvää henkeä tälle toivomusponnelle. Ilman muuta asuntolaivoja lisää Helsinkiin, tai eihän niitä hirveän paljon vielä taida ollakaan.

Välihuuto!

6.6.2012

Juuri näin, tuo oli hyvä täsmennys, Kimmo, eli ei ole ensimmäistäkään. Se ihmetyttää monia ihmisiä. Olisin valmis itekin asumaan asuntolavassa. Hyvä.

Valtuutettu Koskinen

Arvoisa puheenjohtaja.

Suomen Joutsenessa asuneena annan myös myötätuulta tälle ponnelle.

Valtuutettu Skoglund

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan myös tätä valtuutettu Helistön pontta, ja erityisesti siitä syystä, että se on meille suomalaisille ja helsinkiläisille hyvää kateusongelman harjoitusta, kun mietimme, kenelle kaikille ja mille rannoille niitä asuntolaivapaikkoja sitten suodaan.

Kiitos.

199 §

Esityslistan asia nro 10

VALLILAN KATU- YM. ALUEIDEN ASEMAKAAVAN HYVÄKSYMINEN SEKÄ HERMANNIN, VALLILAN, TOUKOLAN JA KUMPULAN PUISTO- YM. ALUEIDEN (VALLILANLAAKSON JOUKKOLIIKENNEKATU) ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 11978)

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvä valtuusto.

Tämä asia otsikosta huolimatta ei ole normaali kaavapäätös, vaan kuten muistatte, 14. joulukuuta viime vuonna tämä asia käsiteltiin valtuustossa, ja tämän valtuuston hyväksymisen jälkeen elinkeino-, liikenne- ja

6.6.2012

---

ympäristökeskus on tehnyt maankäyttö- ja rakennuslain 195 pykälän mukaisen oikaisukehotuksen, jonka mukaan kaupunginvaltuuston on tämän oikaisukehotuksen johdosta tehtävä kaavaa koskeva päätös. Jollei kaupunki tee päätöstä 6 kuukauden kuluessa oikaisukehotuksesta, kaavan hyväksymispäätös on katsottava rauenneeksi.

Toisin kuin eräissä toisissa oikaisukehotuksissa, jotka koskivat meluntorjuntamääräyksiä parvekkeilla, tämän oikaisukehotuksen keskeinen kohde on koko kaava, eli käytännössä tuon Vallilanlaakson joukkoliikennekadun puolesta tai vastaan. ELY-keskuksen oikaisukehotuskirjeessä kaupungille oli kaksi perustetta. Toinen oli sinne jätetty rakennussuojelualoite Kumpulan kartanon ja hyvin laajan alueen määräämisestä rakennussuojelulain mukaiseksi kohteeksi. Helsingin kaupunki yleisesti on suhtautunut näihin hankkeisiin, kuten viime valtuustossa muun muassa Lapinlahden osalta, siten että alueet etenkin laajassa muodossa suojellaan kaavoituksella ja myös useimmiten rakennukset. Tämä on ollut myös alueen omistajan, Helsingin Yliopistokiinteistöjen kanta, ja myös aluetta rakennussuojelun kannalta valvovan museoviraston kanta. Sen takia joku juristi sanoi, että kyseessä tuo rakennussuojelualoite on ehkä tuollainen sikaani, joka sanoo meille maallikoille, että se on haitanteon tarkoituksessa tehty valitus, ja voihan se sellainenkin olla. Helsingin kaupunginhallitus yksimielisesti otti kielteisen kannan tähän rakennussuojelulain mukaiseen esitykseen.

Toinen peruste ELY-keskuksen oikaisukehotukselle oli, että meidän hyväksymämme kaava olisi Helsingin vuoden 2002 yleiskaavan vastainen. Kyse on siis yleiskaavan tulkinnasta. Mitä mieltä me tänään siitä asiasta olemme? Tämä yleiskaavan tulkinta luonnollisesti koskee erityisesti tätä Vallilanlaakson kaavahanketta, mutta sillä on kyllä laajempia, yleisiä tulkintavaikutuksia, jotka valtuuston toivon ottavan huomioon. Erityisesti Vallilanlaakson osalta tuo alue on kaavamerkintänä kaupunkipuistoa. On todettu määräyksenä, että yleiskaava 2002:ssa Vallilanlaakson alue on kaupunkipuistoaluetta, jota kehitetään monipuolisena toiminta-, kohtaamis- ja luonnonympäristönä. Alueelle saa rakentaa tarpeellisia yhdyskuntateknisiä huollon tiloja ja liikenneväyliä. Kaupunginhallituksen vastineessa todetaan, että yleiskaava 2002:n kartalle on merkitty moottorikadut ja pääkadut sekä raskasta ja seudullista raideliikennettä koskevat varaukset. Esimerkiksi voimassa olevan kaavan mukaista Pietari Kalmin kadun jatketta, joka on asemakaavassa joukkoliikennekatu ja kulkee niin ikään kaupunkipuiston alueella, ei ole varauksena yleiskaava 2002:ssa. Nyt kysymyksessä oleva joukkoliikennekatuhan korvaa Pietari Kalmin kadun yhteyden. Siinä mielessä yleiskaavamääräys Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston ja myös kaupunginhallituksen käsityksen mukaisesti ei estä tämän joukkoliikennekadun rakentamista Vallilanlaakson.

6.6.2012

Se, että valtuustossa viime kerralla joulukuussa myös kaupunginhallituksessa aikaisemmin oli vaihtoehtona se, että katu varattaisiin ainoastaan raideliikenteelle, ei muuta tätä asiaa. ELY-keskuksesta annetun tiedon mukaan keskuksen kanta joukkoliikenneväylään ei riipu siis siitä, harjoitetaanko liikennettä busseilla vai raitiovaunuilla. Nopea tulkinta on, että ne, jotka kannattivat silloisessa päätöksessä niin raideliikennettä kuin myös bussiliikenteen mahdollistamista, ovat ELY-keskuksen kannan kanssa ristiriidassa, kuten kaupunginhallitus on esittänyt, että pysyisimme tässä nykyisessä päätöksessä. Viime viikkojen aikana, kun tämä asia on niin monelle läheinen, mielenkiintoinen ja luonnollisesti ehkä vaikeasti hahmotettava, on pureuduttu erityisesti vielä kerran alueen joukkoliikennesuunnitelmiin, niiden kustannusarvioihin ja tehokkuuteen. Siinä mielessä täytyy todeta, että viimeksi tänään saadun kaupunkisuunnitteluviraston selvityksen, joka kattaa kaikki ne liikennesuunnittelijat, joita muun muassa sitten useissa vaihtoehtoesityksissä on mainittu, mukaan heidän johtopäätöksensä on se, että esitetty kaava on paras joukkoliikenteen kannalta. Sen takia ei myöskään asian substanssisisällön kannalta ole syytä muuttaa joulukuussa tehtyä asemakaavapäätöstä.

Se, että tämä tulkinta ja valtuuston päätös on yleisesti tärkeä yleiskaavan tulkintapäätös, johtuu siitä, että meidän sormimaisessa kaupunkirakenteessa useat poikittaisen joukkoliikenteen väylät tulevat tämän yleiskaavan tulkinnan eteen. Kun suunnittelimme Keskuspuiston alittavaa Jokeri 2 -väylää tuolla Paloheinän alueella, esitettiin tämä sama väite, että tuo väylä olisi yleiskaavan vastainen. Kaupunginvaltuusto ei ollut tämän kannan puolella, ja lopulta oikeusasteissa voitimme tämän näkemyksen. Nyt tämä Vallilanlaakson kysymys on luonnollisesti samantyyppinen: onko poikittaisen joukkoliikenteellä mahdollisuus kaavamääräyksen mukaisesti käyttää tätä kaupunkipuistoaluetta?

Myös jatkossa on tulossa hyvin vastaavankaltaisia tapauksia. Valtuustohan hyvin tietää, että Kruunuvuoren silta-alue ei ole yleiskaavassa silta-aluetta, vaan se on tuolta keskustasta tuleva metromainen tunneli. Myös siltä osin haluamme tulkita, että Kruunuvuoren siltä on sama asia kuin se tunnelivaraus yleiskaavassa.

Valtuutettu Peltola

Hyvät ihmiset.

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä käytti puheenvuorossaan ajan siihen, että hän puhui siitä, että onko tämä kaavaehdotus nyt yleiskaavan vas-

6.6.2012

---

tainen vai ei. Se ei kuitenkaan ole keskeinen silloin, kun puhutaan siitä, että pitääkö Vallilan puistoalueen kautta vetää joukkoliikennekatu ja minkälainen joukkoliikennekatu. Olennaista on se, mitä valtuusto ja kaupunkilaiset toivovat sen alueen olevan nyt ja tulevaisuudessa. Meillä on hyvin runsaasti alueen asukasjärjestöjen ja asukkaiden kannanottoja, joissa toivotaan, että Vallilanlaakson alue säilytetään viheralueena ja sinne ei tuoda uusia liikenneväyliä. Viime kerralla, kun tätä kaavaa käsiteltiin, ensiksi teimme ehdotuksen siitä, että tehtäisiin kompromissi ja laitettaisiin raitiovaunureitti entisen junarata-alueen kohdalle. Se ei mennyt läpi. Sen jälkeen äänestettiin hylkäysehdotuksesta, joka sekään ei mennyt läpi. Sekä tämän kompromissiehdotuksen että tämän hylkäämisehdotuksen takana on se ajatus, että Vallilanlaaksoa ei kannata tilapäisiin liikenneratkaisuihin vedoten turmella joukkoliikennekadulla, jolle tulisi erittäin vilkas bussiliikenne.

Kaupunki omissa strategioissaan puhuu paljon luonnonmukaisuudesta, ekologisuudesta, viihtyisästä asukkaiden kaupungista. Tällaiset viihtyisyyttä ja ympäristöä nakertavat ratkaisut, kuten joukkoliikennekadun rakentaminen Vallilanlaaksoon, ovat ristiriidassa näiden strategian perusvaatimusten näkökulmasta.

Penttilän mielestä joukkoliikennekatu olisi edullinen tai paras ratkaisu joukkoliikenteen näkökulmasta. Minun mielestäni se on edullisin ratkaisu henkilöautoliikenteelle sen takia, että muilla kaduilla sitten syntyy enemmän tilaa henkilöautoliikenteelle, kun joukkoliikenne johdettaisiin tämän uuden joukkoliikennekadun kautta. Kuitenkin kaupungin pitäisi ehdottomasti tavoitella kaikissa liikenneratkaisuisaan sitä, että joukkoliikenteen osuus kasvaa, ja se väistämättä tarkoittaa sitä, että henkilöautoliikenteen osuuden täytyy supistua. Nyt henkilöautoliikenne on jatkuvasti seudullisestikin kasvanut, ja se näkyy Helsingissä suurina ongelmina. Sen takia ehdotan tämän esityksen hylkäämistä.

Valtuutettu Hakanen

Puheenjohtaja, valtuusto. Bästa fullmäktige.

Yleiskaavan mukaan Vallilanlaakson pitäisi siis olla kaupunkipuisto. Joukkoliikennekadun rakentaminen on selvästi ristiriidassa tämän kaupunkipuiston idean kanssa. Kaavoituksen periaatteisiin kuuluu se, että valmistelussa selvitetään erilaiset vaihtoehdot ja että päätöksentekijöille esitetään kaikki asiaan vaikuttavat tiedot. Tässä tapauksessa näin ei ole tapahtunut. Vallilanlaakson halkaisevan katuväylän rakentamisen keskeisenä perusteluna esitetään poikittaisen joukkoliikenteen tarpeet ja matka-aikojen vertailua. Aikavertailut on kuitenkin tehty selvittämättä

6.6.2012

---

konkreettisia vaihtoehtoja, vaikka sitä on toistuvasti edellytetty. Alueen kaupunginosayhdistykset ja asuntoyhtiöt ovat tehneet vaihtoehtoiset vertailut, jotka kaupunkisuunnitteluviraston olisi tietysti pitänyt itse tehdä ja meille esittää. Kaupungin joukkoliikenteen asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä vertailu osoittaa, että joukkoliikenne voidaan järjestää vaihtoehtoisia reittejä pitkin edullisemmin ja nopeammin. Tästä moni meistä valtuutetuista on viimeksi tänään saanut myös liikennesuunnittelusta vastaavilta virkamiehiltä päinvastaisen tiedon kuin mitä apulaiskaupunginjohtaja Penttilä täällä väitti meille virkamiesten yksimieliseksi kannaksi.

Suurin osa kaupunkisuunnitteluviraston arvioimasta matka-aikahyödyistä perustuu Kalasataman ja Keski-Pasilan väliseen liikenteeseen. Se voidaan järjestää nopeammin ja halvemmalla Teollisuuskadun, Aleksis Kiven kadun ja Mäkelänkadun kautta. Lahdentien ja Arabianrannan suunnasta tuleva yhteys saadaan nopeammaksi varamalla joukkoliikenteelle omat kaistat Koskelantielle, Kumpulantielle ja Sturenkadulle. Olemassa olevaa katuverkkoa hyödyntävät vaihtoehdot mahdollistavat joukkoliikenteen kehittämisen pikaisesti eikä vasta aikojen kuluttua. Nämä ratkaisut antaisivat mahdollisuuden kehittää myös muita joukkoliikenteen reittejä ja kevyen liikenteen viherväyliä.

Kaupunkisuunnitteluviraston valmisteleman esityksen perusteella ei saa täyttä kuvaa myöskään siitä, mitkä kaikki bussilinjat aiotaan ohjata kulkemaan Vallilanlaaksossa. HSL:n valmistelemien uusien reittilinjausten perusteella liikenne tulisi olemaan huomattavasti laajempaa ja tiheämpää kuin nykyisin ja kuin mitä meille tänään esitetään. Useimmille näiden bussilinjojen käyttäjille kaupunginosayhdistysten esittämät vaihtoehtoiset reitit olisivat kätevämpiä ja nopeampia. Toisaalta Länsimetron valmistuttua niin sanotun tiedelinjan merkitys vähenee olennaisesti.

Lopuksi haluan kiinnittää huomiota kaupungin johdon tapaan suhtautua yleiskaavan velvoitteisiin kaupunkipuistosta ja ELY-keskuksen oikaisukehotukseen. ELY-keskuksen lainvastaiseksi toteaman kaavaesityksen tuominen tänne uudelleen hyväksyttäväksi ja kieltäytyminen vaihtoehtojen selvittämisestä henkii me teemme mitä tahdomme - asennetta, joka on vastakkainen sekä Helsingin kaupungin periaatteisiin että oikeusvaltion periaatteisiin nähden. SKP:n ja Helsinki-listojen ryhmä esitti joulukuussa, kun tämä asia oli valtuustossa, että kaavassa poistetaan Vallilanlaakson joukkoliikennekatu, se kaavoitetaan yleiskaavan mukaisesti puistoksi ja joukkoliikennettä kehitetään vaihtoehtoisia reittejä pitkin olemassa olevaan katuverkkoa hyödyntäen. Olemme edelleen tällä kannalla, ja siksi kannatan kaavaesityksen hylkäämistä.

6.6.2012

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuusto.

Valtuutettu Hakanen esitti sen verran vakavan väitteen kaupungin virkamiesten mielipiteestä, että on syytä se heti korjata. Noin viikko sitten, kun sain arkkitehti Olli Hakaselta samanlaisen väitteen, varmistin tilanteen ja luvan saatuani siteeraan sähköpostia liikennesuunnittelupäällikkö Ville Lehmuskoskelta itselleni: ”Soittelit eilen Vallilanlaakson joukkoliikennekadusta ja Olli Hakasen suunnitelmista. Kerroit Hakasen sanoneen, että suunnittelija Markku Granholmilla olisi uusia suunnitelmia, jotka kumoaisivat Vallilanlaakson kadun tarpeen. Keskustelin Markku Granholmin kanssa. Mitään uusia suunnitelmia ei ole. Olli Hakasen itse tekemiä suunnitelmia on arvioitu suunnittelijoidemme, muun muassa Granholm, toimesta. Näiden arvioiden perusteella ei ole perusteltua olettaa, että olisi nähtävissä sellaisia vaihtoehtoja, jotka kumoaisivat perusteet Vallilanlaakson joukkoliikennekadulle.” Tänä viimeksi tehdyt arviot toimistopäällikkö Kivelän kanssa, ja Markku Granholm on vahvistanut tämän arvion.

Valtuutettu Moisio

Puheenjohtaja.

Ei ole mitään syytä kiistellä siitä, mitä kukakin virkamies on sanonut tai tehnyt, koska tällä hetkellä ei ole vettä pitäviä vertailuja siitä, mitä nämä muut vaihtoehtoiset reitit olisivat aikahyödyltään tai kustannuksiltaan, jolloin se on ihan sama semanttista keskustelua siitä, että kuka sanoi mitään. Minun mielestäni nyt pitää toimia niin kuin valtuutetut Peltola ja Hakanen ehdottivat ja hylätä tämä kaava, käyttää se aika hyödyksi viisaasti, tutkia vielä ne muut vaihtoehdot, joita tässä asiassa on esitetty, muun muassa tämä asukkaiden esittämä Sturenkadun reitti, joka käytäisi hyödyksi olemassa olevaa katuverkkoa. Olen itse samaa mieltä ELY-keskuksen kanssa siitä, että tämä kaava on nykyisen yleiskaavan vastainen. Sen lisäksi se on väkivaltainen luontoarvoja kohtaan eikä sovi tälle alueelle, jolla on merkittäviä luonto- ja virkistysarvoja.

Mutta se oikea kohta keskustella tästä asiasta on seuraavan yleiskaavan yhteydessä, jolloin voidaan päättää, onko se sellainen reitti, jonka vuoksi halutaan yleiskaavaa muuttaa, mutta tätä ELY:n tulkintaa siitä, että tämä on yleiskaavan vastainen, pitäisi minun mielestäni kunnioittaa eikä runnoa täältä läpi sellaista valitusta siitä, että ELY olisi väärässä tässä asiassa.

6.6.2012

Kannatan Kati Peltolan tekemää hylkäysehdotusta, ja sivujuonteena todettakoon, että tämä ELY-keskuksen oikaisukehotushan on tullut tammikuussa, ja siihen pitää vastata puolen vuoden sisään, eli nyt on ihan viimeinen hetki vastata tähän ELY-keskuksen oikaisukehotukseen. Jos tämä olisi tullut valtuuston aikaisemmin käsiteltäväksi, olisi ehkä ollut mahdollista vielä tutkia muita vaihtoehtoja, mutta tällä hetkellä ainoa vaihtoehto on se, että tämä kaava hylätään tässä muodossa ja asiaan palataan, jos palataan, joskus myöhemmin. Itse en tätä katuakaan kannata muutenkaan, mutta en pidä myöskään tässä vaiheessa oikeana menetelytapana sitä, että käymme tällaista keskustelua ELY-keskuksen kanssa.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Pyysin repliikin apulaiskaupunginjohtajan puheenvuoron johdosta. Joulukuun valtuuston kokouksen valmistelussa esitettiin asukkaiden taholta konkreettisia vaihtoehtoisia ratkaisuja poikittaisen joukkoliikenteen kehittämiseksi ilman, että rakennetaan väylää Vallilanlaaksoon. Ylipormestarin asukasillassa Ville Lehmuskoski lupasi 26.4., että tämä asia selvitetään. Sen lisäksi monet tahot ovat vaatineet näiden vaihtoehtojen selvittämistä koko tämän joulukuun jälkeisen ajan. Tänä päivänä meille esitetyssä aineistossa, apulaiskaupunginjohtaja Penttilä, ei ole selvitetty näitä vaihtoehtoja, ja se on se velvoite, joka lain mukaan kaupunkisuunnittelussa pitäisi olla kunnia.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa herra puheenjohtaja.

Tällä Vallilanlaakson joukkoliikennekadulla on pitkä historia. Alun perin joukkoliikennekatu piti vetää keskeltä puistoa, ja perusteluna oli se, että tätä yliopistojen välistä tiedelinjaa nopeutetaan. Jo silloin erittäin voimakkaasti nostimme esille sen, että yhden bussilinjan nopea, kiireinen, muutaman minuutin nopeuttaminen ei voi olla peruste sille, että asukkaiden ja kaikkien helsinkiläisten näkökulmasta arvokas puisto halkaistaan. Tämän keskustelun yhteydessä nousi esille ajatus siitä, kompromissina ja vaihtoehtona, että sen sijaan, että puiston läpi ohjataan joukkoliikennekatu, otettaisiin vanha rataohja käyttöön ja nimenomaan raitiovaunuliikennekaduksi, niin että siinä ei ole bussiliikennettä, niin että se ei ole leveä, syvä, betoninen joukkoliikennekatu, vaan maisemoitu ainoastaan raitiovaunukäyttöön oleva katu. Tämä oli tapa, jolla

6.6.2012

---

pystyttiin siirtämään päätös ja lähtemään hakemaan toisenlaisia vaihtoehtoja.

Tässä tilanteessa, arvoisa puheenjohtaja, on myös nostettu potentiaalisena vaihtoehtona se, että vastaava hyöty, joka joukkoliikennekadusta saataisiin myös muilla ratkaisulla, on vähintään kohtuullista asukkaita ja valtuutettuja kohtaan, että nämä aidosti tutkitaan. Ainakin itse vanhana pasilalaisena, joka paljon suuntasi yleensä polkupyörällä mutta välillä myös joukkoliikenteellä itään päin, nimenomaan Arabiaan ja Hermannin suuntaan, myönnän ja sanon, että me tarvitsemme paremmat poikittaiset yhteydet ja nimenomaan raitiovaunuyhteydet niin, että Pasilan asemalta päästään kätevästi Kalasatamaan, Arabianrantaan ja Hermanniin. Sitä ei kuitenkaan pidä toteuttaa niin, että kiireen vilkkaa hätäpäissään tehdään ratkaisu muutaman bussilinjan osalta, vaan koska kysymys on arvokkaasta, tärkeästä puistosta, tehdään sellainen ratkaisu, joka kestää vuosikymmeniksi eteenpäin.

Sen vuoksi kannatan tätä hylkäysesitystä. Sen vuoksi olen voimakkaasti alusta asti toiminut sen puolesta, että hätäpäissään ei tehdä ratkaisua, vaan löydetään ratkaisu, joka on paras mahdollinen. Tässä on nostettu erittäin voimakkaasti ja perustellusti esille myös mahdollisuus viedä raitiovaunulinja aivan toista reittiä Pasilasta tänne Arabiaan, Kumpulaan, Hermannin suuntaan kuin tätä joukkoliikennekatua pitkin.

Valtuutettu Holopainen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tänään meillä on tosiaankin aika poikkeuksellinen tilanne edessä: sama kaava uudestaan käsittelyssä, kun ELY-keskus on tehnyt huomautuksen, jonka mukaan asemakaava on yleiskaavan vastainen. Myös viime äänestys oli erittäin täpärä, ja kaavaan liittyy perustavanlaatuisia ongelmia. Toteutuessaan se halkaisisi kaupunkipuiston, joka on muun muassa Vallilan, Sörnäisten, Kumpulan, Käpylän, Kallion, Hermannin, Arabianrannan ja myöhemmin Kalasataman lähes 20 000 asukkaan käytössä. Katu halkaisisi puiston ja muuttaisi sen liikenteen käyttöön. Kun kaupunki tiivistyy, myös viheralueiden tarve kasvaa, ja nyt oltaisiin toimimassa täysin päinvastoin. Tiedätte, kuinka hyvin tehokasta kaupunkirakennetta esimerkiksi Vallilassa on. Tarvitaan myös paikkoja, joissa ihmiset voivat kävellä, käydä juoksemassa, nauttia luonnosta ja hiljaisuudesta.

Jos me pyrimme Espoon kanssa kilpailemaan niistä uusista asukkaista, niin kuin tässä nyt on ollut tavoitteena muun muassa, niin meidän täy-

6.6.2012

---

tyy rakentaa hyvää kaupunkia eikä pilata sitä. Kannatan hylkäysesitystä. Lisäksi ehkä vielä suurempi haaste on se, että itse asiassa parempia vaihtoehtoja toteuttaa joukkoliikenne on olemassa. Valitettavasti niitä ollaan vasta nyt kaupunkisuunnitteluvirastossa tutkimassa. Olette varmaan kaikki saaneet sähköpostitse tietoa näistä vaihtoehdoista, joita ovat muun muassa arkkitehdit hahmotelleet ja tutkineet erittäin yksityiskohtaisesti.

Keskeinen ero tähän meillä nyt olemassa olevaan esitykseen on se, että niissä hyödynnetään tehokkaalla tavalla olemassa olevaa katuverkostoa. Suunnitelmissa joukkoliikenteelle varataan kaistat muun muassa Sturenkadulla, Kumpulantiellä sekä Koskelantiellä. Tulevaisuudessa on tärkeää, että Kalasatamasta ja Hermannin rannasta on hyvät liikenneyhteydet Pasilaan. Tiedätte, että sinne rakentuu todennäköisesti isot asumisen ja työpaikkojen keskittymät, joista muun muassa nyt tänään päätimme Kalasataman osalta. Yhteydet tällä välillä toteutuvat parhaiten Teollisuuskadun ja Aleksis Kiven kadun kautta sekä Hermanninrannasta Haukilahdenkadun ja Sturenkadun reittiä.

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilälle täytyy sanoa, että näköjään tässä on monenlaisia tulkintoja. Minä itse henkilökohtaisesti halusin varmistaa meidän virastomme näkemyksen siitä, kuinka hyviä nämä suunnitelmat ovat ja soitin joukkoliikennesuunnitteluun. He olivat sitä mieltä, että itse asiassa valmistelu on ollut poikkeuksellinen huonoa, vaihtoehtoja ei ole tutkittu ja näissä suunnitelmissa on erittäin paljon potentiaalia. Kaikki varmaan ovat sitä mieltä, että vaihtoehdot kannattaa perinpohjaisesti selvittää. Minusta Penttilän asenteesta kertoo myös se, että hän tässä totesi, että hän oli vielä tänään jotain selvitystä pyytänyt virastosta ilmeisesti eikä ollut itsekään sitten ihan varma tästä, että onko nyt paras vaihtoehto käsillä, mutta mitään tällaista selvitystä meille valtuutetuille, jotka olemme päättämässä tätä asiaa, ei kuitenkaan ole apulaiskaupunginjohtaja Penttilä toimittanut. Hän viittasi myös yliopistoon. Yliopiston edustajat pitävät vaihtoehtoisia suunnitelmia tutkimisen arvoisina, niin kuin voitte lukea sieltä materiaalista. Yliopiston suurimmat liikenteen kehittämistarpeet liittyvät itse asiassa kevyen liikenteen tarpeisiin.

Vihreä valtuustoryhmä kannattaa, että tämä asia ratkaistaan yleiskaaavan yhteydessä, nämä vaihtoehdot todella tutkitaan hyvin, otetaan mukaan myös kustannukset. Kokonaisvaltaista suunnittelua tarvitaan, ei pelkästään liikennesuunnittelua. Uusien puistojen perustaminen maksaa kymmeniä miljoonia euroja, ja tällaisissa vertailuissa, jos niitä edes olisi tehty, ei ole otettu kustannuksia huomioon kokonaisvaltaisesti.

Kiitos.

6.6.2012

Valtuutettu Bergholm

Herra puheenjohtaja ja arvoisa valtuusto.

Politiikassa ja ehkä muussakin inhimillisessä toiminnassa joudumme usein sellaisiin tilanteisiin, että kaksi kannatettavaa pyrkimystä ovat ainakin osittaisessa ristiriidassa toistensa kanssa. Tässä tapauksessa kannatettavia asioita ovat joukkoliikenteen edistäminen ja toisaalta virkistysalueen tarjoamat mahdollisuudet. Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä on tätä asemakaava-asiaa viime vuoden lopulla ja nyt uudestaan pohtinut perusteellisesti ja monelta eri kannalta. Käsitksemme on, että joulukuussa hyväksytyt asemakaava on perusteltu. Se on joukkoliikenteen edistämisen kannalta todella merkittävä. Näin suuria liikennetaloudellisia hyötyjä kuin tämä hanke mahdollistaa on todella harvoissa vaihtoehdoissa Helsingissä vuosikausiin esitetty tai tullaan esittämään. Tämä mahdollistaa näin ollen joukkoliikenteen kilpailukyvyn parantamisen nimenomaisesti suhteessa henkilöautoiluun. Tämä on koko kestävän kehityksen ydinasioita paitsi Helsingissä niin laajemminkin: muutos henkilöautoilusta kohti erityisesti joukkoliikennettä, toki myös kevyttä liikennettä.

Edellisessä käsittelyssä todellakin, niin kuin täällä muutamat valtuutetut ovat oikein muistuttaneet, osa valtuutetuista oli sitä mieltä, että olisi ollut perusteltua tai mahdollista Vallilanlaakson halki johtaa raitiovaunulinja. Olimme silloin ja olemme edelleenkin sitä mieltä, että on vaikeaa nähdä merkittävää eroa raitiovaunujoukkoliikenteen ja bussijoukkoliikenteen välillä, mitä tulee virkistysalueen virkistyksellisiin arvoihin. Nyt tietysti asetelma näiltä osin on muuttunut, kun esitetään koko hankkeen hylkäämistä. Sitä siis sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä ei puolla vaan päinvastoin, toivoo ja kannattaa tämän hankkeen hyväksymistä.

Olen myös sitä mieltä, että täällä esitetyt näkökulmat siitä, että tämä asemakaava merkitsisi Vallilanlaakson tuhoamista, ovat aika lailla voimaperäistä kieltä ja aika lailla kaukana siitä, mitä oikeasti tulisi tapahtumaan, jos ja kun joukkoliikenneväylä taitavasti, huolellisesti ja viisaasti sinne aikanaan toteutetaan. Kysymyksessä on merkittävän joukkoliikenneintressin ja sittenkin kohtalaisen rajallisesti virkistysintressiä heikentävän kokonaisuuden kokonaistarkastelu. Sosiaalidemokraattien tapaan hahmottaa tätä maailmaa usein liittyy se, että iso, merkittävä ja yleinen intressi on tärkeämpi.

6.6.2012

Valtuutettu Rauhamäki

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Hyvään kaupunkiin kuuluu hyvä joukkoliikenne. Tämä on myös aika lailla erottanut meidät Espoosta vuosikymmenten varrella. Helsingin joukkoliikenne on aivan eri tasolla kuin naapurikaupunkiemme, ja se näkyy myös joukkoliikenteen käyttäjämäärissä. Aika harvoin täältä puhujapöntöstä on Espoota keuhuttu ja oltu huolissaan siitä, että sinne katoaa ihmisiä sen takia, että teemme joukkoliikenneinvestointeja Helsingissä tai ratkaisemme ja parannamme merkittävästi joukkoliikennettämme. Viime joulukuussa, kun tätä asiaa käsitelimme viimeksi, totesin silloin meidän valtuustoryhmämme puolesta sen, että tässä tapauksessa laajemmat kaupungin sisäiset ja myös seudulliset hyödyt ajavat valitettavasti paikallisten asukkaiden kokeman haitan ohi.

Olemme ryhmässä tästä keskustelleet tänään, ja kantamme on edelleen sama, eli olemme sitä mieltä, että tämä investointi on joukkoliikenteen kehittämisen kannalta niin merkittäviä hyötyjä tuova kaava, että se tulisi hyväksyä. Kysymyksen on ennen kaikkea siitä, että nyt vastataan ELY:n oikaisuvaatimukseen siitä, onko tämä kaava yleiskaavan vastainen vai ei, ja tästä lähinnä varmasti pitäisi keskustella. Me koemme ja uskomme vastauksen tai kaavaehdotuksen mukaisesti, että se ei ole yleiskaavan vastainen. Perusteluina, jotka totesin jo silloin viimeksikin täällä, on se, että myös meidän kuntayhtymämme HSL on tätä vahvasti tukenut. Sen hallitus muistaakseni yksimielisesti on kannattanut tämän joukkoliikennekadun toteuttamista. Tämä on erittäin merkittävä poikittaisjoukkoliikennettä kehittävä hanke, kunhan saamme vain lainvoimaisen asemakaavan tämän osalta. Se tulee nostamaan joukkoliikennesuosia merkittävässä määrin, erityisesti poikittaisliikenteessä, jossa sen osuus on valitettavan vähäinen.

Tässä oikeastaan valtuustoryhmämme perusteluita sille, miksi kannattamme kaavan hyväksymistä.

Kiitos.

Valtuutettu Valokainen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Menen niinkin varhaiseen aikaan kuin vuoteen 2003, jolloin kaupunginvaltuusto päätti, että Vallilanlaaksoon ja Kumpulaan luodaan uusi laaja kaupunkipuisto. Yleiskaavassa määrättiin kehittämään kaupunkipuisto-

6.6.2012

---

ja monipuoliseksi kohtaamis-, kulttuuri- ja luontoaiheita silmälläpitäen. Alueita puistossa on mökkikylän lisäksi pallokentät ja yliopiston puutarha sekä runsaat ulkoilutiet. Minun mielestäni tämä nyt olemassa oleva pyörä- ja kävelytie riittää ja riittää myös tuhansille ihmisille, joilla ei ole hirveitä kiireitä Hämeentieltä Mäkelänkadulle ja käyttävät omia jalkojaan. Siinä vähän lähtee tuo fat veke.

Tämä nykyinen tiehanke läpi mennessään minun mielestäni osoittaa moraalitonta ja epädemokraattista tiettyjen tahojen hyötykäyttäytymistä. Tiehankkeelle on lukuisia vaihtoehtoja. Luettelen tässä muutaman. Alppila-seura, Hermanni-Vallila-seura, kaikki Isoniityn alueen asuntoyhtiöt, Kallio-seura ry, Kanta-Helsingin omakotiyhdistys ry, Koskela-Forsby-seura, Kumpula-seura, Kumpulan Siirtolapuutarha ry, Käpylä-seura ry – tämä on loputon. Miten tämä ryhmä voisi olla sitten niin väärässä ja muka sillä tavalla, että ”emme me halua tietä”, ja sitten taas toinen ryhmä, että ”me tarvitsemme tien”? Mihin loppujen lopuksi sitä tietä tarvitaan, jos näin iso porukka on miettinyt ja laittanut vastaehdotuksia? Eräs henkilö sanoi, että ”kato tätä paperia, onpa tää tullut mak-saa paljon varmaan”, ja siinä oli nimenomaan tämä tienhankkeen vas-taehdotus. Aika... Sori, olen sanaton.

Kiitos.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Minulla on sellainen tunne, että täällä eri osapuolet äänestävät tästä asiasta väärin päin, koska minusta ELY-keskuksella on aika vankka argumentti sen suhteen, että tämä kaava on yleiskaavan vastainen. Se, että Pietari Kalmin katu siellä on, ei oikein kelpaa, koska Pietari Kalmin katu olisi ollut ja on, siis sehän on edelleen kaavassa, tarkoitettu aivan olennaisesti lievempään yhteyteen, koska se olisi vain tätä tiedelinjaa vastaan. Tässähän on tarkoitus johtaa tänne joukkoliikennettä aika paljonkin. Edelleen ELY-keskuksen ikään kuin kannanotoilla on sitten tuomioistuimessa varsin suuri painoarvo, ja sen takia olen aika varma, että jos täällä nyt kyllä-äännet voittavat, niin se itse asiassa merkitsee aikamoista šikaania, koska sitten mennään hallinto-oikeuteen ja hävitään. Minusta olisi paljon järkevämpää ottaa lusikka kauniiseen käteen ja hoitaa tämä asia yleiskaavalla. Yleiskaavaan minusta voi panna ratikkayhteyden, mutta ei bussiyhteyttä. Ratikkayhteys on aivan erilainen kuin bussiyhteys, käyttäkää nyt omia korviamme esimerkiksi, ja bussiyhteys on myös huomattavasti leveämpi kuin ratikkayhteys.

6.6.2012

Sitten täytyy sanoa, että jos haluaisi tässä voimakkaasti puolustaa joukkoliikennettä, niin kyllä on esityslista kirjoitettu huonosti, koska ei-hän sitä, että mitä hyötyä tästä on joukkoliikenteelle, ole mitenkään pystytty hahmottamaan. Sanotaan vain yleisesti, että joukkoliikenne hyötyy, mutta mitään määrällisiä tietoja asiasta ei ole.

Valtuutettu Rauhamäki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

En tiedä, tulkitsinko väärin, varmaan tulkitsin, mutta valtuutettu Soininvaaran puhetta kun kuunteli, niin jotenkin sai sen käsityksen, että tulevan yleiskaavan yhteydessä voitaisiin sitten sinne kaavamerkintään varmistaa se, että Vallilan joukkoliikennekatu olisi siis mahdollista toteuttaa, eli käytännössä tavallaan tämä oli kannatus tälle Vallilanlaakson joukkoliikennekadulle.

Valtuutettu Ingervo

Hyvät valtuutetut, arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan lämpimästi Kati Peltolan hylkäsesitystä. En kannata joukkoliikennekatuakaan kyseisen asumattoman puiston läpi. Se heikentäisi olennaisesti alueen virkistysmahdollisuuksia ja käytännössä se heikentäisi myös Koskelantien ja käpyläläisten joukkoliikennettä asutulla alueella. Näin ne söisivät toisiaan, kun reitit muuttuisivat. En senkään takia voi kannattaa, eli tämä ei mielestäni ole palvelus joukkoliikenteelle edes joukkoliikennekatuajatuksena.

Vallilanlaakso ei ole asuinalue, ja siksi sieltä eivät tietenkään asukkaat voi sillä tavalla olla tässä lausumassa, ja senkin takia hassua, että juuri sinne sitä joukkoliikennekatua tai katuja haluttaisiin vetää. Muistan, kun asuin naapurikaupungissa, niin siellä välillä jotkut olivat innoissaan joukkoliikennekaduista sen takia, että saataisiin kumipyöräliikenteelle sitten myöhemmin avattua näitä katuja. Näinhän Malmillakin Kirkonkyläntie avattiin äänestyksen jälkeen sitten kaikelle liikenteelle, ja se herättää sellaisen epäluulon, kun puhutaan joukkoliikennekadusta, että onkohan sittenkään niin, jos sitä tällaisena markkinoidaan.

Uskon kyllä, että sekä nykyiset että tulevat sukupolvet voivat taputtaa käsiään, mikäli tämä hylkäsesitys menee läpi, mitä suuresti toivon.

6.6.2012

Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Yritin saada repliikin edelliseen Tatu Rauhamäen kommenttiin. Mielestäni Osmo Soininvaara sanoi hyvin selkeästi, että hän on valmis sallimaan tämän raitiovaunuyhteysmerkinnän sinne. Kuten useassa puheenvuorossa on todettu, niin vaihtoehdot tulee tutkia, ja tämä voi olla yksi tutkittava vaihtoehto. Kaikki me haluamme parantaa joukkoliikenneyhteyksiä. Nyt valitettavasti, jos tämän kaavan hyväksymme, niin emme parhaalla mahdollisella tavalla joukkoliikenneyhteyksiä paranna.

Ledamoten Torvalds

Ärade ordförande, hyvät valtuutetut.

Olen yrittänyt tätä asiaa pohtia demokraattisen prosessin kautta. Demokraattinen prosessi tarkoittaa, että valmistelutyö ja virkamiestyö ovat avointa, ja siinä tuli esiin kaikki ne asiat, jotka tähän kysymykseen liittyvät. Tämä on demokratian ylläpitämisen ja uskottavuuden kannalta äärimmäisen keskeinen asia. Siinä vaiheessa, kun demokraattinen prosessi hajoaa, syntyy populismia, ja me tiedämme historiasta, että tällaisesta populismista syntyy sellaisia katastrofeja, joita kukaan tässä salissa ei halua syntyvän. Joudumme siitä syystä myös kysymään, mistä syystä demokraattiset prosessit hajoavat. Ne hajoavat siitä syystä, että valmistelussa tapahtui jotain sellaista, mikä synnyttää epäilyjä valmistelun puolueettomuudesta. Jo edellisessä käsittelyssä olimme äärimmäisen itse asiassa huolissamme siitä, miten nämä aikavertailut oli tehty, ja olemme nyt huolissamme siitä, että mistä syystä tämä on jätetty pöydälle, kunnes sitä ei voida enää palauttaa ja harkita uudestaan. Se on huonoa hallintoa.

Demokraattinen prosessi hajoaa myös, jos me teemme päätöksiä sillä tavalla, että me emme näe kokonaisuutta. Kokonaisuus tältä alueelta näyttää tällaiselta. Tämä on se katu, josta me nyt keskustelemme. Tässä on se tunneli, joka oli keskustelussa tässä pari tuntia sitten. Jos te noudatatte näitä, niin näette, että koko tämä liikennejärjestelmä päättyy tähän, missä puisto alkaa. Silloin minä sanon teille: tässä valmistelussa on hajotettu demokraattista prosessia, ja se on vaarallista.

Kiitos.

6.6.2012

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvä valtuusto.

Helsingin kaupungin päätöksenteossa tämä joukkoliikennekatuväylä on ollut vuodesta -84 alkaen silloisessa osayleiskaavassa, sittemmin valtuuston yksimielisesti hyväksymässä Pietari Kalmin kadun asemakaavassa vuodelta -87, joka olisi minä päivänä tahansa laillisesti toteuttavissa. Tämän jälkeenhän nämä viime vuosien tapahtumat ovat sitten muuttaneet ajatukset, että olemme halunneet etsiä vähemmän aluetta haittaavan mutta joukkoliikennettä paremmin palvelevan reitin. Reitin suunnittelussa kaikissa eri vaiheissa on tietenkin ollut nollavaihtoehto, eli nykyiset väylät muun muassa Sturenkadun osalta. Siinä mielessä mitään uutta tietoa ei ole tuotu esiin.

Toisaalta, kun valtuustopöytästä heitetään näitä uusia ideoita, niin haluan vaan huomauttaa, että kukaan ei ole tutkinut, mitä merkitsee Sturenkadun kadunvarsipysäköinnin poistaminen sillä alueella, eikä myöskään ole kyseenalaistanut sitä esitystä, että vaihtoehtoissa oli vain 3 metrin levyinen väylä kävelyille ja viherkaistalle. Siinä mielessä uusia ideoita, joita päivittäin olemme saaneet, todella olisi syytä hieman tarkemmin tutkia, mutta perusvaihtoehdot ja perusjohtopäätös eivät ole muuttuneet näinä aikoina.

Valtuutettu Ojala

Kiitoksia, puheenjohtaja.

19,5 vuoden valtuustourani aikana ensimmäistä kertaa puhun tältä puolelta, ja varmaan viimeistäkin kertaa, vain sen takia, että haluan heijastaa teille tänne yhden tärkeän tiedon. Sitä ennen sanon vielä sen, että minusta se ainoa viisas päätös, jonka me voimme tänään tehdä, on se, että me hylkäämme tämän esityksen ja tutkimme rauhassa, minkälaisia ratkaisuja joukkoliikenteen osalta voidaan tehdä. Ratkaisuja, jotka helpottavat Kalasataman tulevaa joukkoliikennetarvetta. Toisaalta myös sitten arvioimme, mitä tiedelinja tulevaisuudessa tarvitsee vai tarvitseeko se ollenkaan tämän tyyppisiä esitettyjä ratkaisuja.

Täällä valtuustossa on aika monta meitä, jotka olivat hyväksymässä yleiskaavaa silloin 2003. Se siis kulkee Yleiskaava 2002 -nimellä. Olen heijastanut tähän nyt mielenkiintoiset tiedot, jotka itse asiassa minulle ovat selvinneet vasta nyt asukkaiden aktiivisuuden ansiosta. Minä en kiinnittänyt huomiota eikä siihen kiinnittänyt silloin aikoinaan myöskään kaupunkisuunnittelulautakunnan puheenjohtaja Anttila eikä moni muu-

6.6.2012

---

kaan huomiota. Minä luen, koska te ette näe tuota tekstiä. Punainen alue on esimerkiksi keskustatoimintojen aluetta, ja tämä oranssi on kerrostalovaltainen alue, asumis- ja toimitila-alue. Siellä todetaan näin, että ”Aluetta kehitetään asumiseen, kaupan, julkisten palvelujen sekä virkistykseen käyttöön ja ympäristöhaittoja aiheuttamattomaan toimitilakäyttöön sekä –”, ja nyt: ”– alueelle tarpeellisen yhdyskuntateknisen huollon ja liikenteen käyttöön.”

Silloin me hyväksyimme sitten tämän kaupunkipuiston. Se on tämä kaikkein vihrein alue. Se oli uusi asia, ja me kaikki tietysti oletimme, että kaupunkipuisto on se, mitä suojellaan, ja todellakin erityisen tarkkaa on se, mitä sinne saa rakentaa ja saako sinne rakentaa yhtään mitään. Mutta sinnepä onkin – ja tässä virkamiehet ovat kyllä olleet aika ovelia, ja väitän, että poliitikot ovat olleet aika tyhmiä, me emme ole huomanneet. Siellä lukee näin: ”Keskustan”... Niin, ehkä jotkut poliitikot ovat huomanneet. Minä en huomannut ja väitän, että valtaosa ei huomannut. Siellä lukee näin, että ”Keskustan kulttuuripuistoa ja alueellisia kaupunkipuistoja kehitetään monipuolisina toiminta-, kohtaamis-, kulttuuri- ja luontoympäristöinä.” Ja sitten tämä olennainen: ”Alueelle saa rakentaa tarpeellisia yhdyskuntateknisen huollon tiloja ja liikenneväyliä.” Kun muualla sanottiin, että alueelle tarpeellisia liikenneväyliä, niin tässä ei sanotakaan, vaan että alueelle saa rakentaa tarpeellisia liikenneväyliä. Siis kaupunkipuistolle ja myös virkistysalueelle, niissä on sama määräys, saisi rakentaa liikenneväyliä, niin kuin nyt esitetään, melkein mitä vain.

Tämähän tarkoittaa, että Keskuspuistokaan ei ole suojeltu. Jos ruvetaan pilkun päälle, aivan, jos tulkitaan niin kuin tätä tulkitaan, niin yhtä lailla Keskuspuiston lävitse voisi rakentaa tällaisen joukkoliikennekadun. Tästähän nyt on hyvät ystävät kyse. Meidän pitää nyt todellakin huolehtia siitä, että nyt ei rakenneta tätä joukkoliikennekatua, ja asia ja ongelma ratkaistaan sitten, kun seuraava yleiskaava hyväksytään. Silloin sitten väännetään kättä siitä, minkälaiset määräykset siinä yleiskaavassa on.

Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä sen hyvin totesi, että vaihtoehtoja ei ole tutkittu, muun muassa sitä, mitä vaikutuksia tulisi tästä Sturenkadun reitistä, ja tämä on keskeinen ongelma.

6.6.2012

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Toistan Holopaiselle sen, minkä sanoin. Kaikissa vaihtoehtomalleissa on nollavaihtoehto, joka on Sturenkadun linjaus ja tutkittu ja todettu huonommaksi kuin tämä esitetty.

Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja, kiitos.

Ongelma on se, jos vertaamme vain nykytilaa. Silloin emme vertaile vaihtoehtoja, niitä todellisia vaihtoehtoja. Tämä on sitä uutta tietoa, mitä virastossa ollaan myös tutkimassa, mutta olen ymmärtänyt, että apulaiskaupunginjohtaja Penttilällä on nyt tästä oma näkemyksensä.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

On hyvin valitettavaa, että apulaiskaupunginjohtaja tässä asiassa alkaa vetää hyvin erikoisia linjanvetoja kaupunkisuunnittelun periaatteisiin. Nollavaihtoehtohan ei ole kuin yksi ainoa vaihtoehto. Siis se tarkoittaa, ettei tehdä mitään muutoksia, ja jos verrataan nyt esimerkiksi Sturenkatua tai eräitä muita olemassa olevia katuverkkoja nykyiseen tilanteeseen eikä verrata niitä lainkaan siihen tilanteeseen, jossa edes jollain tavalla niillä väylillä pyrittäisiin edistämään joukkoliikennettä, niin silloin minä väitän, että apulaiskaupunginjohtaja johtaa tahallaan harhaan kaupunginvaltuustoa. Pidän sitä erittäin moitittavana, hämmästyttävän ja toivon, että tällainen linja ei jatku.

Valtuutettu Karhu

Kiitoksia.

Myös minä pidän joukkoliikennekatua oman näkemykseni mukaisesti yleiskaavan vastaisena ja kannatan asian palauttamista. Tässä on käyty..

(Puheenjohtajan välikysymys.)

6.6.2012

Hylkäämistä. Tässä on esitetty jo monissa puheenvuoroissa hyviä argumentteja tästä asiasta, ei siitä sen enempää. Itse substanssista. Uskon ja luotan hyvinkin suuresti kaupunkisuunnitteluviraston yhteiskuntataloudellisiin laskelmiin näissä joukkoliikennesuunnitelmissa, ja ihme olisi, jos en luottaisi. Totuushan on, että nämä laskelmat ja algoritmit eivät pysty ottamaan huomioon esimerkiksi, mitä kokonaisvaltaisesti tällaisen puiston menettäminen tai sen luontoarvojen vähentäminen koko kaupungin tasolla merkitsisi. Minun mielestäni valtuusto ansaitsisi nähdä näiden laskelmien, kuten tässä on viitattu, muidenkin kuin nollavaihtoehdon, vaikutukset tulevaisuuteen sekä niin sanotusti taloudelliset laskelmat ja myös itse tehdä vertailuja siitä, mitä ne tarkoittaisivat sitten näiden luontoarvojen suhteen. Jos on niin, että voidaan osoittaa, että samat yhteiskuntataloudelliset hyödyt saavutetaan käyttämällä jotain muuta reittiä, miksi me uhraisimme tämän puiston?

Valtuutettu Kantola

Puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Torvalds epäili täällä demokratian toimivuutta, ja minä olen kyllä totaalisesti eri mieltä. Lähes kaikki meistä ovat käyttäneet todella paljon aikaa tämän asian pohtimiseen sekä silloin ensimmäisellä kerralla ja aikaisemmissa vaiheissa erilaisten suunnitelmien yhteydessä ja silloin, kun täällä valtuustossa tehtiin tätä päätöstä aikaisemmalla kerralla. Me olemme perehtyneet tähän ryhmässä, lautakunnissa, tätä on pohdittu tuolla HSL:n piirissä, erilaisissa yhdistyksissä. Minä olen ainakin itse mielestäni käyttänyt todella paljon aikaa kuunnellakseni ja myös käydäkseni ihmisten kanssa sähköpostikeskusteluja tästä ja ymmärrän hyvin, että tässä on erilaisia arvoja. Objektiiivisesti on tietysti vaikea sanoa, että mikä on sitten se oikea kanta, mutta olen itse päätynyt nyt pysymään sillä samalla kannalla, millä on aikaisemmin ollut, eli en kannata tämän asian hylkäystä.

Täällä on esitelty ja viitattu moneen kertaan näihin vaihtoehtoisiin malleihin, ja todella arvostan tätä työtä, mitä on tehty, erityisesti mitä Olli Hakasen toimesta on piirretty ja mitä nämä kaikki yhdistykset ovat kirjanneet. Nämä ovat todella huolellista työtä ja antavat minusta moneen muuhun asiaan tai yhteyteen kyllä paljon pontta sitten katsoa, miten erilaisia liikennejärjestelyjä tehdään. Se, mikä minulla nyt erityisesti tässä ehkä särähtää korvaa, on tämä puhuminen asukas-yhdistyksistä. En kauheasti eikä meistä moni muukaan pidä näistä nimbyilyjutuista, mutta itse asun tällä alueella ja takuulla tiedän, missä se suunniteltu reitti kulkee. Nyt esitetään täällä vahvana, että asukkaat ovat jotain mieltä. Jos menen sinne kadunkulmaan seisomaan ja kysymään mieli-

6.6.2012

---

piteitä, niin saan kyllä ihan eri suuntiin olevia mielipiteitä ja pystyisin tuomaan tänne hirveän pinon kirjelmiä, jotka olisivat erilaisia kuin ne, mitä meille on täällä esitelty.

Tässä on nyt vain niin, että tämä toinen puoli on hiljaa ja odottaa meiltä poliitikoilta, että me löydämme tähän oikea ratkaisu. On vähän nyt niinkin, että jotkut yhdistykset ovat jo vähän tukkanuottasilla keskenään eivätkä enää keskustele, ja meidän pitää siinä välissä sitten nähdä se oikea ratkaisu. On todella ikävää, että tämän tyyppisistä puistoarvoista tulee nyt sellainen, niin kuin meistä jotkut nyt eivät ymmärtäisi sitä virkistysalueen arvoa. Tässähän on nimenomaan yritetty mahdollisimman tarkkaan säästää sitä puistoa ja mennä eteenpäin niin, että pystytään yhdessä elämään ja siellä olisi sekä virkistysarvot että joukkoliikennearvot. Tällä pohjalla minä en ole löytänyt mitään syytä enkä oikein sellaista keinoakaan, minkä nojalla voisin olla eri mieltä kuin olen edellisessä äänestyksessä ollut.

Kiitos.

Valtuutettu Huru

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut ja lehterillä istuvat kaupunkilaiset.

Se on ihan totta, että kaupunki elää monesta asiasta. Kaupunki ei voi elää myöskään ilman joukkoliikennettä. Täällä on perusteltu, että poikittaista joukkoliikennettä tarvitaan, ja se on totuus. Me emme voi mennä vain yhteen suuntaan. Kieltämättä tässä on vastakkain tämä, että ELY-keskus on antanut tällaisen oikaisukehotuksen, että eihän se kovin hyvältä näytä, mutta sitten jos mieltii, että me olemme käsitelleet tätä asiaa – voi muistaa, montako tuntia silloin viime vuoden lopulla – niin toisaalta olisi ollut hyvä, että tämä ratkaisu olisi ollut jo selvä.

Kaiken kaikkiaan kaupungin kokonaisuus suhteessa kaupunkilaisten toivomuksiin on yleensä aina vastakkain. Ne eivät välttämättä voi palvella toisiaan. Se, mitä henkilökohtaisesti toivon, on että tässä toteutuisi lainsäädännön ja hyvän hallintotavan mukaiset käytänteet. Samaten kuin Lontoo, jos ajatellaan että suurkaupunki, myös Helsinki tarvitsee keuhkoja, mutta Helsinki tarvitsee myös sitä liikennettä, joka pelittää.

Kiitos.

6.6.2012

Valtuutettu Vuorinen

Arvoisa puheenjohtaja.

ELY-keskuksessahan on työssä vain ihmisiä, joten he voivat olla tässä asiassa oikeassa tai väärässä, mutta meidän on tämä asia kuitenkin päätettävä ja ratkaistava. Minusta on merkillistä, että Vallilanlaakson luonnonkauniiseen kanjoniin ei saada maisemoitua raitiovaunuliikennettä. En oikein voi suositella Helsingin seudun savuavia busseja Vallilanlaaksoon. Tehdään tarvittavat muutokset, että ratikkaliikenne joskus toimii tässä arvokkaassa laaksossa. Demarit epäilivät, että raitiovaunulla ja bussilla ei ole joukkoliikenteessä suurtakaan eroa. Nyt on kyllä pakko suositella opintomatkaa tälle ryhmälle vaikka Mannerheimin tielle. Kun valot vaihtuvat vihreäksi, bussit kaasuttavat, ilma sakenee, meteli nousee, ollaan melkein kuin formularadalla, mutta ratikka se hiljaa puhtaasti hiipii vain eteenpäin ja vie kolminkertaisen määrän ihmisiä. Minusta bussit eivät sovi Vallilanlaaksoon. Vähäisiä harvinaisia luonnonmaisemia ei pidä tuhjata edes joukkoliikenteen tähden.

Valtuutettu Kolbe

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Tässä edellinen puhuja jo ? lausumaan ryhmämme kantaa asiaan, josta meillä oli selvä esitys myös edellisessä valtuuston kokouksessa, jossa nimenomaan tämä maisemoitu raitioliikenne oli esityksenä esillä. Kannatamme sen ajatuksen jatkuvan pohdinnan mahdollistamista edelleenkin. Henkilökohtaisesti itse kannatan nyt tämän asian hylkäystä ja oikeastaan sillä motiivilla, että kun katsoo nyt paikkaa eli tätä Vallilanlaaksoa ja tätä kartta-aineistoa, niin poikkeuksellisesti olemme tilanteessa, että vaikka Helsingin niemi eli tämä kaupungille leimallinen maantieteellinen rajoite yleensä aika pitkälti säätelee asemakaavoituksen ja liikennejärjestelyjen reunaehdoja, niin tässä meillä on todellakin tilanne, jossa me emme ole niemen uhreja, vaan on mahdollisuus avata, pohtia, keskustella, nostaa esiin erilaisia vaihtoehtoja, ja itse ainakin olen tavattoman kiitollinen siitä, että meillä on aktiivinen ja erittäin toimiva kaupunginosayhdistysten verkosto, joka tässä asiassa on rakentavasta ja parhaat voimat mukaan kytkien todellakin pohtinut vaihtoehtoisia malleja.

Tämä on hieno esimerkki siitä, miten helsinkiläiset toimivat parhaimmillaan oman lähiympäristönsä puolesta. Kaupunki virkamies- ja poliittisine koneistoineen on tunnettu siitä, että emme aina ole kovin herkkiä

6.6.2012

---

kuuntelemaan. Osaamme kyllä kuulemisen jalon taidon, mutta kuunteleminen jää joskus vajaaksi, eli tässä kannattaa pitää nyt vastaisuudessa kaavoitus auki. ELY on myös mielipiteensä lausunut. Itse vanhana ihmisenä toivoisin, että vanhat lääninhallitukset olisivat vielä ole-massa ja saisimme hienon lääninhallituksen mielipiteen eikä tällaisen epämääräisen ELY:n, mutta se siitä nyt sitten.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Professori, valtuutettu Laura Kolben jälkeen onkin hyvä ensinnäkin to-deta, että Helsingin yliopisto nimenomaan on voimallisesti ajanut tätä jo siinä yhteydessä, kun päätettiin tuon Kumpulan kampuksen rakentami-sesta, ja tämä nähtiin elinehtona tämän koko yliopistoverkoston ja kor-keakouluverkoston toimimisen kannalta.

Sitten toinen asia, mitä täällä on paljon arvosteltu, on se, että tässä ei ole tutkittu, minkälaisia vaikutuksia tällä kadulla on, mutta meillä on muun muassa liitteenä siinä, mitkä ovat tämän joukkoliikennekadun vaikutukset. Jo silmälläkin sen näkee, että se tulee merkittävästi no-peuttamaan matka-aikoja tuolla alueella. Sieltä löytyy myös arvioidut euromääräiset hyödyt. Tästä ratkaisusta tulee noin 5 miljoonan vuosit-taiset pelkät matka-aikahyödyt. Ehdottomasti olen tietysti tämän esityk-sen kannalla.

Valtuutettu Rantanen

Puheenjohtaja, valtuustotoverit.

Joukkoliikenteen puolustaminen on tietenkin hyvä asia, ja tässä salissa varmasti kaikki kannattavat joukkoliikenteen vahvistamista. Siinä, mistä nyt tässä puhutaan, on kuitenkin kysymys siitä, miten vastaamme tä-män ELY-keskuksen virkamieskäsitykseen, valistuneeseen sellaiseen, siitä että tässä toimitaan ristiriitaisesti meidän yleiskaavamme kanssa. Totta kai ELY-keskuksen virkamiehet ovat ihmisiä, ja heidän näkemyk-sensä voi olla toinen kuin esimerkiksi hallinto-oikeuden aikanaan, mutta joka tapauksessa kehottaisin tarkastelemaan sitä aika tarkkaan, koska jos kaupunki lähtee ikään kuin tässä asiassa jumittamaan, niin se myös viivästyttää kaikkia niitä ratkaisuja, mitä ehkä muuten voisimme tehdä.

Tässä prosessin kuluessa on käynyt ilmi, että näitä vaihtoehtoisia rat-kaisuja, joista tässäkin salissa nyt puhutaan, ei ole ehkä käyty ihan vii-

6.6.2012

---

meisen päälle läpi. Vaikka apulaiskaupunginjohtaja totesi, että näitä nollaratkaisuja on ollut ikään kuin vertailuvaihtoehtona, niin nythän tässä on noussut esiin niitä vaihtoehtoja, joissa on tehty vähän enemmän kuin nollaa, eli on myös sitä nykytilannetta pyritty muilla ratkaisuilla tukemaan.

Myös on hyvin käynyt ilmi, sanon tämän vielä, että joukkoliikenteen takia voidaan joskus oikeasti kaupunkiestetiikasta, puistoista tai jostain tällaisesta tinkimään, mutta tässä kyseisessä asiassa kyse ei ole vain näitten yksittäisten asukkaiden asiasta, vaan kyllä tuo Vallilanlaakso on ihan tärkeä kaupunkikuvallisesti kaikille. Sitten on käynyt ilmi ja sehän tässä nyt erityisesti kiikastaa, että busseille varattu tie tulevaisuudessa ei välttämättä ole vain busseille varattu, vaan me tiedämme kokemuksesta, että tällaiset joukkoliikenneväylät jollakin aikavälillä muuttuvat yksityisautoiluteiksi, ja joskus siihen voi olla ihan hyviäkin perusteita. Tämä maailman rakentuu päätöksenteon ketjuihin, ja jossain kohtaa tehdään joku linjaus ja myöhemmin tehtävät linjaukset niiden tarpeiden mukaan, jotka tulevaisuudessa tulevat nojaamaan niihin päätöksiin.

Totta kai kaikki, jotka suhtautuvat kriittisesti siihen Vallilanlaakson turmelemiseen, näkevät sen että se joukkoliikenneväylä tulee jatkossa jollakin aikavälillä tulee olemaan jotain ihan muuta. Sen takia se kompromissi siitä raitiovaunusta tuntui minusta hyvältä ratkaisulta. Nyt, kun olen sitä asiaa enemmän tutkinut, on käynyt ilmi, että kyllä sen raitiotien vaatimukset ovatkin huomattavan paljon suuremmat kuin sen junaradan vaatimukset. Ennen ajattelin tai luulin silloin viimeksi täällä keskusteltaessakin, että koska junahan painaa enemmän kuin ratikka, niin totta kai se voi siinä samassa asiassa mennä, mutta näinpä ei olekaan, ja itse asiassa siihen jouduttaisiin rakentamaan kokonaan uudet ja leveät vallitukset myös raitio ? ratkaisujen osalta, mikä kyllä olisi merkittävästi negatiivinen asia sille alueelle.

Se, mitä minun mielestäni nyt kannattaisi tehdä, on se että hylätään tämä esitys ja sitten valmistellaan ne vaihtoehdot, mitä meillä on tästä eteenpäin. Jos valtuusto nyt päättää kuitenkin hyväksyä sen esityksen kaikkine karvoineen ja hampaineen, niin minun mielestäni silti kannattaisi selvittää nuo vaihtoehdot, koska on ainakin hyvin todennäköisesti, että asiaa käsitellään hallinto-oikeudessa, ja ainakin se tieto mitä minä olen itse kysyessäni asiantuntijoilta saanut, on se että ELY-keskuksen kanta on erittäin hyvin perusteltu, ja voi olla hyvin todennäköistä, että kaupunki sen tulee häviämään. Senpä takia säästämme aikaa, jos joka tapauksessa selvitämme näiden vaihtoehtoisten ratkaisujen toiminnalliset ja taloudelliset oheisvaikutukset.

Kiitokset.

6.6.2012

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Yksi osapuoli, jonka käsityksiä tässä prosessissa myöskään ei ole olenkaan kuultu, on niiden bussien matkustajat, jotka nyt muutettaisiin kulkemaan tätä joukkoliikennekatua Rautatientorin sijasta Pasilan asemalle. Olen itse kyllä kuullut moitteita siitä, ja Ingervokin tuossa omassa puheenvuorossaan totesi, että myös käpyläläisille aiheutuu haittaa tästä suunnitellusta muutoksesta, mutta myös sitten on kaukaisempia alueita, joiden matkustajat joutuvat sitten tekemään ylimääräisiä vaihdoksia ja joiden elämää nämä reittimuutokset tulevat selvästi hankaloittamaan. HSL on hyväksynyt tämän ehdotuksen yksimielisesti, mutta HSL:n kulttuurista selvästi puuttuu kokonaan sellainen ajatus, että reittimuutoksista neuvoteltaisiin nykyisten reittien käyttäjien kanssa.

Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Rantanen puhui vähän siihen malliin, että tällainen joukkoliikennekatu muuttuisi yksityisautoilutiekseksi. Haagassahan oli vastaava esimerkki, kun Eliel Saarisen tie avattiin, jotta Jokeri-bussi saatiin siitä vietyä, eikä se ole muuttunut. Eli ei tässä mitään ehdotonta kohtalonyhteyttä ole.

Kiitos.

Valtuutettu Alanko-Kahiluoto

Arvoisa puheenjohtaja.

Minun mielestäni ei ole valtuuston asia tulkita sitä, onko asemakaava yleiskaavan vastainen vai ei. Se on ELY:n asia, ja ymmärtääkseni jos sen takia meidän kannattaisi nyt hylätä tämä asemakaava eikä tuhlata siihen enempää aikaa.

Se, miksi tulin tänne eteen, on kuitenkin se, että itselleni kaikkein tärkein syy vastustaa Vallilanlaakson halkomista on tämä laakso itse. Toivon, että teistä jokaisella, ellette ole siellä laaksossa vielä vierailleet, olisi tilaisuus käydä siellä nyt kesän korvalla, kun se paikka on kaikkein parhaimmillaan. Juuri keskikesällä Vallilanlaakso on sellainen keidas, jonkalaisia tässä kaupungissa tarvitsevat sekä nykyiset että tulevat asukkaat. Minun mielestäni on ihan selvää, että Vallilanlaakso on ni-

6.6.2012

---

menomaan luontoarvoiltaan sellainen arvokas ympäristö, jonkalaisia Helsingissä tarvitaan.

Olen ollut aika pahoillani siitä, että esimerkiksi demarit ovat voimakkaasti puolustaneet joukkoliikennekadun rakentamista Vallilanlaakson sillä argumentilla, että joukkoliikennettä pitää parantaa. Totta kai me olemme kaikki sitä mieltä, että Helsingissä pitää parantaa joukkoliikennettä, ja kun tänne tarvitaan lisää asuntoja ihmisille, niin tarvitaan myös koko ajan parempaa joukkoliikennettä. Mutta ei ole rehellistä sanoa, että nimenomaan Vallilanlaakso pitää rakentaa joukkoliikenteen takia, kun meille ei ole tuotu esitystä, joka sisältäisi vaihtoehtoisia esityksiä tämän joukkoliikenteen parantamiseksi. Juuri siinä minun mielestäni asukkaat ovat tehneet arvokasta työtä: he ovat osoittaneet, miten vaihtoehtoisilla tavoilla voitaisiin parantaa nimenomaan niiden ihmisten joukkoliikennetarpeita, jotka tulevat asumaan Vallilanlaaksoa ympäröivillä asuinalueilla tulevaisuudessa.

Toivoisin, että jos tai kun tänä iltana tämä kaava hylätään, voitaisiin edetä nimenomaan sillä tavalla, että tutkitaan ne vaihtoehdot, joissa ratikkalinjaa ei rakenneta Vallilanlaakson halki, koska minun pelkoni on juuri sama kuin mistä Tuomas Rantanen tuossa edellä puhui: jos ratikkalinja rakennetaan Vallilanlaakson läpi, niin sitä ei voida rakentaa nykyisen linjan päälle, vaan se edellyttää sen ratikkaväylän leventämistä. Kun rakentamisen paineet tulevaisuudessa kasvavat, ollaan tilanteessa, jossa seuraavaksi Vallilanlaakson halki kulkevat bussilinjat ja sitten pian sen jälkeen muu autoliikenne. Kun minä ajattelen sitä prosessia, jolla tätä Vallilanlaakson joukkoliikennekatua on viety eteenpäin, niin se on herättänyt niin paljon ikäviä epäilyksiä päätöksenteon epädemokraattisuudesta ja hallintokulttuuria kohtaa tässä kaupungissa, että tekee mieli pitää kannatuspuhe Nils Torvaldsille, joka aikaisemmin tästä samasta asiasta puhui. Sen vuoksi minun oma luottamukseni tätä prosessia kohtaan on kyllä aika nollassa, ja sen vuoksi ehdottomasti äänestän hylkäyksen puolesta.

Haluaisin Tatu Rauhamäelle lisätä vielä sen, että kun aikaisemmin puhuit näistä yliopiston näkemyksistä, niin kyllä myös Kumpulan kampuksen näkemys on se, että täytyy tutkia nimenomaan muita joukkoliikenteen kehittämisvaihtoehtoja, ja erityisesti Kumpulan kampukselta on esitetty toivomus siitä, että tutkittaisiin sitä, miten kevyen liikenteen väyliä tällä alueella voidaan kehittää.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut. Bästa fullmäktige.

6.6.2012

Toivoisin, että tästä prosessista on tuloksena paitsi tämän kaavaesityksen hylkääminen niin myös se, että kaupungin johdossa vakavasti miettään sitä kulttuuria, joka nyt näyttää olevan vallalla ja jossa jopa sellaisella alalla kuin kaupunkisuunnittelu, jossa laki velvoittaa vuorovaikutukseen osallistumiseen, avoimuuteen ja niin edelleen, yritetään hallita pelolla ja sillä, että vaihtoehtoja ei kerrota.

Valtuutettu Bergholm vetosi siihen, että meillä olisi esitys, joka on poikkeuksellisen merkittävä liikennetaloudellisilta eduiltaan. Ne, jotka olemme tutustuneet tähän aineistoon, ovat havainneet, että tiedote liikennetaloudellisesta edusta perustuu pääasiassa matka-aikahyötyihin, ja matka-aikahyötyjen vertailu tässä meille nyt esitetyssä aineistossa puolestaan perustuu linjaan 506, joka on vain yksi linja ja vieläpä linja, joka länsimetron valmistuttua menettää suureksi osaksi merkityksensä. Tämä vertailu on tehty juuri tällä nollavaihtoehdolla, eli jos se linja vedettäisiin Vallilanlaakson läpi, paljoko matka-aika lyhenisi verrattuna siihen, että se kiertäisi puolitoista kilometriä pidempään nykyisillä teillä, ruuhkassa ja niin edelleen ilman mitään järjestelyjä, joilla niitä reittejä helpotettaisiin.

Vertailua ei ole siis tehty siihen vaihtoehtoon nähden, jota asukkaiden, kaupunginosayhdistysten ja asuntoyhtiöiden puolelta on esitetty, eli että vedettäisiin bussikaistoja Koskelantielle tai edistettäisiin eri tavoin joukkoliikennettä Sturenkadulla, Teollisuuskadulla, Aleksis Kiven kadulla tai Mäkelänkadulla. Lisäksi meille ei ole esitetty mitkään matka-aikavertailua niistä kaikista muista bussilinjoista ja kaikista muista alueista, joita tämä homma nyt koskee. Syy on mielestäni aika selvä, koska jo karttaa katsomalla, mitä täällä kehoitettiin tekemään, näkee että Kalasatamasta ei todellakaan ole lyhin eikä nopein reitti Vallilanlaakson kautta eikä myöskään Lahdentien päästä Arabian pohjoispuolelta.

Toisaalta näissä liikenneratkaisujen vertailussa ei ole otettu huomioon eikä kerrottu sitä, miten Kalasataman alueen kasvavat liikennevirrat tulevaisuudessa kulkevat tämän alueen läpi, ali tai ohi, mikä on ihan oleellinen tieto tietysti sen kannalta, mitä meidän pitäisi tehdä hankkeessa, joka toteutuu pidemmän ajan kuluttua. Valtuustolle tehdystä esityksestä puuttuvat myös arvio siitä, miten länsimetron ja tulevaisuudessa ehkä Pisara-radankin rakentaminen vaikuttavat liikennevirtoihin.

Välillä me valtuustossa olemme tilanteessa, jossa aikalisän ottamisesta voi olla haittaa. Tällä kertaa aikalisän ottaminen tarjoaa kuitenkin konkreettisen, realistisen mahdollisuuden tehdä nopeammin, parempi, edullisempi ja joukkoliikennettä enemmän kehittävä ratkaisu kuin se ratkaisu, jota ELY-keskus ja asukkaita edustavat järjestöt vastustavat. Meillä

6.6.2012

---

on todellinen mahdollisuus tässä tehdä hyvä ratkaisu, joka on sekä joukkoliikenteen että kaupunkipuiston ja asukkaiden etu.

Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Hakanen käytti sellaisia ilmaisuja, joita ei voi jättää kommentoimatta. Hän väitti, että tässä kaupungissa kaavoitusta ja kaupunkisuunnittelua ohjataan osallistumisen ja kuulemisen sijaan pelolla ja kaupunkilaisten mielipiteen kuulematta jättämisellä. Tämä on mielestäni loukkaavaa paitsi kaupunkisuunnittelua tekevien virkamiesten ja vuorovaikutussuunnittelijoiden työtä kohtaan myös meitä päättäjiä kohtaan. Helsingissä paitsi noudatetaan lakeja, joita tällä alueella on annettu, myös on tehty hyvin pitkäjänteistä työtä asukkaiden kuulemisen ja vuorovaikutusprosessien kehittämisen saralla. Voin aivan rehellisesti väittää, että Helsinki on kaikkein paras Suomen suurista kaupungeista osallistamaan asukkaita mukaan tähän prosessiin, ja tästä onnistumisesta nimenomaan kaupunkisuunnittelun ja kaavoituksen prosesseissa kertoo se, että meillä valituksia kaavoista tehdään huomattavasti vähemmän kuin muissa suurissa kaupungeissa, joten tältä osin minusta olisi nyt syytä kuitenkin välttää liian räväkkiä ilmaisuja.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Meillä varmasti tehdään hyvääkin suunnittelua, mutta juuri tässä yhteydessä valtuutettu Rauhamäen puheenvuoro on hyvin erikoinen, koska tämä on oikein räikeä esimerkki siitä, miten ei ole tehty lain mukaista kaavaesitystä, miten ei ole kuultu asukkaita, miten ei ole edes haluttu selvittää vaihtoehtoja, vaan on jostain syystä, jota en tiedä, lukkiuduttu johonkin, jonka joku on jossain sopinut ja luvannut ilmeisesti, ja sitä pitää ajetaan läpi riippumatta siitä, mitä suunnittelussa, vuorovaikutuksessa, asukkaiden osallistumisessa ja valtuuston omissa keskusteluissa esille tulee, vieläpä tavalla, jolla annetaan ymmärtää, että virkamiesten ei pidä ohi johtavien virkamiesten antaa minkäänlaisia lausuntoja. Muuten voi ilmeisesti olla huonot ajat.

Valtuutettu Rauhamäki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

6.6.2012

Vaikka valtuutettu Hakasen silmissä olemme valtuutettu Männistön kanssa ilmeisesti hyvinkin samannäköisiä ja erityisesti samankuuloisia, niin äskeinen puheenvuoro, johon hän viittasi, oli ilmeisesti valtuutettu Männistön. Yhdyn kyllä vahvasti siihen, mitä valtuutettu Männistö toteusi. Helsingin vuorovaikutusjärjestelmät kaupunkisuunnittelussa ovat erittäinkin erinomaisia ja varmasti kehityksen kärjessä niihin järjestelmiin nähden, mitä koko maassa on käytössä.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitoksia valtuutettu Rauhamäki. Saattaa olla, että teidän äänenne ovat hieman samannäköisiä, ja täältä takanurkasta teitä kumpaakaan ei oikeastaan näy, mutta pahoittelen tätä virhettä joka tapauksessa, se on minun virheeni.

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Hyvä vuorovaikutus ei koske tällä hetkellä joukkoliikennesuunnittelua. Näin ovat ikävästi asiat.

Valtuutettu Luukkainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Syntyperäisenä stadilaisena ja intohimoisena joukkoliikenteen käyttäjänä olen pitkään seurannut huolestuneena sitä, mitä joukkoliikenteen markkinaosuudelle on käynyt. Vuonna 1965 joukkoliikenne oli 66 % moottoriliikenteestä tällä seudulla. Vuoteen -95 mennessä se oli laskeutunut 39 %:iin, ja tuorein luku, jonka nyt tiedän, on vuodelta 2008, ja se on enää 35 %. Joukkoliikenteen markkinaosuus on tullut alas kuin lehmän häntä. Meidän pitää kaikki keinot käyttää, mitä vain työkalupakista löytyy, jotta voidaan joukkoliikenteen markkinaosuutta nostaa ja jotta joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus oikeasti nousee. Analogia siihen, että Haagassa Eliel Saarisen tien jatketta vastustettiin jyrkästi ja voimakkaasti ja väitettiin, että se myös heti johtaisi siihen, että kun se korokataan joukkoliikennekatuna, niin sen jälkeen siitä tulee nopeasti autoliikennekatu – näin ei todellakaan ole käynyt, ja kukaan ei enää puhu siitä asiasta mitään, vaan kaikki ovat erittäin tyytyväisiä siihen, että sillä

6.6.2012

---

alueella on nyt joukkoliikennekatu, jota muun muassa tämä Jokeri käyttää.

Täällä on vähätelty sitä, mitä hyötyjä tämä joukkoliikennekatu matka-aikoina toisi. Sen matka-aikahyödyt ovat noin 0,5 miljoonaa tuntia vuodessa, mikä ei ole mikään mitätön määrä aikaa, eli niitä ei todellakaan kannata vähätellä vaan ottaa se joukkoliikenteen etuna huomioon.

Alanko-Kahiluoto pohti sitä, mitä on politiikan rehellisyys. Itse en pidä kovin rehellisenä sitä, että vihreät ovat vuorotellen käyneet kertomassa, kuinka he kannattavat joukkoliikenteen edistämistä, ja sitten kuitenkin vastustavat joukkoliikennekatua. Minä olen tämän joukkoliikennekadun kannalla.

Kiitos.

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Joukkoliikennekadun perustaminen ei auta tässä kulkumuotojakautumassa, jos samanaikaisesti väljennetään katuja henkilöautoliikenteelle vaan päinvastoin – ne ihmiset, jotka sitten saavat siellä tilaa henkilöautoillaan, tunnetusti käyttävät sitten niitä henkilöautoja. Mitä vähemmän henkilöautoilla on keskustassa tilaa, sitä enemmän ihmiset käyttävät joukkoliikennettä. Tämä on kyllä ihan koettu fakta.

Sitten näistä hyödyistä. Niitä on todella hyvin yksipuolisesti selvitetty, koska ei ole esimerkiksi kysytty ollenkaan eikä tutkittu sitä, että mihin tämän uuden kadun bussiliikkuajat sitten ovat menossa ja mitä hyötyjä ja haittoja heille on sitten niistä reittimuutoksista.

Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja ja valtuustotoverit.

Valtuutettu Luukkaiselle sanoisin vain sen, että kun itsekin puheenvuorossani otin esiin tämän huolen, että joukkoliikennekatu joskus muuttuu yksityisautoilukaduksi, niin eihän tuo Eliel Saarisen katu tietenkään käy siitä vielä esimerkiksi, koska sehän on tuore hanke meidän kaupungimme koko mittakaavassa. Nämä asiat vain etenevät tosi isoissa mittakaavoissa. Eliel Saarisen katu ja koko Jokeri-reitti tulevat myöhemmin määrittymään suhteessa tuleviin liikenneratkaisuihin, jotka ovat tietysti kokonaisvaltaisia. Se, mikä erottaa tämän hankkeen vielä tästä Jokeri-reitistä, on tietysti se, että Kalasataman liikenneratkaisut osin

6.6.2012

---

hakevat muotoaan. Vaikka me hyväksyimme täällä tuo Sörnäisten tunneliasia, niin voi olla, että se toteutuminen viivästyy tai estyy jostain muista syistä, ja sen jälkeen paineet ovat sen sortisia, että on selvää, että kun tuonne on avattu liikenneyhteys, senkin harkitseminen tulee sitten aikanaan ajankohtaiseksi. Joku muu asia voi vaikuttaa siihen myös.

Valtuutettu Alanko-Kahiluoto (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Sinänsä turhaa replikointia, mutta kun Hannele Luukkainen mainitsi nimeni, niin vastaan nyt kuitenkin tähän kummalliseen syytökseen. Valtuutettu Luukkainen sanoi, että vihreät milloin kannattavat ja milloin vastustavat joukkoliikennettä. Kyllä sanoin tuossa äskeisessä puheenvuorossani, että sinänsä minusta on hirveän ikävää, että tässä kohtaa demarit nimenomaan kannattavat Vallilanlaakson halkomista joukkoliikenneargumentilla, kun tämä esitys ei sisällä mitään vaihtoehtoja siitä, miten alueen joukkoliikennettä voitaisiin vaihtoehtoisilla tavoilla parantaa. Nimenomaan näin sanoin ja totesin myös, että kun toivottavasti tämä esitys tänä iltana hylätään, niin voidaan edetä sillä tavalla, että etsitään vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa joukkoliikenne tällä alueella, tavalla joka ei ole ELY:n tulkinnan vastainen eikä tuhoa arvokasta puistoa Helsingistä.

Valtuutettu Bergholm

Arvoisa puheenjohtaja, hyvä valtuusto.

Joukko kommentteja. Muutamassa puheenvuorossa, muistaakseni valtuutettu Vuorisen ja Soininvaaran puheenvuoroissa, todettiin kuinka valtava ero on busseilla ja ratikoilla. Jos maakaasubussi kulkee hiljaisella asfaltilla, väitän että se on hiljaisempi kuin normaali ratikka, ja ratikkaa on aika vaikea saada hiljaiseksi, nimimerkillä Mannerheimintien ja Nordenskiöldinkadun risteyksessä pitkään asunut. Väitän, että hyvin toteutettuna bussi on hiljaisempi ja vähemmän melua ja muutakin ongelmaa tuottava kuin raitiovaunu, joka on erittäin kannatettava joukkoliikennemuoto sekin. Tässä pelataan mielikuvilla, joilla ei ole hirveän paljon tekemistä faktojen kanssa.

Toinen kommenttini liittyy tähän keskusteluun päätöksenteon moraalista tai muusta vastaavasta. Olen kohtuullisen vakuuttunut siitä, että Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto vilpittömästi ja vehkeile-

6.6.2012

---

mättä pyrkii edistämään joukkoliikenteen parasta. Sille on yksiselitteinen mandaatti tältä valtuustolta, yksiselitteinen mandaatti kaikilta luottamuselintasoilta ja -tahoilta, ja kun sieltä kovalla ammattitaidolla varustetut henkilöt ilmoittavat, että tämä joukkoliikennekatu on joukkoliikenteen edistämisen kannalta erinomaisen kannatettava ja suotuisa hanke, niin vaikka tietysti onhan se mahdollista sanoa, että joo, he valehtelevat, manipuloivat, eivät kerro koko totuutta tai vääristelevät, minä olen aika lailla vakuuttunut, että se on heidän, ammattitaitoisten ihmisten vilpitön ja oikea mielipide. Uskon sitä ainakin enemmän kuin, miten minä sanoisin, maallikkoliikennesuunnittelijoita, jonkalaiseksi itseni ja ehkä muutaman muunkin lasken.

Sitten vielä kysymys tästä salaliittoteoriasta koskien joukkoliikennekadun muuttumista henkilöautokaduksi. Olen kohtuullisen vakuuttunut siitä, että meni tämä maailma muuten mihin tahansa suuntaan, niin henkilöautojen liikkumisen edistämistä ei tämä valtuusto tai tuleva valtuusto, mikään tuleva valtuusto tule kannattamaan. Maailma menee siihen suuntaan, että päinvastoin tulemme näkemään aika radikaaleja toimenpiteitä, joilla liikennettä siirretään henkilöautoilta joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen suuntaan. Vähäisintäkään pelkoa minulla ei ole siitä, että Vallilanlaakson joukkoliikennekatu muuttuisi jonain kauniina päivänä henkilöautokaduksi.

Vielä tästä bussi versus ratikka -asiasta. On myös niin, että jos toteutetaan joukkoliikennekatu, joka mahdollistaa myös bussien kulkemisen, niin kyllä nämä joukkoliikennehyödyt ovat merkittävästi suuremmat kuin silloin, jos siellä kulkee vain raitiovaunuja.

Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

On totta, että ratikat pitävät mutkissa, vaihteissa ja risteyksissä kovaa ääntä, mutta tuolla Vallilankadun osuudella nyt ei ole näitä mitään tuloissa. Me voimme vaikuttaa asfaltin laatuun, mutta me emme voi vaikuttaa siihen, että bussit ovat maakaasubusseja, ja ne itse asiassa eivät ole, koska suunnitelluista linjoista jotkut päättyvät Kamppiin ja maakaasubussilla ei Kamppiin saa ajaa.

Noista Hannele Luukkaisen mainitsemista 500 000 tunnista. Se on paljon. Siitä puolet on tätä ratikka ?, sen takia pidän tätä ratikkayhteyttä tärkeänä. Minä olen nähnyt vilaukselta ja ihmettelen, että apulaiskaupunginjohtaja ei tuo meille esille sitä, miten tämä Hakasen parannettu Sturenkatu-suunnitelma on laskettu. Se parantaisi 200 000:ta. Nyt en

6.6.2012

---

tiedä voiko sitä ratikan 300 000:ta ja Hakasen ? 200 000:ta laskea yhteen, mutta aika lähelle nollaa siinä mahdollisesti päästään. Tämä pitäisi tietää paremmin.

Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kun täällä Jorma Bergholm vakuutti kovasti, kuinka erinomaisia kaupunkisuunnitteluvirasto pitää näitä suunnitelmiaan, niin kaupunkisuunnitteluviraston näkemys ei ole yhtenäinen. Kuten tässä aikaisemmin kerroin, virkamiehet totesivat, että valmistelu on ollut poikkeuksellisen huonoa, koska vaihtoehtoja ei ole tutkittu.

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Puheenjohtaja, hyvä valtuusto.

Koska virkamiehistä ainoastaan minulla on oikeus käyttää puheenvuoro, niin toimistopäällikkö Matti Kivelän, joka vastaa joukkoliikennesuunnittelusta, puolesta. Taas kerran hän totesi juuri äsken, että asia ei ole näin niin kuin Holopainen väittää. Toivon, että tosiaan nämä virkavastuulla saadut viestit ymmärretään kuten valtuustossa yleensäkin viestit ymmärretään. Emme ole täällä puhumassa mitä tahansa.

Näistä kustannuseroista ja muista vielä kerran. Tosiaan olemme päivä päivältä saaneet uusia asukasmielipiteitä, ja pyrimme laskemaan niitä jatkuvasti. Tuo viimeinen Hakasen ehdotuksen mukaisen mallin aikakustannushyöty yksin tiedelinjalla olisi noin 3 miljoonaa tuntia vuodessa. Siinä mielessä kyseessä on merkittävä aika. On ennakoitava, että jos tuolle väylälle sitten tiederatikka tulisi, se lisäisi vielä hyötyä. Nämä tunnit on suunnilleen hinnoiteltu 1 euro tuntia kohden, eli hyöty tosiaan lähenee 5 miljoonaa, ja sitten, jos siirretään joitain muita linjoja, luonnollisesti ne siirretään ainoastaan siinä tapauksessa, että niille on merkittävää hyötyä tästä siirrosta. Siinä mielessä joukkoliikennehyödyt ovat saatujen selvitysten mukaan merkittävät, ja painotan, että olemme tekemässä joukkoliikennekatuasemakaavaa, ja luonnollisesti, jos ensimmäinenkään auto sallittaisiin tuolle kadulle, niin se vaatisi uuden kaavamutokseen.

Sitten loppujen lopuksi palaan alkuun, eli olemme todellisuudessa tulkitsemassa Helsingin yleiskaavaa.

6.6.2012

Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Penttilän puheenvuoro osoittaa, että tästä asiasta on erilaisia näkemyksiä myös siellä asiantuntijapuolella. Erittäin erikoista, että Penttilä myös tässä ensimmäisessä puheenvuorossaan kertoi, että hän on jostain selvitystä tänään pyytännyt vielä sieltä, mutta me emme saaneet tällaisia tietoomme emmekä ole saaneet selvityksiä vaihtoehdoista, joissa otettaisiin vielä laajempi yhteiskuntataloudellinen vertailu mukaan ja joissa esimerkiksi tällaiselle puistovaihtoehdolle asetettaisiin jonkinlainen hintalappu, jos kaupunkipuisto ollaan halkaisemassa ja tuhoamassa.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Jos virkamiehet ovat selvittäneet vaihtoehtoja, niin ymmärtääkseni hyvä hallintotapa edellyttää, että virkamiehet esittävät ne vaihtoehdot päätöksentekijöillä. Jos ne ovat olemassa, minkä takia niitä ei esitetä valtuustolle? Oletan, että sen takia, että niitä ei ole olemassa tai että niiden tulokset ovat niin huonot, että ne eivät puolla tätä nyt käsittelyssä olevaa esitystä. Kun kritiikki on täällä toistuvasti koskenut sitä, että tämä niin sanottu tiedelinja 506 on ainoa, josta meille on tänään esitetty nämä matka-aikavertailut, vaikka tuo liikenneväylä tulisi palvelemaan monia muita linjoja, niin ei tämä apulaiskaupunginjohtajan vastaus siitä, että 506:n osalta on laskettu jotain, todellakaan riitä vastaukseksi siihen kritiikkiin, että matka-aikavertailut ovat yksipuolisia ja perustuvat puutteellisiin vaihtoehtojen tarkasteluihin.

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa puheenjohtaja.

Näiden vertailujen, jotka kuten sanottu on tehty nyt asukkaiden esitysten mukaisesti, osalta on tehty todella nopeaa työtä, ja siinä mielessä on mielestäni oikeutettua, että virkamiehet ovat hieman varovaisia vetämään johtopäätöksiä, mutta mikään ei muuta sitä johtopäätöstä, että esitetty kaava olisi yhä perusteltu. Katsotaanpas nyt tätä tänään saamaani, myös minun samaa, kuvaa joka perustuu yksinomaan tiedelinjan ja bussivaihtoehdon arvioon, joka Matti Kivelän ja Markku Granholmin toimesta on tehty. Tämä vaihtoehto on ratikka ja tiedebussi. Sen

6.6.2012

---

kulkumäärät ovat tässä, ja sitten tässä on nimetty noin leikkisästi vaihtoehto Hakaseksi tämä asukasvaihtoehto, ja niin kuin sanottu, tässä on vain yhtä linjaa tarkasteltu ja näin saatu sitten tuo äsken siteeraamaani yli 3 miljoonan vuotuisen tunnin ero tälle linjalle yksinomaan. Tämä on se, mikä tänään on tehty viime viikolla saatujen ehdotusten pohjalta, ja mielestäni on kohtuullista ymmärtää se, että joka päivä emme kokonaisvaltaisia, laajoja laskelmia pysty tekemään kaikista ehdotuksista. Vetoan myös siihen, että näitä vaihtoehtoja on vuonna 2009 käsitelty hyvin laajasti. Niitä on käsitelty ehkä 90-luvulla ja sitten yleiskaavassa -84 ja asemakaavassa -87.

Valtuutettu Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Halusin kysyä, että onko näissä vertailuissa otettu laajemmin ? taloudellinen hyöty mukaan? Onko esimerkiksi puistovaihtoehdolle asetettu minkäänlaista hintalappua, koska uusien puistojen perustaminen maksaa kymmeniä miljoonia euroja vähintään.

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä

Arvoisa valtuusto.

Meidän olemassa oleva asemakaavamme, joka sallii Pietarin Kalmin kadun kautta tehtävän joukkoliikennekadun. Mielestäni tämä vaihtoehto myös kokonaistaloudellisesti on olennaisesti puistoeuroillakin parempi, mutta niin kuin sanoin, tuo laskelma on ainoastaan tuosta liikennenopeudesta.

Valtuutettu Laine

Puheenjohtaja.

Täällä varmaan ei ole montaa, jotka ovat asuneet tällä alueella, ja on hyvä, että nyt tulee jonkun sellaisenkin mielipide, joka on asunut siellä. Minä todella asuin ensimmäiset 15 vuotta Kustaa Vaasan tien alkupäässä, siis Toukolanmäessä eli noin 100, 200 metriä tästä aiotusta bussiväylästä. Silloin Hämeentien ja Kustaa Vaasan tien kulmassa oli ala-asteen koulu, jota kävin. Todella mukava asuinpaikka. Sitten tuli iso silta, joka tarkoitti koulun purkamista ja paljon muuta lapsen kannalta tyhmää. Silti alue säilyi näinkin keskellä kaupunkia viihtyisänä ja on sitä

6.6.2012

---

vieläkin. Mutta jos joukkoliikennekatu siihen tulee, se todella tuhoaa sen alueen. Olen siellä juuri vähän aikaa sitten käynyt taas verestämässä muistojani siitä Toukolanmäestä, ja se on todella hieno alue. Kannattaisi käydä katsomassa, se on siirtolapuutarhoineen ja muineen Helsingin hienoimpia alueita, ja se pitäisi sellaisenaan säilyttää.

Jos laitetaan bussit ja tiet puistojen ja virkistysalueiden vastakohtaksi kiireen ja muutaman minuutin hyödyn takia, ollaan tuhoamassa hienoa Helsinkiä, ja en sitä stadilaisena Toukolan kundina missään tapauksessa hyväksy. Kannatan siis hylkäystä. Valtuutettu Rautavalle voisi sen verran sanoa, että jos lukee noita kannanottoja, mitä on tullut nettiin, niin siellä on tämän yliopistoalueen uusi kannanotto, jossa sanotaan, että he hyväksyvät myös muut vaihtoehdot kuin tämän nyt esitellyssä olevan vaihtoehdon. Siellä on vähän muutettu kantaa tässä asiassa.

Kiitos.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kun täällä on puhuttu, että vaihtoehtoja ei ole selvitetty, niin tässäkin valtuustossakin istuu monta sellaista valtuutettua, joiden kanssa olemme tätä Vallilanlaakson asemakaavaa ja joukkoliikennekatua selvittäneet, ja 8 vuotta lautakunnassa olleena tiedän, että 8 vuotta tätä asiaa selvitettiin sinä aikana.

Ensimmäinen vaihe oli, kun tämä valtuusto hyväksyi ihan yksimielisesti Pietari Kalmin kadun jatkeen, joka tosiasiallisesti olisi halkaissut puiston. Se oli lähtökohta. Sen asemakaavan toteuttaminen oli silloin kaupunkisuunnittelulautakunnan ensimmäinen tehtävä, että katsottiin, millä tavalla se puisto siitä sitten halkeaa, kun Pietari Kalmin jatke suunnitellaan. Silloin lautakunta kyllä asukkaiden, Kumpulanlaakson, Kumpula-seuran ynnä muiden, myös yliopiston ja niin edelleen lukuisten asukkaiden kirjeiden ja kannanottojen perusteella kävi Kumpula-talossa pitkät keskustelut. Ainakin 3, 4 kertaa olemme siellä olleet ja kuunnelleet asukkaita, ja sen seurauksena itsekin vakuutuin siitä, että Pietari Kalmin tien jatke ei ole tarkoituksenmukainen. sen jälkeen tuli tämä sataradan käyttömahdollisuus, mitä myös silloin kumpulalaiset ja valtaosa yliopiston edustajista kannattivat. Kävimme myös siellä ja niin edelleen.

6.6.2012

Jos täällä nyt tämä valtuusto, että ei ole kuunneltu asukkaita, ei ole tehty selvityksiä, niin ainakin minä olen ollut mukana 8 vuotta tekemässä näitä selvityksiä, laskelmia ja niin edelleen. Tämä lautakunta on ollut suurin piirtein saman ajan, enkä kyllä muista kovin helposti sellaista kaavaa, jossa tätä aluetta ja asemakaavaa näin monipuolisesti olisi selvitetty.

Nyt, kun kuitenkin halusin vielä kerran käydä katsomassa, että millä tavalla tämä Kumpulanlaakson joukkoliikennekatu sitten kulkisi täällä, vaikka tietysti olen käynyt siellä aikaisemminkin. Minusta nyt kun katsoo tätä linjausta, jonka nykyinen lautakunta on tehnyt, niin jos pohtii vaihtoehtoja – minkälaisien vaihtoehtojen varassa Helsingin valtuusto ja helsinkiläiset ovat joutuneet omaa kaupunkiansa kehittämään – niin kyllä totuuden nimissä täytyy sanoa, että kyllä tämä vaihtoehto on kuitenkin erittäin kohtuullisen hyvä ajatellen sitä, että se on kuitenkin selkeä joukkoliikennekatu ja sinä se pysyy ja näin ollen aiheuttaa kuitenkin vähiten haittaa eikä mielestäni missään tapauksessa halkaise puistoa. Se kulkee puiston vieritse, mutta Pietari Kalmin katu olisi todella halkaissut puiston. Sen tyyppistä rehellisyyttä minäkin kyllä kaipaen keskusteluun.

Valtuutettu Urho

Arvoisa puheenjohtaja.

Ihailuni Maija Anttilalle, joka jaksoi kerrata tämän usealla valtuustokaudella käydyn hankkeen käsittelyn. Siis lähtökohtahan tässä on se, että miten joukkoliikenteellä päästään mahdollisimman sujuvasti ja vähiten haittaa aiheuttavaa reittiä Pasilan asemalta Kumpulan kampukselle ja siitä rantaa pitkin sitten Viikkiin julkisella liikenteellä. Tätä tietä selvitetiin tosi monella vaihtoehdolla, ja 2009 kaupunginhallituksessa oli useampia vaihtoehtoja, Koskelantie ja tämä Pietari Kalmin tie, joka sitten hylättiin ja päätettiin, että tämän rantaradan päälle voisi tulla joukkoliikennetie. Ei siis niin, että tulee katu ja tulee vilkas ja tulee uhka tai halkaistaan, vaan silloin se katsottiin parhaaksi vaihtoehdoksi, ja muistaakseni kyllä demokraattisesti on käsitelty eri elimissä eri vaihtoehdot ja päädytty tähän vaihtoehtoon, josta nyt ollaan vain päättämässä, että saisimme tämän jatkoon. Julkinen liikenne tarvitsee Pasilan asemalta yhteyden Kumpulaan ja siitä edelleen Viikkiin itään, ja tämän on nyt se vaihtoehto, joka on parhaaksi todettu.

6.6.2012

Valtuutettu Valokainen (vastauspuheenvuoro)

Vielä ihan lyhykäisyydessään. Edelleen valtuutetut unohtavat sen, mitä itse kansa tahtoo. On turha puhua demokratiasta. Sitten Maija Anttilalle. Tämä tiehanke menee keskeltä puistoa. Riittää pieni kävely ja perehtyminen asiaan.

Kiitos.

Valtuutettu Kanerva

Arvoisa puheenjohtaja.

Vaikka en kannatakaan Kati Peltolan hylkäyksen perusteita, niin kysyisin, hyvät valtuutetut, että mitä me menetämme, jos tämä asia pannaan vielä kerran uusiksi? Me menetämme aikaa ja rahaa, ei mitään muuta, ja sitähan meillä on

Valtuuston I varapuheenjohtaja Bogomoloff

Arvoisa puheenjohtaja.

Käydyn keskustelun pituudesta päätellen ainakin aikaa on. Täällä on kyllä mielenkiintoista seurata tätä sekä tuolta yläpulpetista että täältä vähän alempaakin. Halusin vain kertoa, että omasta mielestäni tämä suunnitelma on sellainen, että se voidaan hyvinkin täällä hyväksyä.

Ledamoten Wallgren

Bästa fullmäktige.

Mari Holopainen har fäst vår uppmärksamhet vid det att vi får information sent. Jag hör till den som har bidragit till att vi har fått information sent. Jag har idag haft intensiv kontakt med Penttiläs ? med stadsplaneringskontoret och bett att få uppgifter som reaktion på den lobbyverksamhet jag har blivit utsatt för, bland annat under ?, ordentliga. Olli Hakanen har haft kontakt med mig och jag har bett att få sedan av Penttiläs ?, hans underhuggares svar på de här siffrorna och så har jag fått svar. De svaren jag har fått är inte det att stadsplaneringskontoret vet allt och kan allt och är helt säker på sin sak. Det här är inte en sådan sak som är så här definitivt och alla synvinklar är beaktade, men jag har fått idag, också har jag skriftligt

6.6.2012

---

under föredragen och under diskussionens gång, har vi fått ny information om hur våra experter på stadsplaneringskontoret bedömer de trafikfördelar och möjligheter som ges av de nya förslag som aktiva medborgare har tagit fram, och jag tycker siffrorna är övertygande. Jag tycker det fortfarande verkar mycket, mycket troligt att de här trafikföljderna är stora, jag kommer att rösta för det här projektet som jag nu imorse var mycket skeptisk till.

Så det var det, men jag vill säga en annan sak...mielestäni tässä meidän keskusteluissa on pieni tällainen ongelma, että kun me haluamme puolustella omia kantojamme, mikä on hyvä, niin tässä vähän tulee sellainen mustavalkoinen asetelma, että ”minä tiedän varmasti, että tämä on hyvä ja minä tiedän varmasti että tämä on huono”, kun tosiasiaa aika moni meistä salissa, ainakin minä, näkee tässä epävarmuutta. Nämä ovat ? kantoja joita tulen kannattamaan eli tätä esitystä. Sitä ei ole tutkittu kaikkien virkamiesten mielestäni niin hyvin kuin olisi voinut tutkia. Vastaavasti katson, että liioitellaan tätä kritiikkiä tätä kaavaa vastaan.

Haluaisin nostaa katseen vähän kauemmaksi. Kaikki kannattavat hyvää joukkoliikennettä. Kaikki näkevät sen kehittämisen ja yksityisautoilun rajoittamisen tärkeänä, mutta kyllä minä olen hyvin pettynyt siihen aukkoon, jonka näen avautuvan tämän yleisen joukkoliikennekannatuksen ja autoilun vastaisuuden välillä, ja kun esitin valtuustolle, että tehdään sellainen suunnitelma, että vähennetään autoilua Helsingissä 95 % nykyistä, niin tätä ei otettu vakavasti. Väitän, että tarvitaan vakava keskustelu siitä, miten me radikaalisti vähennämme autoilua tässä kaupungissa. Se asia ei tällaisilla kaavoilla, vaan se ratkeaa radikaalilla, uudella ajattelulla näistä asioista, ja siihen meidän pitää herätä. Ellei 95 %, niin puolet ainakin, ja aika nopeasti. Siis tämä autoiluhan on jättäjäismäinen ongelma tässä kaupungissa, ja tämä asia pitäisi kuntoon eikä piilottaa tai hämätä ihmisiä ja itseämme ehkä ennen kaikkea sillä, että nyt tällä kaavalla otetaan joku radikaali kanta joukkoliikenteen kehittämiseen ja autoilun vähentämiseen.

Kiitos.

Valtuutettu Kanerva (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Wallgren yleisti, että kaikki kannattavan yksityisautoilun vähentämistä. Ei saa yleistää, minä en kannata, minä kannatan yksityisautoilua.

6.6.2012

Valtuutettu Sademies (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Tässä Wallgren peräänkuulutti uutta ajattelua. Kun katsoo tätä karttaa, niin eihän tuo ole kuin muutaman kilometrin pätkä, mihin tuota hommaa aiotaan. Kyllä ylioppilaat, terveet nuoret ihmiset voivat sen kävellä tai ajaa polkupyörällä. Ei siinä tarvita minkäänkokoista joukkoliikennettä. Bussi, hissi ja vessa turmelevat terveyden, kävelkoot ja ajakoot pyörällä, pysyvät nuoret terveinä ja jaksavat opiskella, kun aivot saavat happea.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Apulaiskaupunginjohtaja Penttilä kertoi, että virkamiesten on ollut vaikea ehtiä tehdä vertailuja. Epäilemättä, jos se aloitetaan tänään iltapäivällä, mutta nämä ehdotukset siitä, että mitä asioita pitäisi vertailla, tehtiin jo ennen joulukuun valtuuston käsittelyä. Valtuustolle ei esitetty joulukuussa niitä vertailuja, mitä täällä vaadittiin. Sen valtuuston päätöksen jälkeen, kun ELY-keskus teki tämän oikaisuvaatimuksen, on vertailuja uudelleen vaadittu, usean kuukauden ajan. Kyllä tässä ajassa olisi pitänyt pystyä esittämään valtuuston päätösasiakirjaan ne tiedot, jotka koskevat vaihtoehtoja.

Matka-aikavertailujen osalta keskeinen kritiikkihän on tänään ja aikaisemmin tämän kokouksen valmistelun yhteydessä koskenut sitä, että vertailu matka-ajasta on tehty vain tuon yhden 506-linjan osalta, linjan jonka merkitys länsimetron valmistuessa vähenee oleellisesti ja joka on vain pieni osa tätä liikenne väylää tulevaisuudessa mahdollisesti kulkevia bussilinjastoja. Silloin ei ole minun mielestäni kovin asiallista edes yrittää kuitata tätä vaihtoehtojen tarvetta esittämällä vain pintapuolinen vertailu puutteellisine lähtökohtaolettamuksineen tuosta yhdestä linjasta, kun liikennevirtojen kannalta paljon oleellisempi ja isompi kysymys on Kalasatama-Pasila-reitistö tai Lahdenväylän päästä sieltä Arabian suunnasta Pasilaan suuntautuva liikenne.

Lopuksi tästä ELY-keskuksen oikaisuvaatimuksesta. Sen keskeinen perustehan koskee kaavan ristiriitaa yleiskaavan kanssa. Vallilanlaakso merkittiin 2003 yleiskaavaan kaupunkipuistoksi. Pidän itsestään selvänä, että tuo päätös, joka on siis monella tavalla dokumentoitu siihen

6.6.2012

---

esittelytekstiin ja perusteluihin ja kuvailtu, mitä se tarkoittaa, on kokonaisuus, jota ei voi mitätöidä sillä, jos joku on löytänyt kaavakartasta joidenkin parin sanan välillä jotakin ristiriitaisuutta. Jokainen oikeusistuon tulee arvioimaan, mitä valtuusto on silloin tarkoittanut, ja lukemaan sen esittelytekstin, ja sen esittelytekstin perusteella valtuustolla ei ole ollut pienintäkään ajatusta, että Vallilanlaakson läpi vedettäisiin Helsingin poikittaisen joukkoliikenteen runkoväylä.

Ledamoten Wallgren (replik)

Puheenjohtaja.

Hakaselle ihan lyhyesti. Ainakin osittain siis näitä vertailuja, mitä on tehty tässä viime päivien aikana, ei ole voitu tehdä joulukuussa eikä edes viime kuussa, koska siinä on vertailtu esityksiä, jotka on tullut aktiivisten ja paneutuvien kansalaisten toimesta ihan viime päivinä. Se, että valtuutettu Wallgren ja ehkä muutkin ovat pyytäneet tätä vertailua tähän kokoukseen, on mielestäni myös perusteltua, mutta virastossa ei voida tehdä niitä vertailuja aiemmin, kun sitä esitystä ei ollut aiemmin. Ainakin osittain tämä vertailujen tuominen lyhyellä aikavälillä on ollut ainoa vaihtoehto.

200 §

Esityslistan asia nro 11

LAUTTASAAREN TONTTIEN 31134/7 JA 8 ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (NRO 12022)

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Tässä Lauttasaaren Vattuniemen asemakaavan muutosesityksessä on kysymys ongelmasta, joka on täällä ollut aiemminkin esillä. Lauttasaari-seura ja eräät asukkaat arvostelevat tätä lausunnoissaan siitä, että rakennetaan liian massiivista ja korkeaa. Rakennusoikeutta esitetään heidän mielestään liikaa. Tässä Lauttasaari-seuran lausunnossa kannetaan huolta myös palvelujen vähäisyydestä ja työpaikkojen väheneemisestä. Esitän, että valtuusto palauttaa kaavan uudelleen valmisteltavaksi niin, että rakennusoikeutta vähennetään nyt esitetystä.

6.6.2012

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

En kannata Hakasen palautusehdotusta, mutta todella Vattuniemi on hyvin tiuhaan rakennettu, ja sieltä ovat kaikki työpaikat todella kadonneet ja kaikki talot ovat asuintaloja, mutta olen huomannut, että ne ihmiset jotka siellä asuvat ovat hyvin tyytyväisiä siihen miljööseen. Me vain tarvitsemme nyt sinne paremmat palvelut ja etenkin päiväkotipaikkoja.

Valtuutettu Karhu

Kiitos.

Minäkään en kannata palautusta tässä tapauksessakaan kahden talon kokoisesta kaavasta, mikä johtaakin ajatukset siihen koko Lauttasaaren tai Vattuniemen kaavoitukseen ongelmaan. Se on tehty näin pitkin tontti tontilta. Yhdyn edellisiin puhujiin siinä, että sikäli mikäli vain on tulevaisuudessa mahdollisuutta miettiä uudestaan tätä Lauttasaaren alueen palveluverkkoa erityisesti päivähoitopaikkojen osalta, niin se olisi todella suotavaa.

Ledamoten Björnberg-Enckell

Tack, ordförande.

Ihan samaa asiaa, en myöskään kannata tässä tätä palautusta, mutta olen jo ajat sitten korostanut sitä, että kun Lauttasaarta ja varsinkin tätä Vattuniemeä suunnitellaan, niin kyllä siellä pitäisi jossain vaiheessa ottaa huomioon nyt se palveluiden tarve päiväkotipaikoista puhumattaakaan sekä på svenska että på finska. Myös kielikylpypaikkoja sinne tarvittaisiin, mutta kyllä siellä koulutkin alkavat olla aika täysiä. Silloin, kun tämä täydennysrakentaminen saa näin suuren mittakaavan kuin mitä Lauttasaarella on tapahtunut, niin on erittäin tärkeää, että nämä palvelurakenteet pysyvät perässä ja ne jollain lailla olisivat osana tätä suunnitteluprosessia, koska helposti käy niin, että sitten kun joudutaan ratkaisemaan näitä asioita, niin niistä tulee kalliita ratkaisuja, kun pitää polkaista ne päiväkodit ja parakit sinne pihalle.

Kiitos.

6.6.2012

Valtuutettu Urho

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun Vattuniemeä ruvettiin kaavoittamaan 20 vuotta sitten tiiviiseen asumiseen ja teollisuustaloja hävittäen, se lähti yksityisten tonttien osalta yksittäisinä palasina, enkä muista kyllä silloin ymmärrystä näille korkeille taloille, että sitä olisi vastustanut kukaan muu kuin Kimmo Helistö.

Välihuuto!

Sinä vastustit korkeiden talojen rakentamista, ja olimme samaa mieltä siitä, että rannalle pitää tulla matalat, ja merimiesammattikoulun tontin kaavoituksesta kävimme kiivaan, ja kaikki muut olivat sitä...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Aivan, olemme sen naapuritontilla. Nyt nämä rakennukset ovat vieläkin korkeampia ja siinä vieläkin enemmän poistetaan työpaikkoja. En minä vastusta sitä, että sinne tulee hyviä asuntoja ja tyytyväisiä asukkaita, yhdyn vain aiempiin käsityksiin siitä, että palvelujen pitää tulla mukana, mutta todellakin silloin Vattuniemen kaavaa tehtäessä muistan keskustelut, ja kaikki olivat silloin sitä mieltä, että sinne mahtuu näin paljon ja yhä enemmänkin. Jopa sitä viereistä tonttia korotettiin yksi kerros. Silloin kaavaa hyväksyttäessä annettiin mahdollisuus korottaa kerroksella. Nämä ovat tosi korkeita taloja tiiviisti rakennettuun yhteisöön.

Valtuutettu Helistö (vastauspuheenvuoro)

Tuli niin yllättävä kommentti tuossa äsken, että oikein ihmettelin, mutta siinä saattaa olla tietty totuus tuossa Urhon puheenvuorossa siinä mielessä, että minä olen todennäköisesti vastustanut jonkun mielenkiintoisen teollisuusrakentamisen purkamista, mutta en ole vastustanut korkeaa rakentamista vaan huonoa kaupunkisuunnittelua.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

6.6.2012

Näin kaupunkisuunnittelulautakunnan puolesta olen pahoillani tästä kaavasta ja monesta aikaisemmastakin kaavasta. En sen takia, että vastustaisin sitä, että Vattuniemen alue muutetaan pikkuhiljaa asuin-alueeksi, tai sitäkään että se kaavoitetaan näin tehokkaasti. Se on minusta ihan perusteltua. Mutta tämä on eräänlainen menetetty mahdollisuus. Sitä on nyt kaavoitettu tontti tontilta, niin koskaan ei ole tullut sellaista järkevää yleisnäkemyistä. Jos tämä koko alue olisi kaavoitettu puhtaalta pöydältä, siitä olisi voitu tehdä mielenkiintoinen ja upea, vähän samanlainen kuin on tuolla kantakaupungin puolella. Tämähän on lähes kantakaupungin tehokkuutta, mutta kovin lähiön näköistä ja aivan tarpeettomasti.

Valtuutettu Kanerva

Arvoisa puheenjohtaja.

50 vuotta Lauttasaassa asuneena halusin yhtyä siihen, mitä Soininvaara sanoi. Entinen teollisuusalue siellä Vattuniemessä on liikarakentamista, slummiutumassa.

202 §

Esityslistan asia nro 13

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN ORGANISAATION UUDISTAMINEN

Apulaiskaupunginjohtaja Rätty

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut

Iltahan alkaa olla pitkällä, mutta ? sana tästä esityksestä. Tausta tälle uudistukselle lähtee siitä valtuustokeskustelusta, joka viime syksynä käytiin, ja ne tausta-asiat eli väestön ikääntyminen, huoltosuhteen muuttuminen, henkilöstön saatavuuden heikkeneminen ja asiakkaiden valinnanvapauden lisääntyminen ovat kaikkien tiedossa hyvin. Kaupunginvaltuustohan teki päätöksen 30.11.2011 näistä periaatteista, millä sosiaali- ja terveystoimi uudistetaan, ja se päätti silloin näistä raameista, jotka tässä lyhyesti käyn läpi. Ne raamit olivat asiakaslähtöisyys, asiakkaiden ja asukkaiden kuuleminen, se että hoitoketjut saateetaan sujuviksi, henkilöstöllä on uudistuksessa keskeinen rooli, henkilös-

6.6.2012

---

tä tuetaan kulttuurien yhteensovittamisessa, uusia hallinnon tasoja ei muodosteta ja että ruotsinkielisten asiakkaiden ja potilaiden palvelut otetaan huomioon. Silloin viime syksynä valtuusto päätti siitä, että sosiaali- ja terveystoimi yhdistetään yhdeksi virastoksi ja lasten päivähoito muodostaa toisen viraston sosiaali- ja terveystoimea johtavan apulaiskaupunginjohtajan alle ja molemmille muodostetaan omat lautakunnat.

Edelleen nämä lähtökohdat sen muutoksen suunnittelussa lähtevät sieltä kaupunginvaltuuston strategiasta, jossa painotetaan terveyserojen kaventamista ja myös sitä, että saadaan sieltä hallinnosta osoitettua voimavaroja sinne asiakaspalveluun ja asiakasrajapintaan. Sen lisäksi tässä lasten päivähoiton kokonaisuudessa, johon palaan myöhemmin sitten omassa esityksessä uudelleen, kun pääsemme sinne varhaiskasvatuksen johtosääntöön lasten päivähoiton yhteistyörakenteista.

Arvoisat valtuutetut.

Tässä on kuvattuna se johtosääntö kuvana, mistä tänään päätetään. Tänään valtuuston esittelyssä on sosiaali- ja terveysviraston johtosääntö, joka siis on raami sille virastolle, joka tulee sitten 1.1.2013 aloittamaan. Siitä, miten ne toiminnot sitten näiden osastojen sisällä tullaan järjestämään, päätetään sitten erikseen myöhemmin. Tänään esitettävässä johtosäännössä otetaan kantaa siihen, mitkä nykyiset toiminnot kuuluvat mihinkin osastoon. Tässä esitetään muodostettavaksi kuusi osastoa, joista kolme on toiminnallista osastoa, perhe- ja sosiaalipalveluiden osasto, terveys- ja päihdepalveluiden osasto, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden osasto, ja sen lisäksi kolme hallinnollista osastoa, joista yksi on henkilöstö- ja kehittämisspalvelut, talous- ja tukipalvelut, tietohallinto- ja viestintäpalvelut. Sen lisäksi esitetään, että sosiaali- ja terveyslautakunta on nimeltään se lautakunta, joka tätä johtaa, ja sillä on kolme muutoksenhakujaostoa, jotka keskittyvät vain yksilöhuollon muutoksen hakuihin. Tätä kokonaisuutta sitten virastotasolla johtaa virastopäällikkö.

Tässä vielä kuvana kerrottuna se, mitä nykyisiä toimintoja näihin kolmeen toiminnalliseen osastoon on suunniteltu laitettavaksi, ja korostan nimenomaan sitä, että tästä alarakenteesta eli tästä toimisto- ja yksikötason rakenteesta päätetään sitten erikseen tämän johtosäännön hyväksymisen jälkeen. Sinne perhe- ja sosiaalipalveluiden osastoon esitetään neuvolatoiminnan kokonaisuutta sekä nykyisten lapsiperheiden palveluiden kokonaisuutta sekä vammaisten palveluita, vammaisten sosiaalipalveluita ja vammaisneuvolaa. Sen lisäksi aikuisten sosiaalipalveluita, joihin kuuluu toimeentulotuki- ja työllisyyspalvelut sekä vastaanottokeskustoimintaa.

6.6.2012

Sitten tämä terveys- ja päihdepalveluiden osasto koostuu meidän nykyisten terveysasemien toiminnasta sekä erikoissairaanhoidosta ja kaikista meidän päivystystoiminnoista. Sen lisäksi myös päihdetyö ja psykiatria on koottu tähän osastoon, ja tästä valtuuston keskustelussa silloin viime syksynä kirjattiin erityinen toive siitä, että päihde- ja mielen-terveystyö olisi samassa osastossa. Täällä viimeisessä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden osastossa olisi kotihoito, kaupunginsairaaloiden vuodeosastotoimintaa ja vanhusten sosiaalipalvelut nykyisestä sosiaalivirastosta kokonaisuudessaan.

Arvoisat valtuutetut.

Tässä lyhyesti esitettynä se, miten johtosääntö on koostettu ja mitkä asiat sinne johtosääntöön on kirjattu ja miten tämä osastorakenne on suunniteltu. Se, mitä vielä ehkä korostan, on se, että tämä johtosääntö antaa ne osastotasoiset raamit sille, miten sitten sitä jatkotyötä tehdään.

Valtuutettu Karhuvaara

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja ja muut valtuutetut.

Tämä on äärimmäisen mielenkiintoinen kokonaisuus, ja mielestäni tässä työryhmä ja kaikki nämä keskustelut ovat johtaneet yllättävänkin loogisesti toimivan näköiseen organisaatioon. Nimenomaan tämä ennaltaehkäisyvelvoite ja rahaohjaus, vahvat osaamisklusterit ja tietotekniikkakehitys ovat mielestäni mahdollisia järjestää tässä organisaatiossa äärimmäisen hyvin. Asiakaslähtöisyyden toivoisin todellakin tarkoittavan nimenomaan käyttäjänäkökulmaa ja niitä palvelukokemuksia, mitä yksittäisellä asukkaalla terveydenhuollosta tulee seuraavaksi olemaan. En toivoisi sen tarkoittavan työaikoja, henkilöstön ammattiyhdistysetuja, prosessilähtöisyyksiä tai organisaatiolähtöisiä toimintatapoja vaan nimenomaan oikea-aikaisuutta, riittävyttä, tavoitteellista ja mitattavaa palvelua. Siihen uskon tällä organisaatiolla myös päästävän.

Uskon, että tämä lisää myös moniammatillisuutta, jossa toivottavasti ymmärretään se, että siinä ei kukaan tee toisensa töitä vaan nimenomaan toisiaan täydentävää ja vahvistavaa ammattiosaamista yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Itse pelkään vain yhtä asiaa, ja se on erikoissairaanhoidon asema tässä järjestelmässä: miten me pystymme takaamaan sinne aidosti osaava henkilökunta ja myös yhteistyö sitten tähän perusterveydenhuoltoon. Koko tämän perusterveydenhoidon toiminnan pitäisi pystyä perustumaan terveyshyötyyn, toiminnan koh-

6.6.2012

---

distamiseen hyötynäkökulmasta, esteettömyyteen, joka tarkoittaa myös muuta toimintaa kuin netin kautta tapahtuvaa yhteydenottoa. Toivoisin tässä yhteydessä näkeväni myös enemmän matalan kynnyksen yhteydenottoaikoja.

Jatkohoidossa ja hoitoketjujen sujuvoittamisessa uskon tällä organisaatiossa päästävän siihen, että voimme laatia selkeät potilas- ja asiakasprofiilit ja ohjata heidät myös sitten näiden eri järjestelmien piiriin paitsi organisaation omien ja tilojen omien mahdollisuuksien puitteissa myös näiden asiakkaiden omien profiilien puitteissa. Yhtenä tavoitteenahan tässä oli tämä terveyserojen vähentäminen sivulla 16 ja nuorison ulkopuolisuus ja nimenomaan nämä koulu- ja opiskeluongelmaiset väliinpuutajat. Toivoisinkin, että tällä organisaatiolla saataisiin nostettua koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto sille tasolle, että se ottaisi aidosti kopin kaikista nuorista. Teenkin ponnen, missä toivon, että kaupunki perustaisi miesklinikan. Se ponsi näkyy siellä teidän koneella.

Kiitos.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Selvä, ajattelin, että aika loppui kesken.

Hyväksyessään sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että kirjattujen tavoitteiden, terveyserojen kaventaminen ja nuorten miesten syrjäytymisen ehkäisy, mukaista toimintaa suunniteltaessa selvitetään pikaisesti miesklinikan perustamisen tarve keskeisten kulkuyhteyksien varrella sijaitsevien terveysaseman yhteyteen.

Kiitos.

Valtuutettu Ojala

Kiitoksia, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Meillä on todella mittava urakka alkuvaiheessa edelleenkin voidaan sanoa. Tässä on kyseessä todella kahden näin merkittävän viraston yhdistäminen ja uuden työpaikkailmaston ja kulttuurin luominen. Se on pitkä prosessi, ja joka tapauksessa me olemme nyt tärkeässä vaiheessa. Me luomme nyt, ja niin kuin apulaiskaupunginjohtaja totesi, johtosääntö antaa tietyn raamin sille, miten toimintoja voidaan sitten jatkossa kehittää. Tämä hanke on mielestäni edennyt paljon paremmin kuin

6.6.2012

---

mitä kuvittelin silloin, kun hyväksyimme tämän yhdistämisaikataulun. Silloin olin aika huolissani tästä aikataulusta, ja vaikka edelleen olen samaa mieltä siitä, että se on varsin kireä, kuitenkin uskon, että voimme sillä tavalla turvallisesti suuntautua ensi vuoden alkuun, jolloin virasto sitten virallisesti käynnistyy.

Nyt on istuttu erilaisissa työryhmissä, myös poliittikotyöryhmissä. Itsekin olen ollut seurantaryhmässä mukana. Keskihoitoa on koulutettu, asukkaita on kuultu muutamissa asukasfoorumeissa, on ollut erilaisia sidosryhmätapaamisia, joissa sidosryhmiä on informoitu ja tietenkin henkilöstöä ja suurta yleisöä on informoitu netin kautta, mutta sanoisin kuitenkin, että monilla on tietysti vielä mielessä se, että miten se oma tehtävä ja toiminta-alue sitten toteutuu ensi vuoden alussa. Henkilöstösuunnittelu on ymmärtääkseni vasta käynnistymässä. Mutta mielestäni tässä johtosäännössä on nyt onnistuttu hyvin näiden varsinaisten toimintojen, siis terveydenhuollon ja sosiaalihuollon, osalta.

Nämä kaikki kolme osastoa muodostuvat siten, että kaikissa kolmessa osastossa on molempien nykyisten virastojen toimintoja, ja itse pidän sitä hyvin tärkeänä, koska jos me olisimme tehneet tänne sisään sellaisia puhtaita terveysosastoja tai puhtaita sosiaaliosastoja, niin varmaan tästä muutosprosessista olisi menetetty jotakin. Huolenaiheita henkilöstöllä siis on edelleenkin, ja tiedän, että esimerkiksi päihdepuolella pohditaan ja sieltä olemme viestejä saaneet, mutta näen, että nyt kun olemme tänään hyväksyneet tämän johtosäännön, varsinaisten toimintojen suunnittelu saa hyvän vauhdin, ja sillä tavoin uskon, että voimme aika luottavaisin mielin mennä eteenpäin. Tässä olennaista on tietysti se, miten me huolehdimme kunnollisesta palveluohjauksesta, siitä että meille ei jää näitä väliinpuotoajia – näissä esiselvityksissä on käynyt ilmi, että nykyjärjestelmässä on paljon väliinpuotoajia, jotka jäävät palvelujen ulkopuolella – ja sitten toisaalta, että miten ihmisiä ei työnnetä luukulta luukulle, vaan että palveluohjaus toteutuu kaikissa pisteissä siten, että jos ei kyseinen piste pysty antamaan sitä palvelua, niin ainakin sieltä selkeästi pystytään sitten neuvomaan, mikä on se oikea paikka, ja sillä tavalla otetaan vastuuta näistä palveluista.

Ensi vuonna on tärkeää, että jatketaan tätä koulutusta, ja korostaisin, että erityisesti lähiesimiesten koulutus pitäisi olla ensi vuoden ohjelmassa, ja siihen tarvitaan myös ehdottomasti sitten määrärahoja, jotta voidaan viedä tätä muutosprosessia eteenpäin. Lähes 16 000 työntekijää – se on Suomen suurin työyksikkö, ja siinä mielessä me emme saa epäonnistua tässä prosessissa.

6.6.2012

Valtuutettu Ingervo

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Olen iloinen, että viimeinenkin sosiaali- ja terveystoimi ovat yhdistymässä, ja tavoitteena on saada sosiaali- ja terveystoimet toimivammaksi kuin nykyään. On tärkeää, että alkuvaiheeseen ei unohdeta yhteistyötä muiden hallintokuntien ja virastojen kanssa. Esimerkiksi opetusvirasto, nuorisotoimi, kiinteistöpuoli, kaupunkisuunnittelu ja esimerkiksi koulupudokkuus ovat sellaisia asioita, joissa yhteistyötä täytyy vielä tiivistää, ettei jäädä oman sektorin kanssa sitten vain touhuamaan edes alkuvaiheessa pelkästään.

Resurssit eivät saa valua hallintorakenteisiin. Saman ydinprosessin ehkäisevän ja korjaavan työn johtamisen pitää olla samassa osastossa osaoptimoinnin pienentämiseksi. Jatkovalmisteluissa olympiarengasmainen organisaatiomalli tukisi tätä parhaiten. Organisaatio on sitä, miten palvelut on järjestetty, ja asiakkaan ei tarvitse etukäteen tietää, mitä palveluja tai hoitoketjuja tarvitsee. Ytimessä on toivon mukaan ja uskonkin olevan ennaltaehkäisy ja avun ajoissa saaminen. Korjaava työ ei saa syödä ennaltaehkäisyn voimavaroja varsinkaan elämän alkutai-paleella.

Vanhusten ja vammaisten palvelujen tulevaisuus näyttää uudistuksessa hyvältä. Kotiin tarjottavien avo- ja laitospalvelujen yhteistyönä tulee kuitenkin mahdollisesti myös miettiä, miten resursseja suunnataan vanhusten määrän kasvaessa. Sen sijaan olen pettynyt tässä pohjaesityksessä olevaan uudistukseen lasten ja nuorten tilanteen suhteen, ja olen erittäin huolissani siitä, että he ovat vaarassa jäädä jalkoihin, jos nämä rajapinnat muodostuvat nimenomaan lasten- ja nuorten palvelujen ydinprosessien kohdalla, niin kuin tässä näyttää käyvän. Siitä tulee paljon ongelmia. Nuorisotakuuhan velvoittaa ehkäisemään nuorten si-vuunjäämiskehitystä, josta olemme kaikki varmasti paljon jo kuulleet. Esimerkiksi päihdetyö, lastensuojelu ja mielenterveysasiat ovat aika kiistatta aika tiivis kimppu ainakin lastensuojelun näkökulmasta, vaikka tiedänkin, että kaikilla päihde- tai mielenterveysongelmallisilla ei ole lapsia tai lastensuojeluun liittyviä tilanteita.

Tässä olisi tärkeää, että avopalveluja pystytään oikeasti vahvistamaan eikä ainakaan heikentämään. Tämä K18-ikäraja on sellainen, mikä minua huolestuttaa, ja haluan tässä puheenvuorossa rummuttaa ikärajan joustavuuden puolesta varsinkin, kun emme ole tekemässä elämänta-kaarimalliin perustuvaa organisaatorakennetta, mikä meillä tällä hetkel-lä on. Siksi on erittäin tärkeää, että tällaisia nuorille suunnattuja esi-merkiksi päihdepalveluja ei missään nimessä jatkossa järjestetä niin,

6.6.2012

---

että se ikäraja tekee sen, että 17-vuotias odottaa täyttävänsä 18 ja joutuu sitten aikuisille suunnattujen palvelujen putkeen. Näin ei saa käydä. Teen siksi ponnin:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että lasten ja nuorten palveluissa pyritään jatkamaan joustavia ikärajoja ja lähetteetömiä matalan kynnyksen palveluja erityisten nuorten päihdepalveluissa ja hoidossa.

Siis jatkamaan sitä, mikä toimii nykyään. Sitä, mikä ei toimi, ei tietenkään tarvitse jatkaa. Tämä 18 vuoden ikäraja on erittäin ongelmallinen, vaikka onkin täysi-ikäisyyden raja, lastensuojelun prosesseissa erityisesti. Lastensuojelun asiakkuudet jatkuvat kolmanteen polveen, ja niihin prosesseihin pitää päästä tällä organisaatiouudistuksella paremmin ja varmistaa apu ajoissa. Huoltajien mielenterveys- ja päihdeongelmat ovat keskeinen syy lastensuojelun sijoituksiin, ja päihdeongelmahoito ja -kuntoutus eivät ole vain terveydenhoitoa.

Tiedän, että minä olen tässä varmaan pienessä vähemmistössä, mutta haluan sittenkin tehdä tämän palautusesityksen siitäkin huolimatta, koska minä haluan nostaa nyt tämän lasten ja nuorten tilanteen tähän keskusteluun. Sen takia teen tämän. Kaupunginvaltuusto palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että päihde- ja mielenterveyspalvelut siirretään perhe- ja sosiaalipalveluiden osastoon lastensuojelutarpeen ennaltaehkäisyn vahvistamiseksi ja aikuissosiaalityön vaikuttavuuden turvaamiseksi. Nyt aikuissosiaalityön puolella ensimmäisessä osastossa on vain toimeentulo, ja se jää aika hampaattomasti kyllä silloin toimimaan, jos ei päihde- ja mielenterveysasiat ole siinä.

Valtuutettu Muurinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

On hyvä, että lopultakin Helsingin perinteinen virastojako sosiaali- ja terveystalvieluihin on päättymässä. Kun jatkossa virastoraja ei ole enää este nopeillekaan resurssien ohjausliikkeille, on todennäköistä, että kaupunkilaisten palvelujen tarpeeseen ja tarpeiden muutoksiin pystytään vastaamaan nykyistä paremmin ja kustannustehokkaammin. jatkossa sosiaali- ja terveystalvieluilta on yhteinen strategia, budjetti ja johto, joten kaupunkilaisten palvelujen saantia hankaloittavalla osaoptimoiminnille ei pitäisi olla sijaa. Tietysti tässä tarvitaan myös vahvaa yhteistä tahtoa.

6.6.2012

Helsingin sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistus on edennyt suoraviivaisesti ja hallitusti. Organisaation perusrakenne on saatu kasaan, ja minusta se näyttää pääasiassa onnistuneelta. Tämä varsinainen toimintojen yhteensovittaminen alkaa tästä johtosäännön hyväksymisestä, eli paljon on vielä työtä edessäpäinkin.

Vaikka olenkin pääasiassa tyytyväinen tähän organisaatioesitykseen, niin edelleenkin olen hieman tyytymätön näihin osastojen nimiin. Perhe- ja sosiaalipalvelut sekä terveys- ja päihdepalvelut jätän tässä rauhaan, vaikka nekään eivät ihan parhaita mahdollisia ole kuvaamaan nykyaikaiseen palvelukulttuuriin pyrkivän organisaation toimintaa. Sen sijaan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut -osaston nimeen esitän muutosta. Vammaispalvelut puhuttaessa korostettiin sitä, että vammaisilla pitää olla oikeus samoihin palveluihin kuin muillakin ihmisillä, ja siksi vammaispalvelut haluttiin siirtää pois vanhuspalveluiden, jotka osaston nimen vuoksi usein miellettiin pelkäksi hoivaksi, yhteydestä. Samalla tultiin kuitenkin sanoneeksi, että iäkkäät ihmiset voidaan rajata niin sanottujen normaalien palvelujen ulkopuolelle, mikä itse asiassa kuulosti ikäsyrynnältä.

Selkeä oletus on ollut, että iäkkäät ihmiset tarvitsevat vain hoivaa ja sairaalamaista hoitoa. Se on kuitenkin väärä tulkinta. Tässä on unohtunut se, että vain noin 10 % 75 vuotta täyttäneiden ikäluokasta saa ympärivuorokautista hoitoa hoitoyksiköissä. Iäkkäät ihmiset asuvat ja elävät kodeissaan ihan kuten muutkin ikäryhmät, joko omassa yksityisasunnossaan tai siinä vaiheessa, kun yksin asuminen ei onnistu, ympärivuorokautista valvontaa ja hoitoa tarjoavan palvelutalon tai vanhainkodin asunnossa. Kodeissa kuitenkin, eli nämäkin ovat jonkinlaisia kohteja.

Tämän kolmannen osaston nimessä oleva hoiva-termi ei kata kaikkia niitä palveluita, joita ikäihmiset tarvitsevat ja joita ikäihmisille nykyään on tarjolla. Sekä yksityisasunnossa asuvat että hoitoyksiköissä asuvat asiakkaat saavat tarpeensa mukaan sekä kodinhoidollisia palveluja että sairaanhoidollisia, kuntoutuksellisia ja lääketieteellisiä palveluita, ja näitä ei tämä hoiva-sana parhaiten kuvaa. Lisäksi osa nykyisistä vanhusten sosiaalipalveluista on enenevässä määrin ennaltaehkäiseviä avopalveluja, jotka eivät sisälly hoiva-termiin. Jotta sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluksi nimetty osasto kuvaisi nimensä puolesta nykyaikaista palvelukulttuuria, joka perustuu jonkin tyyppisessä kodissa asumiseen, teen vastaehdotuksen. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut -osaston nimi muutetaan sairaala-, kuntoutus- ja kotihoitopalvelut -osastoksi.

Kiitos.

6.6.2012

Valtuutettu Peltola

Hyvät ihmiset.

Kuntalaisten itsehallinto on keksitty, kun on huomattu, että ihmiset voisivat porukalla vastata heitä yhteisesti koskevista asioista. Siitä huolimatta Helsingissä ajaututaan kerta toisensa perään keskittämään päätöksentekoa mahdollisimman kauas niistä ihmisistä, joita päätökset koskevat. Sosiaali- ja terveyspalvelujen keskittäminen 13 hengen lautakunnalle ja 7 hengen viranhaltijajohdolle ei poista nykyistä palvelujen puutetta ja sekavuutta.

Olennaista on rakentaa sellaiset palveluyksiköt, joihin asukkaat osavat mennä ja joissa työntekijöillä on aikaa ja valtuudet ottaa asukkaat vastaan kokonaisina ihmisinä. Urakka on siis pitkälinen ja vaikea. Nykyorganisaatio on keskittynyt ihan liikaa lajittelemaan eri-ikäisiä ihmisiä heidän vaivojensa mukaisesti silloihin. Työntekijöitä prässätään pysymään tiukasti rajatuissa rooleissa ja ennen kaikkea budjetissa. Vanha ihminen ei pääse asumaan yhteisölliseen asumiseen, jos hänellä ei ole tarpeeksi huonouspisteitä. Huonouskaan ei auta päihderiippuvaista. Hän ei pääse katkaisuun silloin, kun olisi siihen valmis, ja katkaisun jälkeen joutuu palaamaan siihen ympäristöön, missä ei ole enenkään pysynyt kuivilla. Terveyspuolen jonoja yritetään hoitaa ohjaamalla potilaat yksityisiin palveluihin. Terveysasemien työ painottuu ihmisiin, joilla on monenlaisia elämänvaikeuksia. Lääkärit pakenevat selvästi rajattuihin erikoislääkäritehtäviin ja yksityiselle puolelle, jossa he voivat rajata myös potilaidensa määrän.

Näistä syistä vasemmiston valtuustoryhmä pitää ykkösasiana paikallisten sosiaali- ja terveysasemien perustamista. Kansanterveystyö ja sosiaalityö on järjestettävä niin, että ne tukevat toisiaan ja tukeutuvat myös palvelujen käyttäjien omaan asiantuntemukseen ja yhteistyöhön. Terveysasemien lääkäripulan yksi osatekijä on siinä, että ihmisten hoitaminen on paljon vaikeampaa kuin sairauksien. Sosiaali- ja terveysaseman pitääkin tarjota diagnoosien ja reseptien lisäksi myös sosiaaliohjausta ja sosiaalityötä sekä kotihoitoa ja vertaistukea. Silloin asukkaat saavat nykyistä paljon parempaa palvelua ja työntekijätkin onnistumisen iloa.

Mielenterveys- ja päihdeongelmat syntyvät pääosin ihmisyhteisöjen vuorovaikutuksen kehittymättömyydestä. Lääkkeillä tai yksittäisillä toimenpiteillä ei auteta ihmisiä, joiden arkielämä vilisee pettymyksiä ja torjuntaa. Kriisivaiheissa ja pitkittyneissä vaikeuksissa ihmiset tarvitsevat monipuolista sosiaali- ja terveydenhuollon tukea, mihin sosiaali- ja terveysasemille ei voi varata tarpeeksi osaamista. Sen takia ehdotan ta-

6.6.2012

---

voitteen mallia, jossa kaupungissa noin 100 000:ta asukasta kohti on rinnakkain sekä mielenterveystyön että päihdetyön keskuksia, jotka järjestävät monipuolista kuntoutusta ja uudistavat työtapojaan sopiviksi erilaisille ihmisille.

Päivystysten on pystyttävä ottamaan vastaan ja ohjaamaan huonosti voivat ihmiset heille sopivaan akuuttihoitoon mielenterveys- tai päihdekeskuksiin, jotka voivat sen jälkeen osoittaa suoria kuntoutusväyliä joko omassa keskuksessa tai helpommissa tapauksissa sosiaali- ja terveysasemilla. Sama rakennemalli sopisi myös perhekeskuksille, joiden tehtävä on tukea lapsiperheiden ja lasten ja nuorten sijaishuollon onnistumista erilaisissa kriisitilanteissa ja tarjota välineitä arkielämän hallintaa ja lasten ja nuorten kasvatukseen.

Puheenjohtaja.

Teen vielä vastaesityksen siitä, että sosiaali- ja terveysvirastoon perustetaan ainoastaan yksi hallinto-osasto niiden kolmen sijasta, jotka nyt on esityksessä.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa rouva puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Kun marraskuun 30. päivä viime vuonna rohkeasti päätimme yhdistää sosiaali- ja terveystoimen kaupungissamme, niin jäimme odottamaan, että mitä siitä oikein tulee ja onnistuukohan se, niin kuin Outi Ojalakin epäili, koska me molemmat olemme terveydenhuollon ammattilaisia. Nyt olemme jo hyväksymässä johtosäännön ja organisaatiouudistuksen, mutta paljon työtä on vielä jäljellä, kun kaikki tämä henkilöstö, joka meillä on, sijoitetaan oikeille paikoilleen. Voin vain onnitella apulaiskaupunginjohtaja Laura Rätystä, muutostiimiä, joka on ollut aivan erinomainen, ja poliittisia päättäjiä, joista on koostunut seurantaryhmä, tätä perusteellisesta työstä.

Minun mielestäni tämä organisaatiokaavio, jonka näette, on todella nerokas. Se nimittäin ei ole perinteinen, vaan se perustuu asiakasprosesseihin eli toimintoihin. Se on niin sanottu funktionaalinen organisaatio, ja sen vuoksi ihmettelen kovasti valtuutettu Ingervon halua siirtää tätä päihdepalvelua nyt sitten osittain tänne osastoon 1. Minä vastustan sitä ehdottomasti, koska päihdepalvelut ja mielenterveyspalvelut kuuluvat ilman muuta yhteen, ja sillä tavalla ne onnistuvat kaikista parhaiten.

6.6.2012

Toinen asia, joka mielestäni on hyvin tärkeää, on se, että nyt tämä vanhustenhoito ja sairaanhoito kaupunginsairaaloissa tulevat tähän osastoon 3. Haluankin kannattaa Seija Muurisen esitystä siitä, että vaihdetaan tämä osaston 3:n nimi kuten Muurinen sen esitti.

Sosiaali- ja terveyslautakunnassa tulee olemaan 13 jäsentä ja sitten on vielä 3 jaostoa. Lautakunnan tärkein tehtävä on huolehtia sovitun budjetin toteuttamisesta, ja kun palvelusetelikäytäntöä ei pystytty vakinaistamaan viime valtuustokokouksessa, niin lautakunta ei nyt voikaan määrätä näistä palveluseleleistä, missä niitä käytetään, kuinka suurina ne ovat, vaan tämä koekäyttö edelleen jatkuu. Toivottavasti se joskus vakinaistetaan, jotta lautakunta saa tämän tärkeän tehtävän.

3 kliinisen osaston lisäksi organisaatiossa tulee olemaan nämä 3 hallinto- ja tukipalveluosastoa, ja en ole samaa mieltä valtuutettu Peltolan kanssa siitä, että nämä pitäisi yhdistää, koska ne ovat niin erilaisia keskenään. Virastopäällikön virka pannaan ulkoiseen hakuun, ja jos talon sisältä löytyy joku niin nerokas ihminen – ja meidän mielestämme hyvä valtuustohan sen päättää – niin valitaan sitten talon sisältä, muuten sitten niitten hakijoiden joukosta. Osastopäällikkötasoisia henkilöitä on nyt näissä kahdessa virastossa 11 kappaletta, ja jos otetaan nämä kliiniset yksiköt huomioon, niin heidän lukumääränsä pienenee kolmeen, joten monta osastopäällikköä todella jää ilman sitä tehtävää, mikä heillä on nyt. Mutta ketäänhän ei irtisanota, ja nämä tehtävät jatkuvat.

Kiitos tähänastisesta hienosta työstä, ja toivotan hyvää jatkoa ja intoa. Kuljemme ehdottomasti parempaan suuntaan.

Valtuutettu Ikävalko

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Pitkästä aikaa olen tässä pöntössä, mutta tärkeän asian vuoksi. Olen todella iloinen, että tämä uudistus etenee, ja lämmin kiitos siitä kaikille teille, jotka olette olleet vetovastuussa. Olen seurannut vuosia läheltä sitä, miten helsinkiläisten sosiaali- ja terveyspalvelut käytännössä toteutuvat Helsingin terveyslautakunnan puheenjohtajana, HUS:n hallituksessa mutta myös päivätöissäni näitä palveluita kehittäen. Olen nähnyt, miten järkevät, oikea-aikaiset, kokonaisvaltaiset ja kuntalaisia parhaiten palvelevat sosiaali- ja terveyspalvelut törmäävät tuon tuosta hallinnollisiin rajoihin, siilautuneeseen johtamiseen, virastokohtaisiin vuosibudjetteihin ja muihin ilmiöihin ja rajoihin, joita joskus on jopa vaikea uskoa todeksi.

6.6.2012

Nostan tässä nyt muutamia sellaisia näkökulmia esiin, joita toivon uudessa organisaatiossa edistettävän ja mahdollisuuksien mukaan huomioitavan. 1) Palveluita ja palvelukokonaisuuksia lähdetään rakentamaan asiakaslähtöisesti ja palvelusta riippuen myös koko hoitoketjua tarkastellen mukaan lukien erikoissairaanhoidon. Asiakaslähtöisyydellä tulee tavoitella ennen kaikkea kuntalaisen näkökulmasta helpommin saavutettavia ja vaikuttavampia palveluita. 2) Tarkastellaan ihmisiä ja heidän tarvitsemiaan palveluita myös kokonaisuuksina ja kokonaisvaltaisesti eikä vain esimerkiksi erillisinä yksittäisinä diagnoosiin pohjautuvina. Viimeksi mainittu kun johtaa lukuihin määrään yksittäisiä eri toimijoiden tuottamia erillisiä interventioita ja on usein sekä tehotonta että kallista. Tarkastellaan lapsia, nuoria ja perheitä kokonaisuuksina, ei pelkästään yksilökeskeisiä palveluita siis kiitos. Näin erityisesti lastensuojelussa ja mielenterveys- ja päihdepalveluissa.

Uusi sote-virasto käynnistää toivottavasti myös työn, jota voisi kutsua vaikka palvelusuunnitelmaksi tai ihan miksi muuksi vain, mutta kuitenkin katsotaan asioita strategisista lähtökohdista. Sen tulisi minusta sisältää esimerkiksi seuraavanlaisia kokonaisuuksia. Lähdetään tarkastelemaan palveluita sen kautta, mitä niillä palveluilla haetaan ja mitä tavoitellaan. Englanniksi tästä puhutaan outcome based service - termillä. Se antaa myös sitä saa mitä seuraa ja mitä mitataan. Onko esimerkiksi tarpeellista seurata, kuinka monta kertaa terveysasemalääkärin ovi käy, vai voisiko seurannan kohteena olla vaikkapa diabetespotilaiden sairauden hallintaan ja oireiden ennaltaehkäisyyn liittyvät tavoitteet tai voisiko lastensuojelun avohuollon toimenpiteiden mitattavina tavoitteina olla koulupudokkuuden estäminen tai vaikkapa vanhemman päihdeongelman hallintaanotto? Voitaisiinko siis sote-palveluille määrittää erilaisia tuloksia ja vaikutuksia ja niihin pohjautuvia tavoitteita ja mitä tämä tarkoittaisi palveluiden sisällön osalta tällöin?

Sitten vielä yksi kohta ainakin: uusien yhteistyö-, kehittämis- ja tuottamismallien hyödyntäminen sosiaali- ja terveyspalveluissa ja niiden tunnetuksi tekeminen luottamushenkilöille. Jotta julkinen hyvinvointiyhteiskunta ja sen palvelut voidaan jatkossakin säilyttää, täytyy sen oppia toimimaan älykkäästi ja siten, että se pärjää muuttuvassa toimintaympäristössä. Yhteiskehittäminen, innovatiiviset ja ? hankinnat sekä kysyntä- ja käyttäjälähtöiset palvelumuotoilumallit ovat usealle vain termejä, mutta niiden takaa paljastuu työkaluja ja toimintamalleja, joita on jo menestyksekkäästi käytetty muun muassa muissa Pohjoismaissa, Hollannissa, Englannissa ja itse asiassa myös Suomessa. Erilaisia kokeiluja on menossa kyllä Helsingissäkin, mutta olisi tärkeää, että näitä tehtäisiin tunnetuksi myös luottamushenkilöille ja että opittua myös tuloksettaasti hyödynnettäisiin sekä myös analyysistä, mikä ei toiminut ja miksi ei toiminut.

6.6.2012

Sitten kaupungin työntekijöiden osaamisen ja potentiaalın hyödyntäminen. Uudistus antaa hienon mahdollisuuden rikkoa ennakkoluulottomasti totuttuja tapoja. Meillä on paljon hyödyntämätöntä näkemyksellisyttä niiden ihmisten joukossa, jotka jo nyt pyörittävät sote-palveluitamme. Moni näistä työntekijöistä tietää, miten palvelisi kuntalaisia paremmin ja jopa vaikuttavammin jo nyt, jos vain saisi siihen mahdollisuuden. Hyvä ja ennakkoluuloton johtaminen, tuki ja oikeanlaiset kannustimet siis käyttöön uudessa sote-organisaatiossa, kiitos.

Viimeisenä kohtana sitten haluan sanoa vielä, että poliittisen ja demokraattisen johtamisen ja osaamisen edellytysten täytyy vahvistua. Sote-palvelut ovat noin puolet kaupungin budjetista ja toimialana ja kenttänä yhä kompleksisempi alue. Siksi toivon, että niistä tulevaisuudessa vastaavat luottamushenkilöt avaavat työskentelykulttuurin Helsingin historiassa. Sote-lautakunnan jäsenyys voisi kenties olla osapäiväinen työ tai muuta, jolla jotenkin muuten mahdollistettaisiin täysipainoinen työskentely, johon liittyisi perusteellinen perehdytys sekä lautakuntatyöskentelyyn kuuluvat systemaattiset asiantuntija- ja asiakaskuulumiset, mutta se tarkoittaisi myös sitä, että näillä henkilöillä olisi vastuullaan sote-toimialaan laajasti perehtyminen ja proaktiivisuus roolissaan.

Kiitos.

Valtuutettu Valokainen

Kiitos. Puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden yhdistämistä luotsaava muutostyö on uudelleenorganisoidussa terveyspalveluissa, muiden muassa A-klinikan yksittäisiä toimipisteitä. Esimerkiksi A-klinikan toiminta on sosiaalista kuntoutusta ja ammatillista hoitoa, johon kuuluvat yksilökäynnit, erilaiset ryhmät, retkahduksen ehkäisyryhmät, depressiokoulutus, unikoulut, akupunktiohoidot, avokuntoutusryhmät, päivätoiminta ja perhekuntoutus. Muistutan, että terveyskeskuspalvelut ovat maksullisia, mikä tulee karsimaan päihdeasiakkaita terveysasemien päihdepalvelujen piiristä. On korvaamatonta, jos tärkeät A-klinikat ja niiden ammatillinen henkilökunta ripotellaan kaupungin terveysasemille. Jos näin käy, moni asia hankaloituisi ja yksilöllinen vastaanotto ja hoito kutistuisivat ja ne ruuhkautuisivat. Muistutan, että uudistuksen takia päihdeasiakkaat ja korvaus- ja ylläpitoasiakkaat jonottaisivat lääkkeitä samassa odotustilassa neuvolavauvojen ja vanhusten kanssa.

6.6.2012

Tähän ongelmaan ei tule apua, vaikka osa päihdetyöstä ohjautuisi psykiatrian piiriin. On myös toivottavaa, että sosiaali- ja terveysviranomaiset kuulisivat A-klinikan työntekijöitä. Tähän asiaan olen törmännyt ja törmään jatkuvasti. Kuulisivat työntekijöitä, nimenomaan virkamiehet, terveysviranomaiset. Sosiaalisen kuntoutuksen johtoryhmä on valmistellut kuulemistilaisuuden omasta esityksestä päihdehuollon itsenäisestä asemasta perusteluineen. Kuulemistilaisuudessa ei ole esittelylle annettu mahdollisuutta. Esitän täten toivomusponnen, joka kuuluu seuraavasti lyhykäisyydessään:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsingin kaupunginhallitus yhdessä sosiaali- ja terveysvirastojen yhdistämistä luotsaavan muutostiimin kanssa selvittää jo olemassa olevien hyvin toimivien A-klinikoiden mahdollisuuden jatkaa edelleen yksittäisinä toimipisteinä ja että osaava henkilökunta A-klinikoilla saa jatkaa tehtävissään nykyisillä A-klinikoilla kaupungissamme.

Kiitos paljon.

Valtuutettu Rissanen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Piti lainata tässä apulaiskaupunginjohtajan konetta, kun itse jouduin tuolta järjestelmästä juuri ulos.

Arvoisat valtuutetut.

Me olemme ison äärellä tänään. Tämä on tosi upeaa, että tämä sote-yhdistäminen on saatu tähän pisteeseen, että ollaan tänään tekemässä päätöksiä. Itse kuitenkin en ole täysin tyytyväinen siihen, mitä kaupunginhallituksessa päätettiin. Olinkin mukana jättämässä eriävää mielipidettä näistä osastopäälliköiden viroista ja niiden täytöstä. Mielestäni, jos me lähdemme ajattelemaan meidän kaupunkimme henkilöstöpoliittisia linjauksia, niin siihen nyt tällä kertaa sopii parhaiten se, että nämä 6 osastopäällikön paikkaa täytettäisiin sisäisellä ilmoittautumismenettelyllä.

Nykyiselläänhän näitä osastopäälliköitä on 11, eli joku on jo joka tapauksessa jäämässä sitten ilman virkaa. Mehän emme ketään halua irtisanoa, eli totta kai kaikille löytyy tehtävä, ja vaikka tämä olisi ulkoisesakin tai avoimessakin haussa, niin varmasti, uskon näin, meidän nykyiset hyvät osastopäällikkömme tulisivat siinä erinomaisesti pärjää-

6.6.2012

---

mään, mutta kun tässä on aika tiukka aikataulu – meidän pitäisi saada kaikki valmiiksi, että meidän uusi uljas organisaatio pääsee ensi vuoden alusta toimimaan – niin on mielestäni vähän turhaa nyt tässä vaiheessa pitää osaa henkilöstöstä vähän kuin löysässä hirressä, jos jopa näin voisi sanoa. Miten me oletamme, että meidän henkilöstömme sitoutuu tähän uudistukseen täysin, jos omien työpaikkojen suhteen tilanne on aika epävarma?

Sen takia olen tehnyt tänne järjestelmään vastaehdotuksen, mutta äsken juristit neuvoivat minua, että koska tämä on kaupunginhallituksen päätäntävällässä oleva asia, niin tämä pitäisikin tehdä pontena. Tulen muuttamaan tämän tekemäni vastaehdotuksen ponneksi, kunhan pääsen omalla koneellani tuonne järjestelmään jossain vaiheessa sisään. Luotan nyt siis kaupungin juristeihin, että se ponsi on se oikea muoto. Ponsi kuuluisi näin:

Samalla kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus täyttää sosiaali- ja terveystieteiden osastopäälliköiden virat sisäistä ilmoittautumismenettelyä käyttäen.

Tämä oli kaupunginhallituksen vähemmistön mielipide.

Kiitos.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen luonnollisesti kaupunginhallituksen enemmistön kannalla, ja näin äänestin tuossa. Nyt haluan vähän avata tätä kysymystä teille valtuutetuille, ja sanon, että tämä on tärkeää, mitä tässä seuraavaksi kerron. Toivon, että otatte sitten huomioon, jos hyväksytään vastoin, mitä kaupunginhallitus on esittänyt tästä avoimesta hausta.

Siis vastakkain ovat ensinnäkin avoin haku ja sitten tällainen ilmoittautumismenettely. Monella meistä saattaa olla tai on saattanut olla sellainen kuva, että kuka tahansa kaupungin työntekijä voisi hakea tai ilmoittautua näihin tehtäviin. Näin ei ole. Ainoastaan viranhaltijat voivat ilmoittautua näihin tehtäviin. Eivät edes viransijaiset viranhaltijat, jos heillä ei ole virkaa taustallaan, voi ilmoittautua tähän menettelyyn. Jos me jätämme opettajat näistä viranhaltijoista ja sen lisäksi vielä tällaiset etuuskäsittelijät sosiaalivirastosta, koska he tuskin ovat niitä potentiaalisia osastopäällikön paikkaa hakevia – toki sielläkin voi joku olla, mutta

6.6.2012

---

tuskin kuitenkaan – näitä viranhaltijoita on muutamia satoja, ehkä 200–300, sillä välillä, koko tässä kaupungissa. Siis 200–300.

Kun tässä on tulevassa virastossakin on yhteensä henkilökuntaa 15 000, niin siihen ei voi esimerkiksi työsuhteessa olevat henkilöt, jotka ovat päteväytyneet vuosien aikana ja jotka tällä hetkellä esimerkiksi työskentelevät terveysvirastossa tai sosiaalivirastossa, hakeutua. Ajatelkaa, miten se tulee rajaamaan sitä hakijamäärää jo kaupungin sisäläkin. Tämä on sellainen seikka, joka on ehkä syytä ottaa huomioon.

Lisäksi on ollut ilo kuulla keskusteluissa myös kaupungin sisältä viranhaltijoita, että he pitivät hyvänä avointa hakua jo sen takia, että silloin ei voi kukaan sanoa, että tämä on tällaisella sisäsystemillä vain sovittu ja haettu, vaan he ovat silloin olleet aidosti kilpailussa mukana tuolla muittenkin kanssa, koska siitä huolimatta, että näin mentäisiin avoimeen menettelyyn, niin tiedän, että sekä sosiaali- että terveysvirastossa on pätevää henkilöstöä ja sieltä varmasti löytyy päteviä ihmisiä. Voi olla, että niitä olisi siellä työsuhteistenkin joukossa eikä ainoastaan nykyisten viranhaltijoiden joukossa.

Tähän aikatauluasiaan haluaisin valtuutettu Rissaselle sanoa, että sitä on alustavasti toki hahmoteltu, ja me tietysti tiedämme myös sen, että meillä pitää rakenne olla valmiina silloin 1.1.2013, mutta me myös tiedämme, että ei tämä ole silloin vielä lopullisessa iskussa. Mutta vaikka mentäisiin avoimeen hakuun, kuten kaupunginhallitus esittää, aikataulu kyllä mahdollistaa tämän prosessin läpiviemisen niin, että ollaan siinä vaiheessa, että pystytään toiminta aloittamaan uudessa organisaatiossa 1.1.2013.

Arvoisat valtuutetut.

Todellakin haluan sanoa teille, että tätä kannattaa oikeasti pohtia: haluammeko sulkea kaupungin sisällä merkittävän määrän ihmisiä, haluammeko sulkea tällä pääkaupunkiseudulla ja ehkä myös muualla Suomessa merkittävän määrän ihmisiä näiden paikkojen ulkopuolelle, kun rakennamme tämän maan parasta organisaatiota terveys- ja sosiaalipuolella?

Apulaiskaupunginjohtaja Rätty

Puheenjohtaja.

Jotta valtuustolle ei jäisi liian laaja kuva tästä asiasta, niin kaupunginhallituksen puheenjohtaja innoittamana sanon, että tässä sisäisessä

6.6.2012

---

hakumenettelyssä määritellään muutosalue, jolle se sisäinen hakumenettely kohdistetaan. Sitä ei suinkaan kohdisteta koko viraston virassa olevalle henkilöstölle, vaan se alkuperäinen esitys, josta kaupunginhallitus äänesti, oli sen mukainen, että siinä se muutosalue olisi koskenut osastopäälliköitä, nykyisiä virastopäälliköitä ja toimistopäälliköitä eli ollen kokonaisuudessaan muutamia kymmeniä se muutosalue, josta siten se sisäinen hakeutuminen olisi mahdollista.

Valtuutettu Ebeling (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Riippumatta siitä, mitä mieltä olen valtuutettu Rissanen ponsiehdotuksesta, niin ihmettelen sitä, että se on jätetty ponsiesityksenä, koska kun tästä on kaupunginhallituksessa äänestetty, niin eikö silloin kysymys ole itse substanssikin muuttamisesta eli eikö se vastaesitys kuitenkin ole se asiallisempi käsittelymuoto?

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rautava (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Arvostetun apulaiskaupunginjohtaja Laura Rädyn kommentit tuossa äsken juuri kertoivat, että jos me emme ole avoimessa haussa, niin silloin käy näin, että sitä hakijoiden määrä tullaan rajusti rajoittamaan, ja se koskee näitä viranhaltijoita. Me olemme monissa keskusteluissa ja ? että periaatteessa kyllä kannatan, mutta nyt tässä tapauksessa ehkä se ei kuitenkaan toimi, niin se on vähän ristiriitaista. Minun mielestäni meidän pitää olla rohkeita ja näyttää suuntaan, ja olen sen avoimen haun kannalla ehdottomasti sekä virastopäällikön että osastopäälliköiden tehtävien haussa. Osastopäälliköitä oli 6 kappaletta.

Valtuutettu Rissanen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

On juuri näin, että on oltava rohkeutta olla itsensä kanssa samaa mieltä, ja sen takia halusin tehdä tämän ponnin, koska olin tätä mieltä jo kaupunginhallituksessa. Täällä onneksi valtuuston puheenjohtaja kertasi sen, minkä takia se piti muuttaa ponsimuotoon vastaehdotuksen sijaan.

6.6.2012

Valtuutettu Vesikansa

Hyvä valtuusto, hyvä puheenjohtaja.

Pomon paikoista syntyy aina kiihkeä keskustelu, ja näin varmaan on, mutta ehkä on hyvä muistaa, että osa näistä ongelmista ratkeaa hyvällä johtamisella, osa ratkeaa virtaviivaisella organisaatiolla, jota olemme tuonne rakentaneet, ja iso osa sitten ratkeaa ihan muulla, ja toivottavasti meillä on aikaa myös keskustella siitä. Tästä pomoasiasta olen aivan samaa mieltä Risto Rautavan kanssa, kerrankin olemme ihan yhtä mieltä, että on hyvä avata, ja jos ne johtajat, jotka valitaan avoimella haulla, tulevat organisaation sisältä, niin sitä painavammalla mandaatilla siinä sitten toimivat.

Ehkä tässä organisaatiokeskustelussa on hyvä muistaa, että ihmiset osaavat työskennellä järkevästi hulluimmassakin organisaatiossa, kunhan vain tietävät, mitä tekevät. Seuraavaksi meidän täytyisi saada tätä huomiota keskittymään huomattavasti siihen tekemiseen. Me olemme tehneet ison työn. Kiitos siitä kaikille, jotka ovat olleet sitä pakertamassa, mutta seuraavaksi täytyisi luoda se uusi, johon sekä sosiaali- että terveysviraston nykyiset työntekijät osaavat astua niin, että toisen ammattitaitoa arvostetaan ja rakennetaan jotain uutta. Ei jotain, joka imee toisen sisälleen tai lannistaa toiseen, vaan jotain yhteistä ja uutta.

Hoitoketjuja ja prosesseja on huomattavasti tässä parannettu, ja tämä organisaatio vastaa minun mielestäni hyvin moneen osaan näistä kysymyksistä, mitä on nostettu ongelmiksi Helsingin palveluissa, mutta on vielä muutamia asioita, joissa iso asia eli hoidon jatkuvuus on auki. Nostan esille muutamia ongelmakohtia.

Nuorten palveluista Sirkku Ingervo toi erinomaisesti esille sen, miten nykyisellään ikärajat joustavat esimerkiksi nuorten päihdepalveluissa. Silloin, kun nuori täyttää 18, hän ei automaattisesti nuorisoasemalta lennä aikuisten päihdepalveluihin, ja tätä ikärajan joustoa toivoisin ehdottomasti tässä tulevassakin organisaatiossa jatkettavan. Tiukkaa ikärajaa tärkeämpi on nuoren aikuisen viiteryhmä ja elämäntapa, eikä esimerkiksi hallituksen yhteiskuntatakuussa tai YK:n nuorten määritelmässä pidetä 18 vuotta täyttäneitä vielä täysi-ikäisenä, vaan se raja on 25 vuotta. Tätä ajattelua toivoisin Helsinkiinkin tuotavan.

Lapsiperheiden vastuualueen lausunnossa sanottiin, että syntyneitä asiakassuhdetta tulisi voida joustavasti jatkaa eikä täysi-ikäisyys saisi aiheuttaa väliinpuotoamista kahden osaston rajapinnalla. Väliinpuotoajiksi nuoret on nostettu muutenkin kuin vain näissä päihdepalveluissa, ja jatkossa toivoisin, että erityistä huomiota kiinnitetään nimenomaan

6.6.2012

---

nuorten palveluiden kehittämiseen ja sen miettimiseen, mitä meiltä tuolta organisaatiosta nyt tällä hetkellä puuttuu. Nythän on siirrelty vain niitä palikoita paikoilleen ja pohdittu, mitkä ovat ne uudet palvelut, joilla löydetään oikeanlaiset toimintatavat kaikkien helsinkiläisten kanssa.

Päihdehuollosta haluan myös nostaa esille samoja asioita, mistä täällä on aikaisemmin puhuttu. Toivoisin, että päihdehuollon kehittämisessä nähdään sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon vahvuudet ja kehitetään sellaista vahvaa yhteisammattillista ammattitaitoa. Riippuvuus ja siihen liittyvät ilmiöt vaativat erityisosaamista, ja työn kehittämiseksi tarvitaan vahvaa päihdehuollon yksikköä. Ihmisiä ei voida ripotella sinne tänne hajalleen, vaan täytyy olla yhteinen vahva päihdehuollon osaaminen. Erinomaisesti tietenkin on, että mielenterveys- ja päihdeasiat ovat yhdessä.

Huomio seuraavaksi pitäisi kiinnittää tietenkin siihen, miten todella ennaltaehkäisyä vahvistetaan, miten moniongelmaiset ja palveluohjaus parannetaan ja miten esimerkiksi lastensuojeluperheissä tehdään ammattillista työtä koko perheen kanssa eikä pelkästään lasten kanssa.

Lisäksi toivoisin, että HUS näkyisi tässä jatkotyöskentelyssä voimakkaasti, koska yksi osapalikka tästä vielä puuttuu, se HUS.

Valtuutettu Mäki

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Sosiaalitoimen ja terveystoimen yhdistäminen alkaa olla loppusuoralla, vaikka kovin paljon tehtävää on vielä edessäpäinkin. Yhdistymisestä hän on täällä valtuustossa puhuttu jo vuosia. Muutoksen onnistuminen on paljolti kiinni juuri meistä ja tästä valtuustosta, jotka vielä tämän vuoden aikana näitä päätöksiä teemme. Itse olen tyytyväinen uuden organisaation varsinaisiin osastoihin eli perhe- ja sosiaalipalveluihin, terveys- ja päihdepalveluihin sekä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluihin. Minusta on hyvä, että vammaisten palvelut siirrettiin perhe- ja sosiaalipalveluihin.

Mielestäni päihde- ja mielenterveyspalvelut kuuluvat saumattomasti osaksi terveyspalveluja. Tämä mahdollistaa kuntalaisten kokonaisvaltaisen palvelun. Helsingissä on runsaasti päihteidenkäyttäjiä, joilla on sekä mielenterveysongelmia että terveysongelmia. Meillä on myös paljon mielenterveysongelmaisia, joilla on myös terveysongelmia, ja meillä on paljon kuntalaisia, joilla on puhtaasti terveysongelmia. Kuntalaisen kannalta on tärkeää saada hoitoa silloin, kun hän sitä tarvitsee, ja hoi-

6.6.2012

---

don pitää olla oikea-aikaista, kokonaisvaltaista, ei luukulta toiselle pompottamista, odottelua ja jonottamista. Kuntalaisen kannalta on samantekevää, mistä hän palvelut saa. Lähipalveluja ne kuitenkin Helsingissä kaikki ovat. Tärkeintä on, etteivät palvelut ole pilkottuja.

En kannata Sirkku Ingervon palautusesitystä.

Osastojen pitää ehdottomasti olla läpinäkyviä, niin henkilöstöä kuin kuntalaisiakin ajatellen. On tärkeää, että yhteistyö lastenneuvolan ja lapsiperheiden sosiaalipalveluiden osalta säilyy ja paranee entisestään varhaiskasvatusviraston kanssa. On tärkeää, että aikuisten sosiaalipalvelut, päihdetyö ja psykiatria laajentavat yhteistyötään. On tärkeää, että lapsiperheiden sosiaalipalvelut ja lastensuojelu jatkavat yhteistyötä päihde- ja mielenterveyspalveluiden kanssa, ja on tärkeää, että kotihoito ja vanhusten sosiaalipalvelut tekevät yhteistyötä terveyspalveluiden kanssa mukaan lukien päihde- ja mielenterveysongelmat. Luetteloa voisi jatkaa, mutta pääasia on palveluiden läpinäkyvyys.

Uuden viraston henkilöstöltä puuttuu tällä hetkellä kokonaisvaltainen näkemys muutoksesta. Informaatiotilaisuuksia pitää järjestää niin, että kaikilla on mahdollisuus osallistua niihin. Pelko ja epävarmuus omasta asemasta uudessa organisaatiossa herättävät muutosvastarintaa ja työhyvinvointi laskee rajusti. On järjestettävä osastojen omia infotilaisuuksia ja suurempia tilaisuuksia, joissa on mahdollisuus keskustella myös kollegojen kanssa.

Kaupunginvaltuustoon tulee syksyllä ensi vuoden budjetti, ja siinä on huomioitava sosiaali- ja terveysviraston lisämääräraha. Samalla toimintojen vakanssijärjestelyt ja niihin liittyvät palkkatarkistukset, jotta niihin on riittävästi rahaa ensi vuonna. On kohtuutonta, että henkilöstöllä on eri organisaatioissa ollut erilainen palkkakehitys ja että se jatkuisi nyt niiden yhdistyessä.

Valtuutettu Valpas

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut ja virkamiehet, tietysti vielä täällä illalla kaikki olemme.

Ajattelin tulla antamaan kiitokset. On harvinaista, että annan kiitoksia, mutta nyt on aihetta. Se koskee vammaispalveluiden sijoittamista tähän perhe- ja sosiaalipalveluihin. Vammaisjärjestöt kun ottivat kantaa, he nimenomaan painottivat, että vammaispalvelujen pitää olla perhe- ja sosiaalipalveluissa eikä sairaala- ja kuntoutuspuolella. Peruste oli hyvin yksinkertainen. Siihen on oikeastaan kaksi syytä: Ensinnäkin se, että

6.6.2012

---

vain noin 200, jos en nyt ihan väärin muista, on sellaisia henkilöitä, jotka tarvitsevat jatkuvasti hoivaa ja kuntoutuspalveluita, ja loput melkein 14 000 taas elävät ihan tavallista normaalia elämää siinä missä kaikki muutkin. Jos he sairastuvat, heille annetaan antibioottikuuri ja se on siinä. Ei heitä pistetä hoitoon teho-osastolle tai muuta. Tähän oikeastaan sisältyykin tämä koko ajatus, miksi vammaisjärjestöt tällaista ratkaisua toivoivat, ja se on juuri tämä, että sillä vahvistetaan ja madalletaan ja oikeastaan poistetaan niitä ennakkoluuloja, joita liittyy vammaisuuteen. Se on todella merkittävä periaatteellinen kysymys.

Sitten toinen asia. Liittyy edelleen vammaisasioihin. Aioin tässä tehdä aloitteen vammaisneuvoston aseman vahvistamisesta. Minähän kaksi viikkoa sitten puhuin täällä strategiaohjelman lähdekeskustelun yhteydessä vammaisneuvoston asemasta, koska tällä hetkellä heiltä ei juurikaan pyydetä lausuntoja esimerkiksi merkittäviin palvelumuutoksiin ja muihin, jotka koskettavat nimenomaan vammaisia henkilöitä mitä suurimmassa määrin. Sen takia ajattelin tehdä sellaisen ponnen, jossa vammaisneuvoston asemaa kaupungin päätöksenteossa vahvistetaan. Periaatteessa se on aloitteiden ja esitysten tekemiseen ja lausuntojen antamiseen keskittyvä neuvosto, tällainen epävirallinen lautakunta. Käytännössä ei lautakunta ollenkaan. Mutta käytännössä he eivät anna juuri ollenkaan lausuntoja, ja siksi ajattelin esittää tällaisen ponnen tähän yhteyteen, jos tällä nyt saataisiin vähän tätä asiaa tökittyä eteenpäin sen sijaan, että jättäisin ihan aloitteen tuonne byrokraatiaan. Ponsi kuuluisi näin:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsingin kaupungin vammaisneuvoston asemaa vaikuttajana ja asiantuntijana kaupungin päätöksenteossa vahvistetaan mahdollistamalla sille tarpeelliset resurssit muiden lautakuntien tekemien lausuntopyyntöjen käsittelyyn. Samalla edellytetään valmistelukoneistoa pyytämään lausuntoja vammaisneuvostolta nykyistä aktiivisemmin.

Ongelmahan on se, ettei esimerkiksi sosiaalilautakunnassa juuri pyydetä lausuntoja erilaisiin juttuihin, niin kuin tuossa aiemmin sanoin. Minusta olisi kyllä ihan hyvä, että tässä yhteydessä nyt vähän muutettaisiin sitä, koska tämä on myös vammaisneuvoston oma toive. Ja kun YK:n vammaisten ihmisten ihmisoikeussopimus tulee voimaan, se vähän edellyttää myös, että kaupunki sitten lisää tätä kuulemistä. Tässä kohdalla nyt olisi hyvä vähän ennakoita, koska se tulee hyvin todennäköisesti ensi vuonna voimaan, jos ei jo syksyllä.

Kiitos.

6.6.2012

Valtuutettu Loukoila

Kiitos, puheenjohtaja.

Aivan aluksi: kannatan Kati Peltolan vastaehdotusta. Sitten menisin itse tähän omaan puheenvuorooni. Täällä on paljon pidetty hyviä puheenvuoroja tästä uudesta organisaatiosta – huolestuneita puheenvuoroja ja ihan aiheesta, koska tällaiset isot organisaatiomuutokset ovat suuria ja haastavia ja vievät työntekijöiltä aikaa ja energiaa. Kun organisaatiomuutosta tällä tavalla toteutetaan, itse asiakas eli palvelujen käyttäjä saattaa unohtua, ja ennen kaikkea tällainen tärkeä vuorovaikutteinen kehittävä keskustelu saattaa jäädä puutteelliseksi. Siksi esitänkin toivomusponnen, joka kuuluu:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään toimintamalli, jossa palvelujen käyttäjät ja työntekijät pääsevät neuvottelemaan säännöllisesti palvelujen kehittämisestä monipuolisessa lähipalveluyksikössä.

Esitän vielä toisen ponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuus järjestää pitkäaikaista tukea ja huolenpitoa tarvitseville vanhuksille, vammaisille ja mielenterveys- tai päihdeongelmallisille tarpeeksi heille sopivia yhteisöllisiä avohoidon toimintamuotoja ja palveluasuntoja.

Kiitos.

Valtuutettu Helistö

Kannatan Sirkku Ingervon tekemää palautusesitystä. Ehkä vähän eri perustein, joilla Sirkku on esittänyt päihdetyön ja psykiatrian asettamista perhe- ja sosiaalipalveluihin. Mutta olivatpa perusteet meillä valtuuteilla mitkä hyvänsä, lopputuloshan merkitsee.

Itse näen, että päihdetyö ja psykiatria voisivat ehkä olla paremmin perhe- ja sosiaalipalveluissa sen takia, että sillä alueella ja perhe- ja sosiaalipalveluiden piirissä ehkä vähän vähemmän nämä palvelut medikalisoituisivat. Päihdetöihin tai psykiatriin ei vain määrättäisi niin sanotusti nappeja.

Tämä tässä.

6.6.2012

Valtuutettu Peltola

Ymmärrän hyvin, että sosiaaliväki pelkää terveys- ja päihdepalveluosaston lääkärivaltaa, mutta niin terveystalokkin varsinkin hoitajapörukassa moni pelkää sitä, että tutut ammattirajat sekoittuvat. Huonosti voivat helsinkiläiset kuitenkin tarvitsivat monipuolista selvästi järjestettyä palveluvalikoimaa. Sitä ei nyt ole päihdetyössä tai sosiaalityössä sen enempää kuin perusterveydenhuollossa tai mielenterveyspalveluissakaan. Kaikissa näissä pyörii valtava määrä palvelua hakevia asiakkaita, ja heille jotakin osapalveluja järjestäviä toisiaan etsiviä työntekijöitä.

Tämä mielenterveys- ja päihdetyön hallinnollinen yhdistäminen ei saa tarkoittaa sitä, että päihdetyön sosiaalisen kuntoutuksen yksiköt lopetettaisiin tai että työ tehtäisiin nykyisten psykiatristen yksiköiden oheistoimintana. Sen takia on hyvin tärkeää, että sekä mielenterveys- ja päihdeongelmaiset että myös heidän kanssaan nyt työtä tekevät työntekijät otetaan mukaan näiden palvelujen jatkojärjestämisen suunnitteluun.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Sosiaali- ja terveystoimen suurin ongelma on määrärahojen alibudjetoiminen ja työntekijöiden riittämätön määrä. Palveluja ei ole mitoitettu asukkaiden tarpeiden mukaan. Esimerkiksi päivähoitossa puuttuu jatkuvasti sopivia paikkoja, ja vanhusten palveluja on vähennetty, vaikka palvelutarve kasvaa. Tässä sosiaali- ja terveystoimessa on monia muitakin ongelmia. Nyt käsiteltävä esitys tästä sosiaali- ja terveystoimen organisaation uudistamisesta ei tuo juurikaan vastauksia näihin tärkeimpiin ongelmiin. Tässä keskitytään hallinnollisiin laatikkoleikkeihin. Asukkaiden ja myös henkilöstön kuuleminen on jäänyt muodolliseksi ja ylhäältä annettujen mallien esittelyyn. Johtosäännön muutoksella keskitetään päätösvaltaa suppealle johtoryhmälle. Kolmen hallinnollisen yksikön rooli organisaatiossa kasvaa. Palvelujen osalta tässä uhkaa käydä vähän samaan tapaan kuin hallituksen ajamassa kuntauudistuksessa. Kritiikön usko suuruuden ekonomiaan peittää alleen asukkaiden tarpeista lähtevät palvelujen kehittämistarpeet. Sosiaalityö uhkaa jäädä monilta osin terveydenhuollon jalkoihin. Monet nykyisin hyvin toimivat palvelukokonaisuudet aiotaan pilkkoa. Näin on käymässä esimerkiksi päihdepalvelujen kohdalla, ja jaettaessa sosiaali- ja kriisipäivystys mielivaltaisesti kahtia.

6.6.2012

Esitän, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi niin että esityksessä tarkastellaan myös eri vaihtoehtoja, selvitetään tarkemmin esitysten vaikutukset palvelujen saatavuuteen ja tehdään tarvittavat johtopäätökset riittävien resurssien turvaamiseksi. Samalla kuullaan laajasti asukkaita ja henkilöstöä.

Valtuutettu Autti

Kiitos.

Itse silloin jo, kun tätä ensimmäisen kerran käsiteltiin, suhtauduin hiukan skeptisesti tähän koko yhdistymiseen. Itselläni on hyvin muistissa se, että kun sosiaalivirastossa oli aikaisempi organisaatiomuutos, siitä seurasi aika pitkäksi ajaksi hämmennystä ja näiden palvelujen vaikeaa saamista tai se vaikeutui.

Sen takia kannatan Yrjö Hakasen palautusehdotusta, koska itsekin olisin kyllä halunnut jo tässä vaiheessa saada hiukan selvitystä siitä, miten tämä vaikuttaa palvelujen saantiin kuntalaisten kohdalta ja myös näitä kustannuksia ja miten näitä määrärahoja jaetaan ja miten ne tulevat riittämään näihin, jos tässä on tarkoituksena ei kustannustehokkuus vaan palvelujen parantaminen.

Olemme tässä käsittelyaikana kuulleet monia hyviä ponsia, ja olen kyllä sitä mieltä, että juuri tällaiset asiat, joita näissä ponsissa tuli esille, olisi pitänyt selvittää tänne valtuustoa varten jo aikaisemmin. Moni on esittänyt huolensa, miten näissä käy, kun näitä erilaisia niin kuin kriisipäivystystä ja samoin tätä päihdehuoltoa ollaan jakamassa eri tahoille. Miten kuntalainen sitten löytää nämä palvelut ja saa sen tarvitsemansa palvelun? Itse olen myös huolissani hiukan – enkä niin hiukankaan – tästä sosiaalihuollon tilasta, ettei se jää sitten terveydenhuollon jyräämäksi, mikä näyttää olevan ihan tällainen valtakunnallinen trendikin. Vaikka hyvin paljon puhutaan sosiaalihuollon vahvistamisesta, käytännön toimet ovat jääneet vähän pienemmälle.

Sen takia katson, että tässä pitäisi saada sellainen uudenlainen selvitys meille siitä, mitä tämä konkreettisesti tarkoittaa ja kuinka kuntalaiset saavat palveluja ilman vaikeuksia ja sitten se että he pääsevät myös tapaamaan työntekijöitä. Sitten se, mitä tässä on puhuttu siitä, että työntekijät ovat ilmoittaneet, että ei heitä ole kuultu. Heitä on vain informoitu, että näin tässä mennään. Sen takia toivon, että tässä jatkossa myös otetaan huomioon työntekijöitten näkemykset, koska he ovat parhaita asiantuntijoita.

6.6.2012

Valtuutettu Skoglund

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut. Hyvät virkamiehet ja kuntalaiset.

Tervetuloa sote-uudistus. Paljon tärkeää on sanottu. En käy sitä kertaamaan. Keskityn tässä päihde- ja mielenterveysasiaan, erityisesti päihdeasiaan.

Päihdetyö ja psykiatria kuuluvat yhteen kuten sisarukset ahdistus ja masennus. Yhteiskunnassa on käyty pitkä tie siihen, että mielenterveys- ja päihdeongelmat otetaan vakavissaan myös sairauksina ja että niiden tutkimukseen ja hoitoon panostetaan. Siksikin päihdetyön ja psykiatrian paikka on mielestäni terveys- ja päihdepalveluissa elävässä yhteydessä muuhun terveyden- ja sairaanhoitoon. Päihde- ja mielenterveysongelmien hoidossa ja erityisesti kuntoutuksessa kuitenkin pelkkä lääketiede ei riitä. Sen tietävät niin lääketieteen kuin monen muunkin alalla tarvittavan tieteenalan edustajat ja toimijat, jotka ovat integroituneet päihdekuntoutukseen. Ongelma, joka vielä ei näy, ovat niin sanotut siistit ja sivistyneet alkoholiriippuvaiset. Heidän ongelmansa jää piiloon ja kasvamaan, kun ei vielä ole näkyvässä mitään dramaattista, toisin sanoen väkivaltaista käytöstä, lastensuojeluilmoituksia, työn ja työkyvyn menetystä, maksan tai haiman sairauksia tai neurologisia ongelmia vain joitakin mainitakseni. Muistutan vain, että työikäisten suurin yksittäinen kuolinsyy on alkoholi. Siksikin on tarpeen vahvistaa ja tuoda päihdeosaamista perustason palveluihin.

Välihuuto!

Niin, ja minä kyllä jatkan. Kiitos, Ilkka, kannustuksesta.

Siksikin on tarpeen vahvistaa ja tuoda päihdeosaamista perustason palveluihin terveysasemille, jotta nämä tavalliset meikäläiset – huomattakaa: ei heikäläiset vaan tavalliset meikäläiset – päihderiskeineen tunnistetaan ja interventio osataan tehdä riittävän varhain. Kun päihdeongelmat ovat sekä kevyempinä laajalle levinneitä että vaikeita ja pitkälle kehittyneitä, eivät perustason palvelut kuitenkaan riitä. Esimerkiksi A-klinikoiden osaamista ei mitenkään voi kokonaan hajauttaa terveysasemille. Päihdeongelmissa, jotka usein kehittyvät hyvin hitaasti – alkoholiksi tullaan siis juomalla alkoholia – on kyse vaikeasta riippuvuusongelmasta, jonka hoito ja erityisesti kuntoutus vaatii erikoistason osaamista ja monen alan osaamista. Tämä osaaminen on nykyisten A-klinikoiden ja muiden päihdepalvelujen yksiköiden hallussa, ja siitä on pidettävä jatkossakin erikoisosaamisena huoli päihdehuollon kehittämiseksi. Päihdeongelmien hoito ja kuntoutus mielestäni pitääkin uudessa

6.6.2012

---

sote-organisaatiossa järjestää sekä perustason että erikoistason palveluihin samaan tapaan kuin esimerkiksi psykiatrisia ongelmia nykyisessä terveyskeskuksessa hoidetaan sekä perus- että erikoissairaanhoidon tasolla. Niinpä teenkin ponsiesityksen, joka kuuluu näin:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että sote-uudistuksen jatkovalmisteluisa selvitetään edellytykset järjestää päihdetyö sekä perusterveydenhuollon päihdetyöhön että nykyisten A-klinikoiden ja muiden päihdehuollon yksiköiden edustamaan erikoistason päihdetyöhön.

Lopuksi toivon, että vartioimme itse kukin alkoholinkäyttöämme.

Kiitoksia.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Skoglund piti erittäin viisaan puheenvuoron, sillä päihderiippuvuus on todellakin yhteiskuntamme suurimpia ongelmia. Se aiheuttaa perheväkivaltaa. Se aiheuttaa erilaisia vakavia rikoksia, ja kustannukset nousevat useihin miljardeihin euroihin vuodessa. Joten nyt meillä on kyllä suuri mahdollisuus saada kiinni näitä päihderiippuvaisia ja saada heidät hoitoon, kun he ovat todella tässä osastossa kaksi, jossa päihdetyö ja mielenterveystyö ovat samassa osastossa.

Valtuutettu Urho

Arvoisa puheenjohtaja.

En kannattanut palautusesitystä. Tämä sosiaali- ja terveystoimen yhdistäminen on se, mitä olen todella pitkään valtuustotyössä halunnut. Lähtökohtana on ollut vanhusten palvelujen sujuva hoito. Ei voi olla oikein, että lonkkamurtuman vuoksi leikattu vanhus Töölön sairaalassa useita päiviä odottaa käytävällä kuntoutukseen pääsyä ja jälleen kotiin hoitoon kotipalvelujen varaan. Ongelmista suurin on se, että ollaan kahden eri hallintokunnan välissä.

Mikään viivyttely ei paranna nyt sosiaali- ja terveyshoitojen saatavuutta. Tampere teki nämä samat ratkaisut yhdistämisestä, ja kun sieltä kysyy asiantuntijoilta ja virkamiehiltä ja luottamusmiehiltä, mitä tekisitte toisin, toisin tekisivät sen, että eivät viivytelisi missään vaiheessa. Jokainen ylimääräinen selvittelykierros, projektikierros, tarkempien tietojen saa-

6.6.2012

---

minen ja työntekijöiden kuuleminen lisää sitä tuskaa, jota työntekijät tuntevat. Siitä tulevat ongelmat, kun organisaatio alkaa elää omissa epäluuloissaan: ”Tuleeko tästä mitään, eikö ehkä kannatakaan tehdä mitään?” Nyt pitää pystyä ripeään valmisteluun ja päätöksentekoon.

Valtuutettu Malinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Itse olen terveyslautakunnan puheenjohtaja ja sote-seurantaryhmän jäsenenä ollut erittäin tiiviisti tässä prosessissa mukana ja voin todeta, että esitys on tasapainoinen ja kiitän toki kaikkia siihen osallistuneita tahoja niin muutostiimin kuin jäseniä kuin apulaiskaupunginjohtaja Rätystä. Toki henkilöstö on myös ollut vahvasti siinä mukana. Valtuuston tavoitteet täyttyvät erittäin hyvin tässä esityksessä. Tähän on saatu hyvin asiantuntijalautakuntien, siis sosiaali- ja terveyslautakuntien, toiveet mukaan.

En oikein voi kannattaa täällä tehtyjä vastaehdotuksia, jotka ovat lähinnä niitä, jotka eivät lautakunnassa menneet läpi. Ne ovat jo yhden keran demokraattisen käsittelyn käyneet siinä mielessä. Mutta kannatan valtuutettu Rissasen tekemää pontta, jossa osastopäälliköiden virat täytettäisiin sisäisellä haulla tai ilmoitusmenettelyllä, mikä se nyt virallinen termi on. Nyt jo iso osa näistä nykyisistä osastopäälliköistä tulee jäämään tietysti sen tason tehtävää vaille. Heille pitää järjestää mielekästä tehtävää, ja palkanmaksu ei siitä mihinkään lopu.

Isossa muutoksessa on isot riskit, ja muutosvastarintaa voi vastustaa väärillä signaaleilla. Avoin haku antaa sen kuvan, ettemme pidä nykyisiä osastopäälliköitä tai niitä viranhaltijoita, jotka olisivat tähän sisäiseen hakuun kelpoisia, pätevinä ikään kuin nykytehtävissäänkään. Se myös on käsittääkseni henkilöstöpoliittisten linjausten vastaista. Riskinä on myös se, että ulkoisessa haussa esimerkiksi kaikki osastopäälliköt tulevat sitten kaupungin ulkopuolelta. Minusta se on melkoinen signaali henkilöstölle, että heille tulevat ihmiset, jotka eivät näitä asioita ole tässä kaupungissa olleet miettimässä. Mutta se on riski, jota pitäisi välttää.

Riskejä on vielä tulossa monia muitakin tähän prosessiin, koska tämän päätöksen jälkeen se todellinen työ sitten alkaa käytännön tasolla. Muun muassa epätasa-arvoisen palkkauksen muodossa tulee asioita, joita pitää korjata nopeassa tahdissa, jotta ei tule turhanpäiväisiä prosesseja. Tässä prosessissa pitäisi minimoida riskit ja muutosvastarinta, ei lisätä niitä.

6.6.2012

Valtuutettu Snäll

Kiitoksia, puheenjohtaja. Hyvä valtuusto.

Toisin kuin Jouko Malinen, minä en kannata tällaista sisäistä järjestyksenmenettelyä, vaan minusta kaikki osastopäällikön sekä virastopäällikön virat täytyy panna julkiseen hakuun. Helsinki on perinteisesti hyvä työnantaja, ja Helsingin täytyy osoittaa, että kaupunkimme on haluttava työnantaja myös, ettemme vain kierrätä samoja ihmisiä kaupungin sisällä. Ihmisellä on taipumus tuudittautua helppoon olemassaoloon. Työntekijä voi olla ahkera ja aikaansaava, innovatiivinen, mutta ei aina ehkä tule osoittaneeksi niitä parhaimpia taipumuksiaan. Ei ole irtisanomisaikaa, eikä palkka määräydy tuottavuuden mukaan. On aika saada uusia tuoreita ajatuksia ja yrittämistä. Ongelma vai on se, että kaupungin osastotason johtajille suoritettava palkkaus ei ole kilpailukykyinen. Osastopäällikköjen virkojen on siis oltava julkisesti haettavissa, ja toivottavasti sillä saadaan paras toivottava tulos. Mahdollisesti myös löydetään tällöin se puuttuva helmi tai puuttuvat helmet.

Kiitos.

Valtuutettu Tenkula

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Omalta osaltani haluan myös kiittää Laura Rätystä ja muutostiimiä todellakin ahkerasta ja tehokkaasta valmistelutyöstä. Olen itse pystynyt olemaan tässä sote-seurantaryhmässä varajäsenenä, ja siten koen saaneeni olla etuoikeutettuna ja sitä kautta mukana tässä suuressa uudistuksessa.

Kuten täällä monet ovat jo sanoneet, tämä suuri kuva, josta nyt päätämme, on todellakin oivallinen. Ne haasteet, joita meillä Helsingissä on vanhusten osalta, ovat nyt samassa tulosityksikössä, päihde ja psykiatria samassa. Kannatan sitä lämpimästi, että ne myös pidetään siinä suorassa yhteydessä terveysasemien osalta.

Sitten tässä ensimmäisessä lohkossa nämä neuvolapalvelut ja lastensuojeluasiat. Se on todellakin tärkeä. Mutta ehkä se näkökulma, jota ei vielä ole tultu sanottua, että kun me katsomme tätä hallintoa ja nyt kolme eri osastoa, emme todellakaan tule perustaneeksi kolmea eri virastoa. Me yhdistämme nyt kaksi virastoa yhdeksi, ja nämä ovat todellakin osastoja, ja täällä on peräänkuulutettu uusia toimintamalleja. Nämä rajaseinät, joita nyt tässä osastojen välille on piirretty, itse toivoisin,

6.6.2012

---

että ne olisi vaikka piirrettykin ihan katkoviivoilla, jotta itse emme näkisi niitä esteinä vaan toiminta tulee olemaan asiakaslähtöistä ja prosesseja ja löydämme aivan uudenlaisia toimintamalleja.

Täällä on myös puhuttu paljon terveysasemista. Itse todellakin toivon, että meillä on moniammatilliset sote-asetat vuoden 2013 alusta, joille asiakas tullessaan, jos hän on ikäihminen, hän saa terveyspalvelua. Hän saa myös kotihoidon apua, tukea, ohjausta, neuvontaa, taloudellista ohjausta. Mahdollisesti jos on päihdeongelmaa, hän saa myös siihen ohjausta ja tukea alansa ammattiosaajalta. Sillä tavalla näitä matalan kynnyksen paikkoja me tarvitsemme joka puolella kaupunkia, joihin kaikki tietävät hakeutua ja saavat sen palvelun sieltä.

Monia asioita tulee vielä tässä valmisteluun. Tämä uusi perustettava jaosto aloittaa työnsä ensi viikolla, ja he tulevat käsittelemään näitä esiin nostettuja asioita, joita täällä on ollut. Tilat, tilastrategia. Meillä on paljon tiloja. Miten ne sitten jaetaan, ja mikä missäkin toimii? Mikä on lähipalvelu? Palkkaharmonia täällä on todettu. Tällä hetkellä asiakkaat saavat listautua terveysasemalle vapaasti, tulevaisuudessa yli kuntarajojen. Mitä se vaikuttaa meille? Mitä vaikuttaa tämä uusi ERVA Helsingille? Oma kantani on se, että nämä kaikki valtakunnan muutokset vaikuttavat meille Helsingissä sen, että meidän täytyy entistäkin enemmän panostaa perusterveydenhuoltoon. Meillä täytyy olla perusterveydenhuolto kunnossa, että tuleva erikoissairaanhoidokin toimii sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Kiitos.

Valtuutettu Huru

Arvoisa puheenjohtaja.

Monta kertaa on muistutettu, että Helsinki on suurista kaupungeista viimeisin, joka yhdistää sosiaali- ja terveysvirastonsa. Virastojen toiminnassa on ollutkin päällekkäisiä toimintoja. Kiitos siitä, että tämä muutos aikaansaadaan. Muutoksittain ei kuitenkaan ole eletty. Välillä on tehty muutosta muutoksen perään jopa niin että työntekijät ovat toivoneet saavansa keskittyä oleelliseen, itse työntekoon kaupunkilaisten parhaaksi. Tarkastelu aika ajoin ja muutos on tervettä yhteistyön ja joustavien toimintamallien kehittymiseksi yli poikkihallinnollisten rajojen. Aikataulu on ollut tiukka, joten erityinen kiitos muutostimille hyvin loogisesta työnteosta. Sosiaali- ja terveystoimen uuden organisaation rakentaminen on iso, monivaiheinen ja vaativa hanke, hallinnollisestikin haastava.

6.6.2012

Muutos jatkuu tänään johtosäännön hyväksymisen jälkeen. Lainsäädännön antamat puitteet, viimeisimpinä uudistettu terveydenhuoltolaki, antavat suuntaviivat muutoksille. Terveydenhuoltolaki velvoittaa terveys- ja hyvinvointinäkökulmien huomioimista kaikissa toiminnoissa. Lainsäädännön tulee toteutua käytännön totuudessa eikä vain paperilla taataksaan kaupunkilaisille hyvän arjen laadukkaita lähipalveluita. Tämä on huomioitava myös toteutusraamissa budjetissa. Määrärahat on turvattava, vaikka kyseinen toimiala nieleekin kaksi kolmasosaa kaupungin menoista.

Helsingin kaupungin strategiassa hyvinvointi ja palvelut käsittävät muun muassa niin käyttäjälähtöisten palvelujen kehittämisen ja kaupunkilaisten osallistamisen kuin alueellisten erojen huomioimisen sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisen. Palvelustrategian henki on varmasti keskeisessä asemassa myös sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistuksessa. Kokonaisuuden hahmottaminen vaatii sen eriosien tuntemista. Tässä työntekijöiden ja kaupunkilaisten kuuleminen ja heidän antamansa palaute on ensiarvoisen tärkeässä asemassa jo demokratian toteutumisen kannalta. Nämä seikat huomioitiinkin sosiaali- ja terveystoimen organisaatiomuutoksen valmisteluissa.

Lähivuosien suuret muutokset yhteiskunnassa heijastuvat sosiaali- ja terveystoimen toimintaympäristöön. Väestön ikääntymisen tuoma palvelutarpeen kasvu, huoltosuhteen muutos sekä mahdollinen työvoimapula asettavat vaatimuksia palveluiden saatavuudelle ja tuottamiselle. Yhä enenevässä määrin painotetaan hoitoa ja hoivaan yhä pidempään kotona tai kodinomaisissa ympäristöissä. Resurssien huomioimisen lisäksi tarvitaan myös etsivän ja kohdentavan työn ulottumista nuorista vanhuksiin. Kuntoutus ja toimivat prosessit hoitopoluissa edellyttävät oikea-aikaista ja tehokasta hoitoa unohtamatta moniammatillisen työryhmän koordinoimaa kivunhoidon toteutumista perusterveyshuollon tasolla. Kuten valtuutettu Urho totesi, ehkä lonkkapotilaitten hoitopolku nyt tehostuu.

Erityistä huomiota tarvitsevat myös moniongelmaiset ja väliinputoajat, joista ei saa tulla toimimattomien hoitoprosessien uhreja. Jos prosessikeskeinen organisaatio estää hoitoketjujen liiallista pirstaloitumista, onko se palvelujärjestelmänä riittävän joustava reagoimaan kaupunkilaisten palvelutarpeisiin. Sen lähitulevaisuus näyttää. Myös tietojärjestelmien tulisi tukea potilaiden hoitoa tai helpottaa palveluiden käyttöä. On muistettava, että organisaatiomuutos tehdään kaupunkilaisille, heidän ehdoillaan ja heidän parhaakseen kaupungin kokonaisuutena unohtamatta.

6.6.2012

Kiitos.

Valtuutettu Kousa

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuustokollegat.

Tätä sote-uudistusta on valmisteltu hyvin tehokkaasti, ja kuten Helsingin Sanomatkin on uutisoinut, hanke etenee kuin luotijuna. Minusta on hienoa, miten tämä työ on todella edennyt, ja apulaiskaupunginjohtaja Räty on ottanut tästä hyvää hienoa johtajuutta. Meillä todella näyttää siltä, että saamme aivan aikataulussa hienon uuden organisaatio. Kuitenkin samaan aikaan olen itse hieman huolestunut siitä, että tässä tohinassa tehdään suuria päätöksiä hyvinkin kiireessä, ja jotkut isot kysymykset ovat vaarassa jäädä pikku detaljeiksi. Yksi tällainen ja aivan keskeinen onnistumisen edellytys tässä organisaatiouudistuksessa on se, millaista osaamista saamme tämän uuden viraston johtoon.

Kuten kaupunginhallituksen puheenjohtaja Risto Rautava puhui täällä hyvin jo siitä, että osastopäälliköiden virat tulisi panna avoimeen haakuun. On aivan selvää, että normaaliolosuhteissa jos tämäntyyppistä organisaatiota lähdetään rakentamaan, meillä on edessämme aivan uudenlaisia tehtäviä, jotka eivät suoraan vastaa olemassa olevia tehtäviä. Meidän velvollisuutemme on katsoa, minkälaista osaamista tähän organisaatioon saamme. Muuten on vaarana, että tämä organisaatiouudistus jää vähän tällaiseksi laatikkoleikiksi, että nyt vain järjestellään palikat uudestaan, vähän niin kuin se leikki, jossa kierretään kehää ja katsotaan, riittävätkö tuolit kaikille vai putoaako joku pois.

Erityisesti näillä uusilla hallintopäällikköjen paikoilla, meillä ei ole välttämättä sisäisesti sellaista osaamista. Mutta olen ihan mielelläni väärässä. On hyvin tärkeää, että nyt katsomme, millaisia erinomaisia hankijoita saamme sisältä ja ulkoa, ja sitten mietimme, miten tämä organisaatio järjestetään.

Lopuksi haluaisin kannattaa vielä valtuutettu Skoglundin toivomuspontta päihdepalveluiden järjestämisestä. Tämä organisaatiouudistus lupaa hyvää, kun päihde- ja mielenterveyspalveluja kehitetään jatkossa yhdessä ja korjataan se epäkohta, joka meillä on nykyisessä palveluntarjoamisessa ollut. Perusterveydenhuollon kehittäminen ylipäätään tulevina vuosina tulee olemaan suurimpia haasteita ja päihdetyön järjestäminen osana tätä keskeinen haaste. Kaupungin omaa palvelua on minustakin syytä vahvistaa, mutta A-klinikoilla ja erikoistuneilla yksiköillä on ainutlaatuista osaamista ja kyky kohdata myös kaikkein vaikeimpia tapauksia siinä hetkessä, jossa päihderiippuvainen epätoivossaan ry-

6.6.2012

---

pee. Toivon siis, että voimme kannattaa valtuutettu Skoglundin toivomuspontta.

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Täällä on käytetty jo tänä iltana paljon hyviä puheenvuoroja ja monenlaista kysymystä, ja kiitettävääkin on ollut tässä prosessissa. Olisin itse omalta osaltani ja ryhmämmekin puolesta varmasti halunnut kiittää sekä tätä valmistelleita virkamiehiä, kokonaisuudessaan muutosryhmää että erityisesti apulaiskaupunginjohtaja Rätystä. Hän on kyllä tässä prosessissa osoittanut, että oli hyvä ihminen valittua paikalleen.

Uudistuksessa tavoitteena pitää olla aina se, että takaamme asiakkaille eli kaupunkilaisille ja käytännössä myös monille muille kun helsinkiläisillekin entistä parempia palveluja. Uudistuksia ei pidä tehdä uudistusten vuoksi. Nyt tässä meille esitettävässä johtosäännössä ja mallissa, jonka mukaan meidän sosiaali- ja terveystointa jatkossa lähdetään rakentamaan, on kyllä selkeästi tavoitteena paremmat, laadukkaammat palvelut. Erityisesti itse kiitän sitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon rajapintoja ollaan madaltamassa.

Meillähän monesti on todettu, että ihmisten kynnys hakea sosiaalipalveluja voi olla hyvinkin korkea. Erityisesti ikääntyneillä ihmisillä voi olla ajatus siitä, että heidän ei pidä mennä hakemaan niin sanotusti turhaan palvelua. He saattavat mennä mieluummin terveystoimintaan hakemaan apua ongelmiin, jotka oikeasti kuuluvat sosiaalitoimen puolelle. Toivon, että tämä organisaatiomuutos auttaa siinä.

Esityksen mukainen organisaatorakenne turvaa varmasti myös nykyistä paremmin niiden ihmisten palvelut, joilla on ongelmia sekä päihde- että mielenterveysasioissa ja heidän hoitonsa on mahdollista järjestää paremmin. On kuitenkin aina muistettava, että hoidon järjestäminen ja ihmisten ongelmiin vastaaminen ei pelkästään organisaatiota muuttamalla parane, vaan on kehitettävä toimintatapoja monella muullakin tavalla. On muistettava näissä päihdeongelmissa erityisesti, että ne eivät myöskään ratkea pelkästään sosiaali- ja terveystoimen toimin vaan erityisesti ennaltaehkäisevään työhön, jota tehdään monella muullakin sektorilla, on kiinnitettävä huomiota. Tässä esimerkiksi koulut ovat yksi tärkeä työkenttä, missä on mietittävä, miten me nuorten päihdeongelmia ja myös mielenterveysongelmia ehkäisemme entistä paremmin.

6.6.2012

Eri ammattiryhmien osaajien osaamisen hyödyntäminen on tulevalla mallilla varmasti helpompaa. Suurin este yhteistyölle on kuitenkin usein opittu tapa tehdä asioita eikä niinkään se, minkälainen organisaatio on. Toivoisin itse kuitenkin myös sitä, että tämä organisaatiomuutos mahdollistaisi jatkossa myös fyysisten toimipaikkojen rakentamisen. En tarkoita sitä, että rakennetaan uusia kiinteistöjä vaan sitä, että järjestämme toimintoja sillä tavalla, että sosiaali- ja terveystalvet ovat saatavilla saman katon alta, jolloin kynnys hakea oikeita palveluja, juuri niitä, joita tietyssä elämäntilanteessa tarvitsee, on matalampi.

Organisaatorakennekaan ei auta, jos tieto ei kulje tai sitä ei saa. Uudistuksessa onkin kiinnitettävä myös huomiota näihin asioihin niin henkilöstön osalta kuin ylipäättään monella tavalla muutenkin. Kuulin itse juuri eilen ja olen vinytkin viestiä eteenpäin jo muun muassa tällaisesta ongelmasta, että päivähoiton työntekijä ei saanut käyttöönsä atk-tunnuksia, koska hänen työsuhteensa kestää vain neljä kuukautta, jolloin hän ei pysty hoitamaan käytännön työtehtäviään kunnolla.

Olisin halunnut vielä lopuksi kysyä apulaiskaupunginjohtajalta sitä, miten tämä meidän uudistuksemme suhteutuu nyt siihen valtakunnan tasolla suunnitteilla olevaan sote-uudistukseen, jossa hallitus on nyt hyväksynyt ja lähtenyt tätä C-mallia jatkamaan eteenpäin. Miten nämä rajapinnat erikoissairaanhoidon perusterveydenhuolto, mikäli tämä uudistut toteutuu tällä epäselvällä mallilla vielä valtakunnan tason osalta, suhteutuvat nyt tähän meidän esityksemme?

Apulaiskaupunginjohtaja Rätty

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Tässä valtakunnan tason sote-palvelurakennemuutuksessa on kyse sekä vertikaalisesta että horisontaalisesta sosiaali- ja terveystalvetuiden integraatiosta.

Välihuuto!

Se tarkoittaa, että perustasolla sosiaali- ja terveystalvetuiden integraatiosta ja sitten taas perus- ja erikoistason integraatiosta ikään kuin tästä pystysuunnassa. Siitä on siis kyse. Nyt tämä uudistus on nimenomaan perustason sosiaali- ja terveystalvetuiden integraatiota, joten kyllä, se istuu ikään kuin tähän valtakunnan tason uudistukseen myös.

6.6.2012

Valtuutettu Karhuvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Jatkan hieman siitä, mihin edellisessä aikaisemmassa puheenvuorossani jäin. Tein ponsiehdotuksen nimenomaan miesklinikan perustamisesta ja perustelen sitä sillä, että kyseinen klinikka palvelisi nykyistä järjestelmää paremmin myös puberteettivaiheessa olevia poikia ja henkistä tukea tarvitsevia YTHS:n ulkopuolella olevia opiskelijoita ja maahanmuuttajamiehiä. Klinikka voisi myös myöntää tarvittavia lääkärintodistuksia osallistua kutsuntatarkastuksiin ja ottaa koppi opintojen ja armeijan keskeyttäneistä sekä toimijana asiantuntijana. Lisäksi klinikka voisi olla ammattikorkeakoulujen ja yliopiston harjoittelukenttää ja luoda pohjan myös kaupungin ja oppilaitosten yhteiselle tutkimustoiminnalle. Tulokset ja taloudellinen vaikuttavuus olisivat varmaan jopa lyhyellä tähtämellä selkeästi mitattavissa ja arvioitavissa. Sirkku Ingervon puheenvuorossa, joka tässä kohta seuraa, on ponsi, jota toivon myös teidän harkitsevan kannattaa.

Vielä pari seikkaa, joita tässä organisaatioehdotuksessa havaitsin. Kuntoutus on äärimmäisen älykkäästi asemoitu kolmanteen koriin yhdeksi yksiköksi. On tärkeää voida kehittää ammattilaisten toimintaa substanssijohdon alla, resursseja ja toimintamalleja sujuvasti tarpeen mukaan eri toimintapisteisiin siirtäen sekä tiiviissä yhteistyössä myös HUS:in ja yksityisten kuntoutuspalvelutuottajien kanssa. Helsinki ei onneksemme vanhene mitenkään räjähtäen, ja siksi tulisi ymmärtää, että esimerkiksi lääkinnällinen kuntoutus ei ole vain ikäihmisten ja vanhusasiakkaiden kuntoutusta. Tämän käsityksen kuitenkin vähän tästä tekstistä helposti saa, varsinkin nyt kun kuntoutuksen kori on hoiva- ja sairaalapalveluissa. Ikäväestön pärjääminen toimintakykyisenä on sekä taloudellisesti että elämänlaadullisesti tärkeää, mutta samalla olisi muistettava vahvistaa avopuolen terveysasemien kuntoutuspalveluja myös perhe- ja kouluterveydenhuollossa sekä vastaanotto toiminnassa. Terveysasemien järjestämisen kuntoutuksen tarve korostuu varsinkin traumakuntoutuksessa ja työikäisen väestön työkyvyn palauttamisessa.

Toinen asia on kansainvälisyys. Terveysasemien fysioterapia käyttää paljon tulkkipalveluita tietyillä asuinalueilla, ja onkin itse asiassa tärkeää keskeyttää tulkausta vaativa terveydenhuolto muutamaankin paikkaan, jolloin sinne voidaan keskittää myös vieraskielinen työvoima.

Arvoisa valtuusto.

Yhtä terveydenhuollon aluetta tai pikemminkin sen puutetta ihmettelin organisaatiossa. Työterveyshuolto ei näy missään. Tiedän toki itsekin

6.6.2012

---

kaupungin työterveyshuollon asiakkaana toiminnan olevan nykyisin itsenäinen liikelaitos. Kuitenkin mielestäni jatkotyössä työterveyshuolto pitäisi näkyä terveys- ja päihdepalvelulaatikossa. Näin taataan virastorajat ylittävä toiminta myös osatyökykyisten opinto- ja työhön sopeuttamisessa, ammattikoululaisten työssäoppimisessa ja esimerkiksi ikääntyvien työkokeiluissa.

Neljäs ja viimeinen pointti on selkeästi näkyvä ja selkeästi löydettävä palveluohjaus. Ilman sitä kaupunkilainen on edelleen tässäkin uudessa organisaatiossa eksyksissä.

Kiitos.

Valtuutettu Ingervo

Kiitos, puheenjohtaja.

Sama meillä kaikilla.

Hyvät valtuutetut.

Kannatan ensin Skoglundin pontta ja myös Karhuvaaran pontta selvittää poikien talon rinnalla tätä asiaa myös. Vielä haluan tarkentaa sen, että kannatan ehdottomasti sitä, että päihde- ja mielenterveyspalvelut ovat samassa osastossa. Täällä jossain puheenvuorossa tuli sellainen käsitys ikään kuin en ajattelisi niin mutta näin siis ajattelen. Teen nyt sen ponnin, joka on siellä julkaistuna:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että lasten ja nuorten palveluissa pyritään jatkamaan joustavia ikärajoja ja lähetteetömiä matalan kynnyksen palveluja erityisesti nuorten päihdepalveluissa ja hoidossa.

Tähän asiaan on tullut jo monissa puheenvuoroissa hyviä perusteluita. Nyt näin tehdään, ja jos suinkin mahdollista, sellaista mikä toimii jatketaan. Tällä ponnella haluan sitä mahdollisuutta vielä vahvistaa.

Sitten vielä muutamasta asiasta. On tärkeää, että jatkossa palveluneuvonta toimii. En usko, että oikeasti vain yhdeltä luukulta kaikki palvelut voidaan saada, mutta niin että ohjaus saataisiin sellaiseksi, että ei tarvitse itse löytää sitä toista luukkua vaan että sinne voidaan ohjata. Se on tärkeää. Mikään esteetön nettineuvonta ei silloin pelkästään riitä kaikille.

6.6.2012

Haasteena jatkossa on myös kaikkien näiden palvelujen osalta se, miten kehitetään erityistason liikkuvia työmalleja peruspalvelujen tueksi. Tähän tarvitaan myös paljon hyvää osaamista. Henkilöstön merkitys on ratkaiseva uudistuksen onnistumisen kannalta. Kaikissa näissä uusissa osastoissa tarvitaan ihan varmasti sosiaali- ja terveystyökalujen lähestymistapoja ja toimintakulttuurien yhteensovittamista. Sen takia minusta on tärkeää, että osastojen nimissä, vaikka ne voivat tuntua osittain kökköisiltä, kuitenkin on yritetty, että näihin tulisi sekä että. Siksi minusta nimeä ei kannattaisi tässä vaiheessa lähteä ehkä muuttamaan, ettei tulisi sillä lailla, että meillä on yksi terveystyökalu, yksi sosiaalityökalu ja sitten yksi vähän sekä että. Tämä kehitys ei ole se, mihin olemme nyt haluamassa.

Nyt kun on päätetty nämä näkyvät osastoasiat, joissa on säännöt ja rakenteet, kehittäminen tietenkin ja työskentely jatkuu tai oikeastaan vasta nyt pääsee vielä enemmän vauhtiin. Sen lisäksi tässä on tämä pinnan alla oleva toimintakulttuuri, jossa on hyvä muistaa, että siellä on ne, mitkä edistää tai hidastaa sitä yhteen sulautumista: piilonormit, asenteet ja vuorovaikutus, keskinäiset suhteet, mielikuvat ja tunteet. On tärkeää, että nämä kaikki otetaan huomioon tässä jatkossa, koska se, miten paljon on tilaa myös tunteille tässä muutoksessa, vaikuttaa siihen, tuleeko muutoksesta hidas vai nopea, kun se sitten alkaa.

Valtuutettu Alanko-Kahiluoto

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatan valtuutettujen Skoglund ja Ingervo tekemiä ponsia. Tämä nuorten ikärajojen joustavuus, josta valtuutettu Ingervo puhui, on hirveän tärkeä asia, koska tosiaankaan 18 vuotta ei ole sellainen maaginen raja, jonka jälkeen mallit, joita nuorten päihdepalveluissa käytetään, ikään kuin radikaalisti yhtäkkiä muuttuisivat toisenlaisiksi. Tarkoitin, että tarve aikuiskäyttöön seuraisi 18 vuoden ikärajaa. Myös valtuutettu Skoglund puhui hirveän tärkeästä asiasta, kun hän puhui siitä, että päihdepalvelut ovat sekä näitä perustason että tällaisen erikoistason palveluita. Olen itse kiertänyt tänä vuonna tutustumassa paljon erilaisiin päihdepalveluihin Helsingissä ja huomannut, että tosiaankin näissä päihdepalveluissa erityisesti tarvitaan tätä sosiaali- ja terveystyökaluorganisaatiouudistusta, josta nyt ollaan päättämässä. Nimittäin juuri siitä, että saataisiin näitä palvelukatkoksia poistettua ja palvelujen ohjausta parannettua. Esimerkiksi juuri päihdepalveluissa ja mielenterveyspalveluissa on hirveän tärkeää, että yhteistyö terveys- ja sosiaalityökalu välillä toimii. Se, mikä on aiheuttanut tässä huolta viime aikoina –

6.6.2012

---

nimittäin se, mitä tapahtuu päihdepalveluille tässä organisaatiossa – on mielestäni ihan aiheellinen huoli. Sen vuoksi mielestäni valtuutettu Skoglund teki erittäin hyvän ponnin siinä.

Tässä uudistuksessa täytyy huolehtia siitä, että sosiaalityötä ei ikään kuin kadoteta tai se sosiaalityö ei jää terveydenhuollon tai terveystalveluiden jalkoihin. Esimerkiksi se hyvä osaaminen, jota meillä on päihdepalveluissa, esimerkiksi aikuisten tai tässä palveluunohjauksessa tai vertaistuksessa, että sitä kaikkea osaamista ei kadotettaisi tässä uudistuksessa. Sen turvaaminen on hirveän tärkeää. Suomessahan on puhuttu pitkään siitä, että mielenterveys- ja päihdepalveluita pitäisi saada samalta luukulta ja mahdollisimman joustavasti yhtä aikaa. Usein ne ongelmat kulkevat rinta rinnan. Tässä uudistuksessa on valtavan hyvät mahdollisuudet nimenomaan päästä siihen, että päästään yhtä aikaa hoitamaan näitä ongelmia – mutta myös suuret riskit. Jos hajotetaan esimerkiksi nykyisiä A-klinikoita ja resursseja, joita niillä on, ja sitä osaamista, jota niihin keskittyy, terveysasemille, sitten menetetään ikään kuin lapsi pesuvien mukana.

Kiitos.

Ledamoten Torvalds

Tack, ordförande. Arvoisat valtuutetut.

Kun lähdimme tähän prosessiin vuoden alussa, minulla oli ilo osallistua tähän Haikon ensimmäiseen seminaariin, jossa muutostiimi esitti minusta äärimmäisen hyvän ja innostavan raportin niistä ongelmista, jotka olivat syntyneet silloisessa organisaatiossa. Tämä tunnettu ongelma, että meillä on laatikoita, ja sitten laatikoitten välissä on tällaisia erilaisia ja erisyvyisiä kuiluja, joihin ihmiset häviävät ja heidän mukaansa sitten myös heidän elämänsä.

Sen jälkeen olen itse asiassa aika huolestunut meidän vähän byrokraattisesta tavasta ratkaista asioita. Nyt olemme kirjoittaneet säännöt ja ohjeet, ja tuntuu välillä siltä, että me ajattelemme edelleen laatikoissa. Tämä on varmasti suurin haaste meille. Me ajattelemme laatikoissa, koska me olemme jatkuvasti tekemisissä laatikoiden kanssa. Varoitus tässä on se, että jos me rakennamme laatikoita, samalla loogisella varmuudella me rakennamme kuiluja näitten laatikoitten väliin. Meillä on hierarkkisen ajattelun tottumuksia, ja haalitaan siitä syystä nyt tällä alatasolla. Nyt olemme päättäneet näistä suurista laatikoista, ja laatikoitten alapuolella erilaiset toimijat haalivat resursseja ja rakentavat

6.6.2012

---

uusina laatikoita. Saattaa olla, että me teemme itsellemme melkoisen karhunpalveluksen siinä yhteydessä.

Tietenkin tätä prosessia voimistaa se, että koko meidän toimintalogiikkamme perustuu siihen, että budjetti rakennetaan näitten laatikoitten myötä. Budjettitekniikka tulee johtamaan siihen, että laatikkoajattelu taas toimii vielä voimakkaammin sen alapuolella. Meidän pitää olla äärimmäisen tarkkoja, että me emme mene tähän ansaan.

Samassa yhteydessä pelkään tätä esitystä, että nämä korkeimman virkamiehet vielä julistetaan yleiseen hakuun. Siitä ei mitään hyvää seuraa. Se synnyttää pelkoja. Se tarkoittaa sitä, että ihmiset vetäytyvät taas laatikoihin, puolustusasemiin. Siitä syystä toivon, että valtuusto suuressa viisaudessaan äänestää toisenlaisen ratkaisun puolesta kuin kaupunginhallitus rajallisessa viisaudessaan tekee.

Kiitos.

Valtuutettu Laine

Puheenjohtaja.

Kannatan Valokaisen yhtä pontta ja sitten Loukoilan kahta pontta.

Kiitoksia.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja. Valtuusto. Bästa fullmäktige.

Aiemmassa puheenvuorossa jo kiinnitin huomiota siihen, että suurimmat ongelmat sosiaali- ja terveystoimessa liittyvät alibudjetointiin. Muita ongelmia toki koko joukko on muun muassa palvelujen epätasaisessa jakautumisessa eri osiin kaupunkia, yhteistyön vaikeuksissa tai puutteissa eri yksiköiden välillä, ehkäisevän toiminnan vähäisyydessä ja palvelujen tarvitsijoiden kokonaistilanteiden usein riittämättömässä huomioon ottamisessa. Resursseja on yhtäältä liian vähän, mikä rasittaa sekä palvelujen tarvitsijoita että työntekijöitä. Esimerkiksi osaavan henkilöstön saaminen tai vaikkapa organisaatiomuutokseen liittyvä palkkojen yhtenäistäminen edellyttää lisää rahoitusta, jota tässä nyt ei ole luvattu, pikemminkin budjettiraameissa päinvastoin.

6.6.2012

Toisaalta resursseja myös hukataan, kun esimerkiksi pitkäaikaistyöttömien terveyspalveluja järjestetään monesta eri paikasta vähän eri tavoin tai kun esimerkiksi mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsivät voivat saada apua johonkin ongelmaan mutta jatko ei olekaan sitten samalla järjestettävissä. Oma lukunsa ovat vielä palvelujen ulkoistamiseen ja tietojärjestelmiin sekä kohtuuttomiin sisäisiin vuokriin liittyvät ongelmat, jotka muokkaavat palveluja muista kuin asukkaiden tarpeista ja palvelujen omasta logiikasta lähtien.

Tätä uudistusta on käsitykseni mukaan ja sen palautteen perusteella, jota olen saanut myös kaupungin työntekijöiltä, ajettu läpi turhan kovalta kiireellä. Samalla erityisesti sosiaalivirastosta on toistuvasti tullut viestejä, että viraston johto on tekemässä peruspalveluista yhä laajemmin markkinavetoisia. Esimerkiksi lastensuojelua ollaan parhaillaan kilpailuttamassa, ja se voi johtaa siihen, että me palaamme eräänlaiseen uuteen huutolaisaikaan.

Esitän, että valtuusto hyväksyy tässä yhteydessä seuraavat kolme pontta. Yksi, ja nyt, puheenjohtaja, toivon, että tässä voidaan ottaa huomioon se täsmällinen muotoilu, joka on päätöksentekojärjestelmään vähän korjattuna tehty. Nämä erot ovat hyvin pieniä. Minulla ei valitettavasti tässä ole nyt mukana niitä vähän toisenlaisia muotoiluja. Ponsi yksi:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää mahdollisuudet turvata sosiaali- ja terveysviraston jatkovalmistelussa päihdepalvelujen erikoisosaamisen ja katkeamattoman palveluketjun toteuttamisen kehittämällä päihdehuoltoa omana yksikkönä.

Kaksi:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että sosiaali- ja terveysviraston jatkovalmistelussa selvitetään se, miten varmistetaan sosiaali- ja kriisipäivystyksen päivystävän sosiaalityön ja kriisityön erikoisosaaminen omana yksikkönään mukaan lukien poliisipiireissä tehtävä sosiaalityö ja tarpeelliset tukipalvelut.

Ponsi kolme:

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää, miten huolehditaan sosiaali- ja terveystoimen organisaatiomuutoksen yhteydessä lähipalvelujen turvaamisesta niin että

6.6.2012

---

palvelujen saatavuus ei heikkene nykyisillä asuinalueilla ja ne turvataan uusilla alueilla.

Tässä oli siis ponnet, joissa muutama selvitetään-sana oli siinä muutunut vähän sopivampaan muotoon.

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin nyt kysyä Hakaselta, mitä tarkoittaa tämä päihdehuolto omalla yksikkönä. Sehän on oma yksikkö tässä järjestelmässä, jos katsotte vain tätäkin karttaa, joka on edessänne.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on yksi niitä asioita, jotka tämä päätös jättää auki, että miten se asia lopullisesti järjestetään. Tässä on erilaista tietoa liikkeellä siitä, mitkä ovat tämän muutostiimin ja erityisesti eri virastojen johdon aiomukset. Tältä osin varmasti monelle muullekin valtuutetulle on tullut tietoa siitä, että ne hankkeet, joita nyt käytännössä on vireillä, tarkoittaisivat sitä, että päihdehuolto ei ole enää oma yhtenäinen yksikkönsä.

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Päihdehuoltohan ei ole nytkään oma erillinen yksikkönsä, vaan sitä tehdään hyvin monenlaisissa yksiköissä.

Valtuutettu Ylikahri

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatan valtuutettu Ingervon pontta näistä nuorten päihdepalvelujen ikärajoista.

6.6.2012

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Juuri sen takiahan me teemme tämän sosiaali- ja terveystieteiden yhdistämisen, että nämä päihdepalvelut tulevat yhteen osastoon. Ei tässä ole tarkoitus jakaa niitä enää tämän jälkeen.

Valtuutettu Urho

Arvoisa puheenjohtaja.

Tätä sosiaali- ja terveystoimen uutta organisaatiota pitää nyt kannustaa ja vauhdittaa sen toimeenpanoa. Olen tosiaan huolissani siitä, jos annamme sen viestin, että ne henkilöt, jotka ovat sitoutuneet tähän hankkeeseen saamaan paremmat ja sujuvammat palvelut, yhtäkkiä toteaisimme, että pannaan nämä virat avoimeen hakuun. Te ette olisi nyt valid näihin virkoihin. Te voitte hakea muiden mukana. Kuinka jostain ulkoa tulisivat ne osaajat, jotka olisivat parempia?

Kiitos.

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Urho puhui viisaasti. Totta kai kannattaa käyttää hyväksi sitä pitkälistä ja monipuolista asiantuntemusta, jota Helsingin omat työntekijät ovat hankkineet. Tässä maassa on varsin vähän ulkopuolista sosiaali- ja terveydenhuollon työvoimaa, joka voisi nopeasti paneutua nykyisen systeemimme kiemuroihin ja samanaikaisesti luoda uutta, mikä on kuitenkin välttämätöntä tässä organisaatiomuutoksen toteutuksessa, että näitä molempia asioita pystyisi hallitsemaan.

Valtuutettu Valokainen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut jälleen kerran.

Yksittäiset A-klinikat eivät voi mennä ahtaisiin terveyskeskuksiin. Tässä on ensinnäkin eteläisen A-klinikan työpajan toimintakertomus. Se on aikamoinen pumaska, enkä ala lukea sitä, mutta tästä pumaskasta selviää ja myös selviää sellainenkin juttu, jos menette käymään jollakin A-klinikalla, kuinka tärkeää se toiminta on. Se on todella tärkeää. Se miksi minä olen jo pitkään ollut A-klinikoiden puolella, on se, että se auttaa

6.6.2012

---

nimenomaan raiteiltaan suistuneita ihmisiä. Ne suistumiset voivat jotta aika monesta syystä. Niitä ei voi lakaista maton alle. Luulen, että yksikään ihminen ei ole kasvanut aikuisuuteen tai alkanut nuorena: "Hei, alanpa tässä dokaamaan." Nyt tämän yhdistyksen ja mikä tämä nyt ikinä onkaan, whatever, soten juttuja, terveysasemat tulevat tulevaisuudessa yhdistymään ja vähentämään. Ne ovat nyt jo ruuhkaisia. On huolestuttavaa, jos A-klinikat siirtyisivät terveysasemille. Terveysasemilla on hyvä syy keskittyä edelleen hoitamaan hyvin kaikenlaisia ihmisiä, mutta A-klinikat hoitavat niitä, jotka ovat menettäneet meidän silmissämme ihmisarvoisen elämän. Ihan oikeasti A-klinikat ovat tärkeitä yksittäisinä paikkoina hoitaa meitä muunlaisia ihmisiä.

Kiitos.

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Toivoisin, että apulaiskaupunginjohtaja reagoisi tällaisiin puheenvuoroihin. Itse en ole kyllä kuullut, että A-klinikkoja yritettäisiin viedä terveysasemille. Se on ihan eri asia kuin se, että terveysasemille viedään myös päihdehuollon työntekijöitä ja toimintatapoja. Minusta on selvää, että päihdehuolto kaupungissamme tarvitsee enemmän voimavaroja, mutta myös nykyisten voimavarojen yhdistäminen on tärkeä asia. Näitä molempia pitää tehdä yhtä aikaa.

Valtuutettu Valokainen (vastauspuheenvuoro)

Edellisen puhujan kommenttia en oikein ymmärtänyt, mistä johtuu. Onko jotain pahaa tästä asiasta sanottavaa? Tai olenko sanonut jotain rishtiin? Eihän tämä nyt meidän kaksinkeskeiseksi väittelyksi mene? Toivon mukaan ei, koska tämä on asia, jota minä puhun.

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Toivoisin todellakin, että apulaiskaupunginjohtaja kertoisi, onko jossain suunnitelmia, että A-klinikat yhdistetään terveysasemiin. En ainakaan itse ole kuullut tällaista enkä myöskään kannata sellaista.

Apulaiskaupunginjohtaja Rätty

Puheenjohtaja.

6.6.2012

Sen jälkeen kun osastorakenne tällä johtosäännöllä vahvistetaan, meillä alkaa valmistelu siitä, miten sen osastorakenteen sisälle tulevat asiat tullaan järjestämään. Meillä on käyty alustavia keskusteluja muun muassa siitä, miten päihde- ja mielenterveyspalvelut tulisi järjestää, kokonaisuutena, erikseen vai yhdessä, ja siitä asiasta on esitetty monenlaisia erilaisia mielipiteitä. Itse en lainkaan ole ollut läsnä vielä tämän tyyppisissä keskusteluissa mutta tiedän, että alan ammattilaiset haluavat mielellään keskustella päihde- ja mielenterveyspalveluiden tulevaisuudesta ja erilaisista tavoista organisoida niitä ihan samalla lailla kuin monista muistakin asioista. Se on ollut yksi keskeinen asia tässä uudistuksessa, että henkilöstöllämme on ollut mahdollisuus ottaa kantaa omaan työhönsä ja sen tulevaisuuteen ja niihin liittyviin asioihin ja keskustelua saa vapaasti käydä. Mitään virallista valmistelua tästä asiasta ei ole, mutta jossain vaiheessa sitten tähänkin asiaan liittyvistä asioista on valmistelua. Ei mennä asioiden edelle. Asiat yksi kerrallaan valmistelusta päätetään.

Valtuutettu Koulumies

Puheenjohtaja ja valtuutetut.

Vieläkin lyhyesti ihmettelen tässä, että olemme tätä näin suurta asiaa yhteisymmärryksessä ja näin sopuisasti viety eteenpäin. Ei ole minäkään näköistä turhaa populismia liittynyt tähän, ja kiitos kuuluu paitsi apulaiskaupunginjohtajalle ja virkamiehille myös kaikille luottamusmiehille. Tällainen suuri yhteisymmärrys ja positiivinen suhtautuminen on myös vallinnut vanhusneuvostossa, jossa olen itse asiaa eniten käsitellyt ja sitä seurannut. Siellä odotetaan todella paljon uudistuksia tältä organisaatiomuutokselta, ja erityisesti toivotaan, että kotihoidon kaikista huonokuntoisimmat vanhukset hyötyisivät ja heidän asemansa paranisi ja myös vanhusten palvelujen hoitoketjut kehittyisivät kattavammiksi.

Se, mikä on ollut suurin huoli juuri antamassamme lausunnossa kaupungille, on ollut se, miten nämä eri virastojen toimintakulttuurit voidaan yhdistää. Se varmaan nyt on tärkeä asia ottaa huomioon tässä osastopäällikkö- ja muissa johtajavalinnoissa. Mietinkin sitä, kumpaa linjaa täällä nyt pitäisi kannattaa. Kokoomuskin on jakautunut tämän osastopäällikköjen viran täyttämisen osalta vähän kahtia, ja olen päätenyt kannattamaan Laura Rissasen esitystä. Ehkä on paras tässä tilanteessa kuitenkin sisäisesti täyttää, ettei luoda turhaa huolestuneisuutta ja epävarmuutta henkilöstön keskuuteen eikä sitten turhaan palkata uusia johtajia korkealla palkalla tänne. Tässä uudistuksessa ei ketään voida irtisanoa eikä palkkoja alentaa, ettei sitten tarvitse ryhtyä mitään

6.6.2012

---

suojatyöpaikkoja nykyisille johtajille kehittämään. Tällainen oma linjaus on nyt päätettynä.

Kiitos.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

On totta, että uudistuksessa ja muutoksessa on aina suuri mahdollisuus, ja nyt toivoisin, että tämä mahdollisuus käytetään täysimääräisesti hyväksi. Koen, että henki tässä valtuustossa ja myös valmistelussa on juuri tämänsuuntainen. Vision pitää olla selkeä, ja on ajateltava riittävän isosti tässä asiassa. Siinä on kaksi tärkeää asiaa: on perustaso ja on sitten tämä erityistaso, joka nyt tulee sitten jatkossa olemaan niin sanottu erva-taso.

Perustaso on joka tapauksessa kaikista tärkein asia. Näin ollen nyt tässä perustasossa pitää pohtia, mikä on perusterveydenhuollon sisältö, mikä on sosiaalihuollon sisältö ja mikä on sitten näiden yhteistyö ja toisaalta myös nämä yhteydet muihin hallintokuntiin. Sitä ei tässä keskustelussa toistaiseksi ole lainkaan otettu esille. Perusterveydenhuollon perustasossa ennaltaehkäisy on ehdottomasti tärkein. Se on jäänyt ilman muuta tässä kaupungissa lapsipuolen asemaan, ja se pitää uudelleen elvyttää. Toiseksi on tämä yleissairaanhoidon sisältö, sellainen yleissairaanhoito, jota perusterveydenhuollossa tarvitaan. Siinäkin pitää pohtia, mitä se tänä päivänä tarkoittaa, koska sekin on kehittynyt ja siitä pitäisi kyllä käydä kunnollinen keskustelu nyt tässä valmistelun yhteydessä. Valtuutettu Karhuvaara toi esille, että työterveydenhuolto pitää ehdottomasti ottaa mukaan tähän. Olen samaa mieltä. Minulla on sitä koskeva aloite siellä myllyssä, ja toivon, että sitä pohditaan tässä valmistelun yhteydessä. Työterveydenhuollon sisällyttäminen perusterveydenhuoltoon toisi terveysasemille aivan uudenlaista vetovoimaa, ja olisi ehdottomasti hyvä, että meillä olisivat kaikki ikäluokat mukana perusterveydenhuollossa. Se, että työterveyshuolto on tällä hetkellä liukunut kaikkien kansainvälisten pörssiyhtiöiden hallintaan, ei suinkaan ole kunniaksi eikä eduksi sen paremmin Helsingin kaupungille kuin työntekijöillekään. Toivoisin, että tässä uudistuksessa työterveyshuolto nostetaan uudelleen perusterveydenhuollon siihen kokonaisuuteen, johon se kuuluu.

Sosiaalihuollossa on kaksi tärkeää asiaa: toisaalta on syrjäytymisen ehkäisy ja varhainen puuttuminen. Se tarkoittaa perheiden palvelua ja myös aikuispalvelua. Näiden sisältöjen pohtiminen, mitä se tarkoittaa

6.6.2012

---

myös ennalta ehkäisevänä ja toisaalta myös toimenpiteinä ja miten ne linkittyvät perusterveydenhuoltoon plus sitten näihin muihin hallintokuntiin, joista tärkeimmät mainitsen: sivistys-, opetus- ja liikuntatoimi. Tämä kokonaisuus on perustasoa, jonka Helsingissä pitäisi toimia nykyistä paremmin. Se tarkoittaa myös terveysasemien huomattavasti nykyistä parempaa toimintaa, joustavuutta, sähköisiä palveluita ja enemmän asiakastyötä.

Sitten mennään erva-alueeseen, joka meillä tarkoittaa HUS:ia. Nyt toivon, että tästä käydään erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon eli perustason välisestä keskustelusta ja työnjaosta kunnollinen keskustelu. Ei ole olemassa sellaista käsitettä kuin perustason erikoissairaanhoidon hoito. Sitä ei ole. On olemassa eritasoista vaatimuudeltaan olevaa erikoissairaanhoidon hoitoa, ja sen kotipaikka on HUS. Samalla tavalla tulee olemaan sosiaalihuollossa, jossa täytyy pohtia, mitkä asiat Helsingin sosiaalitoimesta siirretään erva-alueelle. Mitkä ne ovat? Ovatko ne vaativia lastensuojeluasioita, kehitysvammahuollon palveluita ja niin edelleen. Tämä asia on pohdittavana.

Lopuksi totean, että olen samaa mieltä, mitä täälläkin on todettu. Osastopäälliköiden sisäinen haku on ainoa järkevä tapa kannustaa ihmisiä. En voi ymmärtää, mistä Suomenmaasta löytyy sellaisia ihmisiä, joita me voisimme valita osastopäälliköiksi, jotka ovat Helsingissä tehneet työtä. Meillä on erittäin hyvä henkilökunta. Toivon, että kaupunginhallituksen päätös muuttuu tässä valtuustossa.

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Ihmettelen tätä Maija Anttilan ehdotonta kantaa siihen, että nämä henkilöt täytyy löytää sisältä. Kyllä kaupunginhallitus voi päättää valita aivan yhtä hyvin niitä henkilöitä, jotka ovat sisältä ja ovat hakeneet niitä virkoja, kuin jos joku tulee ulkopuolelta. En usko, että siinä on mitään eroa, koska 11 osastopäällikköä joka tapauksessa on olemassa nyt, ja ne supistuvat 3:een tai ehkä 4 henkilöön.

Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

6.6.2012

Minä myös mietin sitä samaa, että kun nyt on 11 osastopäällikköä tai vastuualuejohtajat siihen mukaan lukien jatkossa on siis 6. Nyt on niin, että kaikki eivät tule valituiksi, ja jos tehdään hirveen suppea haku, osahan on voinut olla vaikka hyvin vähän aikaa jossain tehtävässä tai vs:nä. Kuinka laaja sen haun sisältö pitäisi olla? Mikä olisi oikeudenmukaista sitten niille, joilla on potentiaalia ja potkua niihin? Minusta sekin on ihan oma kysymyksensä vielä lisäksi.

Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Sisäinen haku tarkoittaa sitä, että ensinnäkin tämän valmistelutiimin pitää pohtia näiden osastopäälliköiden toimenkuva, ja sen jälkeen se on yleisessä haussa, sisäisessä haussa. Ei se suinkaan tarkoita, että näiden 11–12 osastopäällikön kesken, vaan myös kaikki muutkin potentiaaliset hyvät työntekijät voivat hakea näitä. Kaupungin linjana on ollut, että ketään ei irtisanota, ja näin ollen mitä useampia henkilöitä tulee organisaation ulkopuolelta, sen hankalampi tietysti on myös pohtia kaikkien nykyisten työntekijöiden uudenlaisia toimenkuvia. Olen edelleenkin sitä mieltä, että Helsingin kaupungissa on palkattu hyvää työntekijäkuntaa eri virastoihin, eikä kyllä kauhean paljon sen parempaa porukkaa löydy kaupungin ulkopuolelta.

Valtuutettu Autti

Kannatan valtuutettu Hakasen tekemiä kaikkia kolmea toivomuspontta.

Valtuutettu Skoglund

Hyvät valtuutetut.

Kun nappi ei hoida hommiaan kunnolla, jalat joutuvat töihin. Tein pöytäkirjan, jota on kannatettukin, mutta sitten tuli kysymyksiä, mitä sillä täsmällisesti ottaen tarkoitetaan. Toisaalta tuli kyllä sitten palautetta, että se on ihan kirkas. Puhuin siis siitä, että meillä on sekä laajoja että kevyempiä päihdeongelmia, ja perustasolla pitää olla päihdetyötä. Sitten meillä on vaikeita, pitkälle kehittyneitä riippuvuusongelmia, joissa tarvitaan erikoistason päihdeosaamista, jota nykyisellään edustavat A-klinikat ja monet muut päihdehuollon yksiköt ja niiden työntekijät.

6.6.2012

Minun ponteni tarkoittaa sitä, että päihdetyö ei ole joko tai. Se ei ole pelkkää perustason työtä tulevilla sote-asemillakaan tai mitä ne yksiköt sitten ovatkaan, eikä se ole pelkkää erikoistason työtä, vaan se on sekä että. Toisin sanoen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että sote-uudistuksen jatkovalmisteluissa selvitetään edellytykset järjestää päihdetyö sekä perusterveydenhuollon päihdetyöhön että nykyisten A-klinikoiden ja muiden päihdehuollon edustamaan erikoistason päihdetyöhön.

Toivon, että tämä selvensi tätä tärkeää asiaa. Pahoittelen kokouksen jatkamisesta. Mutta sanahan on täällä vapaa.

Kiitoksia.

Valtuutettu Huru

Kiitos, puheenjohtaja.

Niin kuin täällä on todellakin monta kertaa tullut mainituksi, työntekijöiden sitoutuminen sosiaali- ja terveystieteiden organisaation uudistamiseen on avainasemassa tämän lähijohdon tuen kanssa. Henkilöstö on muutoksen voimavara, mikä näkyy niin työhyvinvoinnissa kuin työssä jaksamisessa. Tuottavuuden lisääntyminen ei ole sama kuin henkilöstön väheneminen eläköitymisen seurauksena. Uudistuvassa sosiaali- ja terveystieteiden organisaatiossa on resursseja lisäksi uskallettava satsata henkilöstöön, oli se sitten määräaikaisten työsuhteiden muuttamista vakituiseksi, sijaisten rekrytointia tai työsuhteasuntojen tarjoamista, sillä hyväkään organisaatio ei selviä ilman itse työntekijöitä. Tämän toivoisi kyllä näkyvän myös tosiaan tässä johtajuudessa ja palkkauksessa. Hoitotyöntekijöitten määrähän on laaja. Toivottavasti hoitotyön johtajuuttakin tuetaan tässä organisaatiomuutoksessa.

Se, mitä valtuutettu Anttila mainitsi, on totta, että perustason erikoissairaanhoidon ei ole. Se monta kertaa tuodaan täällä puheessa esiin. Onnistuessaan tämä sosiaali- ja terveystieteiden organisaatiouudistus kyllä sisältää sen faktan, että kaupunkilaisten odotukset palveluista ja henkilöstöosaaminen vastaavat toisiaan.

Kiitos.

6.6.2012

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Tämä Helsingin sosiaali- ja terveystoimen uudistus muistuttaa monella tavalla tätä hallituksen valmistelemaa sote-uudistusta. Kuvaavaa on se, että me emme esimerkiksi tiedä, mitä tämä hallituksen valmistelema uudistus käytännössä tulee merkitsemään Helsingin palvelujen kannalta. Hallituksen uudistuksessa on muitakin kummallisia piirteitä. Hallitus, joka sanoo, ettei pakota 70 kuntaan, on nyt säättämässä pakkolakia siitä, että sosiaali- ja terveystoimi keskitetään 25:een tai 37 alueeseen.

Kun täällä oli keskustelua tästä päihdehuollon itsenäisestä asemasta, kyllä vähän ihmetellen kuuntelin apulaiskaupunginjohtaja Rädyn selostusta. Tietysti, jos saivarrellaan, tarkkaan ottaen ei ole päätöksiä eikä ole esityksiä, ja voi olla, että apulaiskaupunginjohtaja ei ole ollut muutostiimin keskusteluissa aina mukana tai muuta tällaista. Mutta ainakin minun saamani tiedon mukaan tässä toukokuun lopun keskustelujen perusteella muutostiimi on asettumassa sellaisen mallin taakse, jossa päihdehuolto itsenäisenä toimintona hajotetaan. Suurin osa A-klinikoiden henkilökunnista siirtyisi terveysasemille, ja osa erityisosaiminen psykiatrian poliklinikoille. Erityisosaimisena tämän mukaan pidetään esimerkiksi korvaushoidon toteuttamista. Ikäraja laskisi 18 vuoteen, ja osa nuorisoasemien henkilöstöä liitettäisiin tähän kokonaisuuteen. Otot A-klinikkasäätiöltä Helsingin nuorisoasemalle päättyisivät. Sosiaalipäivystys, säilöönotto ja niin edelleen sulautettaisiin osaksi päihde- ja mielenterveyspalveluja.

Nämä ovat aika isoja ratkaisuja. Ymmärrän, että tämä prosessi on kesken, mutta valtuuston kannalta olisi tärkeä tietää, mitä oikeasti valmistellaan, eikä vain jättää kaikkea johtoryhmän ratkaistavaksi.

Apulaiskaupunginjohtaja Rätty

Hyvä puheenjohtaja.

Nyt on ehkä syytä selventää. Ensinnäkin tämä A-klinikalta ostettava nuorisoasematoiminta, niin sosiaalilautakunta on irtisanonut sen ostopalvelusopimuksen viime vuonna niin että se on päättynyt tämän vuoden alusta. Se ei sinänsä liity millään tavalla siihen, minkälaisia suunnitelmia tulevaisuudessa on, tai se ei liity tähän sote-yhdistämiseen sinänsä mitenkään, vaan lautakunta on sen päätöksen tehnyt, ja sen jatkopäätökset tekee myös lautakunta.

6.6.2012

Se, mitä valmistellaan, valmisteluun kuuluu se, että voi käydä keskusteluja erilaisista asioista, ja sitten asiat valmistellaan päätettäväksi. Tässä tapauksessa on tarkoitus perustaa tämän kokouksen viimeisenä asiana jaosto, joka päättää lautakunnalle kuuluvista asioista niin kauan kuin sosiaali- ja terveyslautakunta ei ole olemassa. Lautakunta päättää sitten kaikista mahdollisista toimistotason rakenteista ja kaikesta muusta. Sille tehdään sitten esitykset, ja sen jaoston esittelijä olen minä. Sil- lä tavalla on, että valmistelua toki voidaan tehdä, erilaisia keskusteluja voidaan käyttää, mutta esitykset tulevat sitten aikanaan ja niiden perus- telut. Jaosto tekee sitten päätökset.

Valtuutettu Valpas

Puheenjohtaja.

Kannatan valtuutettujen Skoglund ja Ingervo ponsia.

Valtuutettu Virkkunen

Kiitos, puheenjohtaja.

Olisin myös ottanut kantaa tuohon valtuutettu Hakasen mainitsemaan A-klinikka-asiaan, josta valtuutettu Peltola kysyi apulaiskaupunginjohta- ja Rädyltä. Laura Rätty onkin jo pariin otteeseen vastannut, mutta olen kuullut samanlaista tietoa. Oli aika yksityiskohtainen se valtuutettu Ha- kasen mainitsema tapa, jolla... Ilmeisesti A-klinikoiden henkilökunnilla on sellainen käsitys, että aika tarkkoja suunnitelmia on olemassa. Voi- han olla, että kyse on väärinkäsityksestä, mutta jos näin on, silloin on ehkä syytä pohtia sitä, että ehkä tiedottaminen henkilökunnalle ei ole ollut ihan parasta mahdollista.

Oli miten päin tahansa – ja päätöksiä ei siis vielä ole tehty, ne tehdään myöhemmin – mutta tässä asiassa sen varmistamiseksi, että päätökset olisivat viisaita, suosittelisin kaikkia kannattamaan valtuutettu Skoglun- din tekemää toivomuspontta, jota hän kävi itse vähän selventämässä. Jos minä sitä vielä selvennän itselleni ja muille, se menee nimenomaan niin että A-klinikoiden toiminta säilytetään ja se osaaminen siellä, mutta lisäksi päihdeosaamista tuodaan terveyskeskuksiin. Näin minä ymmär- sin sen ponnen.

Kiitos.

6.6.2012

Valtuutettu Kantola

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä on käyty hyvää keskustelua, ja muutenkin tämä valmistelu on ollut – täytyy sanoa kaupunginhallituksen jäsenenä – yllättävän sujuvaa ja jotenkin todella mennyt järjestelmällisesti eteenpäin. On jäänyt sellainen käsitys tätä prosessia seurattaessa, että tätä on huolella tehty ja on säilynyt koko ajan yhteisymmärrys. Tässä vielä loppumetreillä ja uusien virastojen aloittaessa on tärkeää säilyttää yhteinen luottamus: sekä kuntalaiset uskovat siihen, että tässä tehdään parempaa helsinkiläistä palvelua, ja myös henkilöstö kokee, että heidän ammattitaitoaan arvostetaan ja pidämme heidät mukana. Sen takia vähän jäi harmittamaan, että siinä loppumetreillä tuli tämä yllätys siitä, että osalla kaupunginhallituksen jäsenistä olikin sitten etukäteen kertomatta erilainen käsitys siitä, miten nämä osastopäällikköpaikat halutaan täyttää. Olen nyt ymmärtänyt, ettei siinä ehkä niin hirveän suurta eroa ollut niissä käsityksissä, mutta joka tapauksessa varmuuden vuoksi haluan myös kannattaa valtuutettu Rissasen ponsiesitystä.

203 §

Esityslistan asia nro 14

VARHAISKASVATUSTOIMEN ORGANISAATION PERUSTAMINEN

Apulaiskaupunginjohtaja Rätty

Hyvä puheenjohtaja.

Edelleen kaupunginhallituksen toivomalla tiellä. Muutama sana esittelyksi tästä varhaiskasvatuksen johtosääntöesityksestä, mutta koska ilta on jo kohtuullisen pitkällä, niin ehkä vain aivan muutama sana.

Lähtökohdat ovat tälle uudistukselle aivan samat, jotka valtuusto silloin päätti ja jotka koskevat näitä molempia organisaatioita, sekä sosiaali- ja terveystoimea että varhaiskasvatusta. Se, mikä tässä päätettiin jo silloin aikaisemmin viime syksynä, oli tämä lautakunnan koko, toisin kuin soten osalta täällä virastopäällikkö. Täällä ei ole osastotasoista rakennetta vaan suoraan toimistotasoinen rakenne johtuen siitä, että tämä organisaatio on haluttu pitää hyvin kevyenä. Tämä jakautuu näihin ny-

6.6.2012

---

kyisiin päivähoitoalueisiin ja sitten myös leikkipuistotoiminta omanansa. Jätän tämän kuvan tähän ikään kuin ajatuksia herättäväksi.

Valtuutettu Virkkunen

Puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

On hyvä, että on tuolla se leikkipuistotoiminta, sillä kannatin marras-kuussa oman varhaiskasvatusviraston perustamista lasten päivähoitolle ja kannatan sitä edelleen. Haluaisin kuitenkin kiinnittää valtuuston huomion siihen, että nyt hyväksyttävässä varhaiskasvatusviraston johtosäännössä ei mainita sanallakaan leikkipuistoja, mutta hyvä, että se on tuolla kaaviossa. Helsingin leikkipuistojen avoin toiminta tukee erittäin tärkeällä tavalla lapsiperheiden arkea ja vanhempien jaksamista. Leikkipuistoissa pienten lasten kotivanhemmat pääsevät tapaamaan muita aikuisia ja lapset muita lapsia. Vanhemmat pyörittävät puistoissa omia pieniä kahviloita ja yhteisiä ruokapiirejä ja muun muassa osallistuvat yhteisten tapahtumien järjestämiseen. Tämä toiminta vahvistaa asuinalueiden yhteisöllisyyttä, tutustuttaa perheitä toisiinsa ja siihen on helppo tulla mukaan pitkin vuotta, kun ennakoilmoittautumisia ei tarvita.

Leikkipuistojen avoin toiminta on myös korvaamaton tuki niille perheille, joissa aikuisten voimat ovat vähissä tai kaikki ei muuten aina ole ihan kunnossa. Matalan kynnyksen takia toimintaan pääsevät osallisiksi myös ne lapset, joiden perheessä ei olla niin aloitteellisia eikä lapsille syystä tai toisesta osata tai pystytää järjestämään paikkaa varsinaisesta kerhotoiminnasta. Leikkipuistojen avoin toiminta pitäisi nähdä paitsi tavallisten perheiden arjen tukena myös selvästi ennalta ehkäisevänä lastensuojelutyönä. Leikkipuistot siirrettiin jokunen aika sitten päivähoiton alaisuuteen, joten vaikka niitä ei varhaiskasvatusviraston johtosääntöesityksessä mainitakaan, oletan niiden toimivan jatkossa tämän uuden viraston alaisuudessa, mikä näköjään on myös totta. Leikkipuistoihin yritetään edelleen saada lisää suljettua leikki-ikäisten kerhotoimintaa päivähoiton kysynnän vähentämiseksi.

Itse tässä kerhotoiminnassa ei tietenkään ole mitään pahaa, ja sille onkin kyllä riittänyt kysyntää. Kerhotoiminta kuitenkin syö aikaa ja tilaa avoimelta toiminnalta, ja sosiaalilautakuntakin on kiinnittänyt huomiota siihen, että kerhotoiminnan laajentamisen nykyinen iso tavoite ei ole realistinen eikä ehkä vastaa perheiden todellisia tarpeita. Vaikka toimintaa pystyttäisiinkin vielä laajentamaan, kaikki halukkaat eivät kerhoihin ehkä kuitenkaan aina pääse ja osa avointa toimintaa toivovista perheistä joutuu näin hakeutumaan muina kuin kerhopäivinä puistoista

6.6.2012

---

muualle. Kerhoon ei myöskään pääse alle kaksi- ja puolivuotias lapsi, ja juuri tätä pienempien kotivanhempien arki kaipaisi usein eniten tukea. Elämä pikkuväen kanssa ottaa joskus vähän koville. Monet kotona uupuneet vanhemmat päätyvätkin hakemaan paikkaa päivähoidosta, koska sieltä paikan saa jo kymmenkuinen lapsi. Näitä perheitä tuettaisiin hoitamaan lapsia kotona nimenomaan hyvällä puistojen avoimella toiminnalla, sillä kerhotoiminta ei vastaa heidän tarpeisiinsa.

Myös koululaisten iltapäivätoiminnan kysyntä kasvaa jatkuvasti. Leikki- puistojen avoin toiminta koululaisille ei ole oikea ratkaisu kaikille koululaisten perheille. Varsinaista iltapäiväkerhotoimintaakin ilman muuta tarvitaan, mutta monille koululaisille avoin toiminta on hyvin tärkeää ja sopii. Leikkipuistosta löytyy joka päivä aikuinen, jolta voi pyytää koulun jälkeen apua sitä tarvitessaan, ja puistossa voivat hengaila myös koululaiset, joita ei ole etukäteen toimintaan ilmoitettu. Avoin iltapäivätoiminta lievittää lasten yksinäisyyttä ja vähentää heidän turvattomuuttaan, eikä sitä voi kokonaan muuttaa suljetuksi kerhotoiminnaksi. Silloin yhteiset puistomme jäisivät entistä harvempien käyttöön.

Jotta tämä hyvin tärkeä leikkipuistojen toiminta ei jäisi uudessa varhaiskasvatusvirastossa muun toiminnan jalkoihin eikä sen rooli lapsiperheiden tukemisessa epäselväksi ja jotta emme myöskään unohtaisi tärkeää yhteistyötä järjestöjen kanssa puistojen toimintaa mietittäessä, esitätkin näiden turvaamiseksi kaksi toivomuspontta. Niistä ensimmäinen taitaa olla kokoussovelluksessa muistaakseni numerolla 6. Sen voi vielä tarkistaa. Se kuuluu seuraavasti:

Päättyessään varhaiskasvatusviraston perustamisesta ja hyväksyessään sen johtosäännön valtuusto edellyttää, että selvitetään, miten leikkipuistojen koululaisille ja pienten lasten perheille suunnattu avoin toiminta pystytään turvaamaan nykyisessä laajuudessaan ja myös koululaisten loma-aikoina.

Toinen toivomusponteni taisi olla numerolla 5 siellä kokoussovelluksessa ehkä.

Päättyessään varhaiskasvatusviraston perustamisesta ja hyväksyessään sen johtosäännön valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet vahvistaa leikkipuistojen ja järjestöjen välistä yhteistyötä.

Kiitos.

6.6.2012

Apulaiskaupunginjohtaja Rätty

Hyvä puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

En ole aivan varma, kysyikö valtuutettu Virkkunen aivan suoraan, miksi täällä johtosäännössä ei lue sanaakaan esimerkiksi leikkipuistoista, mutta ajattelin tulla nyt sen tähän sanomaan, koska se on sen verran tärkeä asia. Meillä johtosäännössä määritellään lautakunnat, virastopäälliköt ja osastotason rakenteet. Niin kuin sanoin esittelypuheenvuorossani, tässä varhaiskasvatusvirastossa ei ole osastotason rakenteita. Sen takia siellä ei ole mainittu tätä leikkipuistotoimintaa erillisenä asiana, koska se ei ole oma osastotason rakenne. Se toki siellä edelleen on aivan niin kuin aikaisemminkin ja asiat sinänsä ovat tärkeitä, mutta johtosäännössä sitä ei lue.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Teimme erittäin viisaan ratkaisun viime marraskuussa, kun hyväksyimme varhaiskasvatusviraston perustamisen. Mutta yksi suurimpia ongelmia tässä kaupungissa on ollut se, että näitä lasten päivähoitopaikkoja on ollut liian vähän. Nyt olenkin tehnyt tällaisen ponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kun varhaiskasvatus saa oman virastonsa ja budjettinsa, se yrittää vaikuttaa siihen, että lasten päivähoitopaikkoja on kaikissa kaupunginosissa riittävästi.

Valtuutettu Peltola

Kannatan valtuutettu Virkkusen tekemiä ponsiehdotuksia. Myöhäisen ajankohdan vuoksi en perustele ehdotuksiani. Ne ovat varmaan ihan selviä muutenkin. Ehdotan kaksi pontta:

Valtuusto edellyttää varhaiskasvatusviraston hallinto- ja tukipalvelujen toteuttamista niin että hoito- ja kasvatustalon työntekijät voivat keskittyä lasten kanssa tehtävään työhön ja yhteistyöhön vanhempien kanssa.

Toinen ponsiehdotus:

6.6.2012

Valtuusto edellyttää, että päivähoidon ja muiden varhaiskasvatuksen lähipalvelujen toimipaikkoja lisätään vastamaan niiden kasvavaa paikallista tarvetta ja että lapsiperheet ja työntekijät pääsevät neuvottelemaan alueensa palvelujen muutosten vaihtoehtoista.

Valtuutettu Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluamatta sen kummemmin pitkittää iltaa mutta tämä valtuutettu kyllä haluaa tietää, mistä äänestää, joten haluan kysyä, mitähän valtuutettu Peltola ensimmäisellä ponnellaan tarkoitti, koska minä en ainakaan lukemalla nyt ihan ymmärrä, mistä siinä äänestän.

Valtuutettu Ingervo

Hyvä puheenjohtaja.

Voi olla, että nuo ponnet, joita on esitetty, ovat vähän epäselviä, mutta niissä on minusta hyvä tarkoitus selvästikin, ja kannatan tähän mennessä esitettyjä ponsia tässä asiassa.

(Puheenjohtajan välikysymys.)

Kannatan näitä kaikkia, jotka on nyt esitetty tässä päivähoidossa. Minusta tämä on tärkeä juttu, ja tähän päivähoitopaikkojen riittävyteen minun täytyy sanoa, että nyt kun tämä virasto jää tällaiseksi omaksi linnakkeekseen, minulla on sellainen huoli, että siellä heikentyvät sen mahdollisuudet neuvotella Tilakeskuksen kanssa. Se on aika kova pala nimittäin neuvotella sieltä sopivia tiloja ajoissa. Lasten määrä on suurempi kuin mihin on varauduttu. Se edellyttäisi, että myös investointeja voitaisiin aikaistaa. Tämä on meidän yhteinen juttu. Sitä ei voi lautakunta yksin päättää eikä kukaan meistä yksin, vaan siihen tarvitaan valtuuston päätös, ja se on varmaan budjettineuvottelujuttu sitten, halutaanko niin tehdä. Minä toivon, että niin halutaan. Nimenomaan mikä tässä on asuinalueen kannalta, että puhutaan alueellisista tarpeista. Ne päivähoitoalueet, niitä on noin 20, ovat jo aika suuria. Ne eivät monenkaan asukkaan mielikuvissa enää ole omaa aluetta, vaikka ne päivähoitoalueella olisivatkin samalla alueella ne asuinalueet.

Myönteistä minusta on tässä, että nämä leikkipuistot ovat oma yksikönsä jatkossa. On tärkeä muistaa, mihin Virkkunenkin kiinnitti huomio-

6.6.2012

---

ta, että leikkipuistoja ei saa valjastaa vain suljetun kerhotoiminnan filiaalipisteiksi, ettei se ydin, mitä varten se on Helsingissä perustettu, katoa sieltä. Joillain alueilla sinne varmaan mahtuu myös sitä, mutta ei voi ajatella, että vain sitä olisi näissä tiloissa. On nuorisotoimen tiloja, on työväenopiston tiloja, joissa voidaan sitten nimenomaan muutaman tunnin kerhoja varmasti ihan hyvin järjestää sen lisäksi, mitä nyt jo on. Tärkeä tämäkin varhaiskasvatuksen asia. Toivoisin, että se löytää myöhemmin paikkansa sivistystoimesta rinnakkaisena opetuksen kanssa, ei alisteisena.

Valtuutettu Peltola (vastauspuheenvuoro)

Peltokorvelle ja muillekin epätietoisille sanoisin, että päivähoidon työntekijät ovat järjestönsä kautta kääntyneet valtuutettujen puoleen ja toivoneet, että nimenomaan tämä varhaiskasvatuksen hallintouudistus sisältäisi myös sen uudistuksen, että näitä hallinnollisia tehtäviä poistettaisiin. Ensinnäkin yksinkertaistettaisiin tuntuvasti ja sen lisäksi myös poistettaisiin hoito- ja kasvatushenkilöstöltä niin että heidän voimavaroja voitaisiin käyttää lasten hyväksi. Nyt tällä hetkellä meillä on muun muassa nämä onnettomat tietojärjestelmät, jotka syövät kaikkisakin ammattitehoja – niin kuin meidänkin – ihmisten aikaa ja vievät pois kokonaan usein mielenkiinnon siitä tehtävästä, jota pitäisi itse asiassa hoitaa.

Valtuutettu Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja.

Minäkin uskon, että tämä lasten kanssa vietetty aika on sieltä saatavissa, jos tämä matala organisaatiomme, joka nyt tuolla on esillä, sinänsä oikein erinomainen, kykenee vielä muokkaamaan näitä työnjakoja ja otamaan ehkä käyttöön myös uusia teknisiä sovellutuksia. Uskon kyllä, että Helsingin päivähoito siihen pystyy. Aika olennainen osa tässä palikassa on myös perheitä palveleva tiedotus, johon tämä uusi virasto joutuu suhteellisen pienenä toimijana kuitenkin sitten löytämään uusia toimintatapoja. Mutta uskon, että tässä organisaatiomallissa on hyvät lähtökohdat.

Täällä on oltu huolestuneita päivähoidon budjetista, ja olen aivan samaa mieltä, että siinä on ollut suuria epäkohtia. Haluaisin muistuttaa valtuustolle, että monet näistä epäkohdista olisivat tälläkin hetkellä korjattavissa, jos katsoisimme todellisia hoidossa olevia lapsimääriä tältäkin keväältä ja katsoisimme tiedossa olevaa väestöennustetta ja las-

6.6.2012

---

kisimme päivähoidon tai ensi vuonna aloittavan varhaiskasvatusviraston budjetin sen perusteella, mitkä ovat todelliset hoidossa olevien lasten määrät viime vuosina, emmekä luottaisi kovin toiveikkaisiin haaveisiin esimerkiksi kerhopaikkojen suhteen. Pystymme jo näkemään trendejä, miten nopeasti ne lisääntyvät. Toivottavasti tätä tahtoa löytyy myös sitten ensi syksynä valtuuston talousarviokeskustelusta.

Kiitos.

Valtuutettu Urho

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan ensin Sirpa Asko-Seljavaaran tekemää pontta. Meillä on aika iso ongelma siitä, että rakennetaan suuria taloja, alueita, kortteleita ja nuoret perheet muuttavat hyväuskoisina, kun kaavaan on merkitty päiväkotit. Meillä voi olla Jätkäsaarella kohta tämä sama ongelma esillä. Arabianrannassa se on tullut vastaan mutta myös Lauttasaaren Vattuniemessä. Meillä on alue, josta bussilla pitäisi Lauttasaaresta hoitaa vaihtaen raitiovaunuun lapset Leppäsuolle kahden liikennevälineen kautta. Ja niin kuin tiedätte, bussin keskiosaan mahtuu kahdet lastenrattaat, jolloin sitten seuraavalla pysäkillä olijat eivät enää mahdukaan, kun sieltä Vattuniemestä on lähdetty ja täytetty vaunu. Eihän tässä ole mitään mieltä, että meillä muka on paikkoja idästä länteen ja lännestä itään, mutta ei niin että kohtuullista viedä ennen työpäivän alkua lapsi päiväkotiin.

Toinen asia. Päiväkoteja ei saada paikallisesti aikaan, kun nämä kiinteistönormit ovat niin tiukat eikä niistä tunnu mitenkään voitavan yhtään joustaa. Ei muualla maassa ole niin tiukkaa normistoa. Kyllä Turku ja Tampere pystyvät järjestämään päiväkotipaikkoja väliaikaisesti vuodeksi kahdeksi silloin kun huippu on käsillä paljon kepeämmällä rakenteella.

Kolmas asia, johon täällä on sanottu, että tietohallinnosta tukea. Meillä voidaan saada jotain apua päivähoidon järjestämiseen, mutta täytyyhän meillä olla silloin toimivat työkalut niin että päiväkotien ja niiden palvelujen järjestämisessä tietohallinto toimii. Nyt siellä on niin että erillisiä tallennuksia ja tuskin edes yhteyttä aina saatavissa. Työkalut kuntoon.

6.6.2012

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Päivähoitopaikkoja pitää olla idästä länteen, niin kuin valtuutettu Urho sanoi, mutta myös pohjoisessa ja etelässä. Kaksi huolta, jotka on nostettu tässä esiin ponsien kautta, on toisaalta se, että on riittävästi näitä päivähoitopaikkoja kaikissa kaupunginosissa. Asko-Seljjavaara on huolissaan oikeassa, mutta meidän ei pidä vain yrittää vaan meidän pitää hoitaa kuntoon se, että kaikissa kaupunginosissa on riittävästi. Siksi en ollenkaan pane pahakseni Asko-Seljjavaaran pontta. Minusta myös Kati Peltolan ponsi tältä osin on tärkeä.

Toinen tärkeä on se, että todella siihen kasvatustehtävään osaavalla koulutetulla henkilökunnalla on aikaa ja resursseja eivätkä ne mene turhaan hallinnon pyörittämiseen. Tästä syystä kannatan molempia Peltolan ponsia, vaikka kyllä niitä taisi Ingervo jo kannattaa ennen minua.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Täällä valtuutettu Asko-Seljjavaara toivoi varhaiskasvatusviraston vaikuttavan siihen, että päivähoitopaikkoja on riittävästi kaikissa osissa kaupunkia. Tässä asiassa kyllä valtuuston ja myös valtuutettu Asko-Seljjavaaran ja erityisesti kokoomusryhmän, jota hän edustaa, on kyllä syytä osoittaa ponnet myös ja erityisesti itselleen. Yli tuhannen päiväkotipaikan puuttuminen on todella asia, joka ei johdu hallintomalleista vaan tämän valtuuston tietoisesti tekemästä alibudjetoinnista, joka pitäisi korjata pikaisesti odottamatta edes ensi vuoden budjettineuvottelua. Jo tämän vuoden syksylle pitäisi saada lisää resursseja.

Toinen asia, johon haluan kiinnittää huomiota, koskee sitä, että suomalaisen päivähoitojärjestelmän ja varhaiskasvatusjärjestelmän eräs ansio kansainvälisissä vertailuissa on ollut se, että meillä on korkeakoulutuksen saaneella henkilöstöllä merkittävä rooli päiväkodeissa. Nyt tässä suhteessa Helsinki on jäänyt jälkeen naapurikunnista ja mennyt ikään kuin taaksepäin. Lastentarhanopettajien osuutta päiväkotien henkilöstössä pitäisi jatkossa määrätietoisesti pyrkiä lisäämään, ja se olisi eräs asia, joka myös kannattaa budjettineuvotteluissa pitää mielessä, koska siihen tarvitaan tietysti myös rahaa. Ei ole oikein pyrkiä säästämään tässä lasten kustannuksella.

6.6.2012

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Haluan sanoa muutaman sanan asian ja asioiden käsittelystä. Edellinen kohta aivan erityisesti osoitti, että Ahjo-järjestelmä ei nykyisellään palvele hyvin, kun on lukuisia äänestyksiä. Kun järjestelmässä on lukuisia ehdotuksia, mutta ne ovat eri järjestyksessä kuin missä järjestyksessä ää-...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Mutta on, puheenjohtaja, vaikea äänestää, jos näkee vasta mistä äänestetään samalla kun puheenjohtaja sanoo, että äänestys alkaa. Kiitos.

Valtuutettu Virkkunen (vastauspuheenvuoro)

Lyhyesti puheenjohtajaa uhmaten samasta aiheesta. Ongelma tässä...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Mutta tässä on sellainen ongelma, että kaikki tässä salissa eivät tiedä, mistä äänestävät. Se ongelma saattaa johtua siitä, että kokousjärjestelmä heittää valtuutetun ulos järjestelmästä juuri ennen kuin hänen pitäisi lukea, mikä se ponsi on. Minun mielestä tämä on...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Vaikeaa on.

Valtuutettu Kuikka

Kiitos, puheenjohtaja.

Kannatan valtuutettu Virkkusen molempia ponsiehdotuksia. Oikein erityisesti kannatan tätä pontta, onko tämä nyt sitten numero viisi, ainakin täällä Ahjossa, jossa toivotaan leikkipuistojen ja järjestöjen välisen yhteistyön vahvistamista. Tämä on todellakin toivottavaa. Se on sekä järkevää että myös kaupungin kannalta edullista.

6.6.2012

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Jotta voin tässä asiakohdassa äänestyksessä tietää, mistä äänestän, toivon, että tällä kertaa ei käy niin kuin äsken, että alkuvaiheessa ponsista äänestettäessä tässä meillä olevassa paneelissa ei näkynyt lainkaan sitä ponnin tekstisisältöä. Se näkyi vasta myöhemmin osassa ponsia. Samaan aikaan siitä paneelista ei saanut esille mitään muuta ikkunaa kuin sen, jossa oli pelkästään ponnin esittäjän nimi, kyllä tai ei. Kyllä tässä on ihan todellinen ongelma, varsinkin kun valtuuston taholta on moneen kertaan pyydetty selvitystä. Itse olen tehnyt aloitteen, johon ei vielä kukaan ole saatu vastausta. Vuosi on munittu tämän homman kanssa.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Emme keskustelekaan, mutta toivon, että puheenjohtaja ottaa huomioon, että ei toistuisi se ongelma, joka äsken toistui, että valtuutetuista kaikki eivät tienneet, mistä tosiasiaa äänestettiin.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Ymmärrän, että ilta on myöhäinen ja puheenjohtaja ja me itse kukin olemme väsyneitä. Juuri siksi toivon, että tähän asiaan suhtaudutaan vakavasti ja rauhallisesti eikä väitetä, että valtuutetut ovat tyhmiä silloin kun järjestelmä ei toimi.

Valtuutettu Ingervo

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Olen iloinen näistä leikkipuiston sisältöjen kommentteista ja näistä puheenvuoroista ja myös näistä ponsista tässä asiassa. Haluaisin vielä muistuttaa siitä, että vaikka leikkipuistot siirtyvät nyt varhaiskasvatusvirastoon päivähoidon mukana, on tärkeä muistaa, että siellä on hyvin paljon näitä koululaisten toimintoja, jotka eivät ole vain tätä ykköskakkosten iltapäivätoimintaa vaan myös kesäisin ja loma-aikoina ja

6.6.2012

---

myös 3.–6.-luokkalaisilla on siellä ihan hyvä olla. On tärkeää, että muistetaan jatkossakin, että näitä toimintoja myös näille lapsille tarvitaan leikkipuistoissa.

Valtuutettu Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Yleisenä huomiona näistä ponsista, että mehän käsittelemme nyt organisaatiouudistusta, ja nyt yhtäkkiä puhutaan tämän työn sisällöstä. Ne ovat kaksi aivan eri asiaa, mutta jos ne nyt on otettu äänestykseen, sitten ne on otettu.

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja.

Yritin kyllä ihan ohjeiden mukaisesti avata, mutta nyt se on auki.

Puheenjohtaja, kun ongelma on nimenomaan se tähän työjärjestysasiaan, että täällä meidän koneellamme näkyvät kyllä vitosena ja kutosena ne Virkkusen, mutta sitten pöytäpaneelissa ne näkyvät ykkösenä ja kakkosena. Aina kyseisen valtuutetut ponnet ovat ykkönen ja kakkonen, tai sitten siinä ei ole sitä numeroa ollenkaan, jos hän on tehnyt vain yhden ponnin.

Valtuutettu Virkkunen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ehdotan sellaista järjestelyä, että kun äänestys alkaa, puheenjohtaja pitää pienen tauon. Silloin äänestyksen alkaessa se teksti aina näkyy tässä omissa paneeleissamme. Sellainen tauko, että kaikki ehtivät lukea, mitä siinä lukee, ja vasta sitten päätetään äänestys. Ehdottaisin tällaista.

Kiitos.

6.6.2012

Valtuutettu Arhinmäki

Vanhana vallankumouksellisena ainoa ratkaisu on se, että järjestelmä pitää muuttaa.

204 §

Esityslistan asia nro 15

KAUPUNGINHALLITUKSEN JOHTOSÄÄNNÖN MUUTTAMINEN JA
KAUPUNGINHALLITUKSEN SOSIAALI- JA TERVEYSJAOSTON ASETTAMINEN

Valtuutettu Rauhamäki

Kiitos, puheenjohtaja.

Ehdotan puheenjohtajaksi jaostoon Risto Rautavaa, hänen varakseen Sirpa Asko-Seljavaaraa, jäseneksi Seija Muurista, hänen varakseen Ari Huovista, jäseneksi Olli Valtosta, hänen varakseen Heidi Ruhalaa ja jäseneksi Sami Helistöä ja hänen varakseen Tuomas Nurmela.

Valtuutettu Ylikahri

Kiitos, puheenjohtaja.

Esitän varapuheenjohtajaksi Sirkku Ingervoa, hänelle varalle Jussi Tarkkanen. Sitten jäseneksi Mari Puoskari, hänelle varalle Sanna Vesikansa, ja Hannu Tuominen, varalle Tuuli Kousa.

Valtuutettu Kolbe

Esitämme – anteeksi, nyt alkaa väsyttää – varajäseneksi keskustasta Eeva Kuuskoskea. Niina Huru varalle siis.

6.6.2012

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Minerva Krohn
puheenjohtaja
ordförande

Antti Peltonen
vs. päätösvalmisteluyksikön päällikkö
stf. chef beslutsberedningsenheten

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Olli Valtonen
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

Terhi Mäki
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot